

Uchwała Nr /XXI/155/09

Rady Miejskiej w Miłosławiu

z dnia 03 lutego 2009 r.

**w sprawie: przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
dla gminy Miłosław na lata 2009 - 2015.**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591 z późn. zm.), w związku z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.Dz.U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728 z późn.zmianami) Rada Miejska w Miłosławiu uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miłosław na lata 2009 – 2015 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Miłosław.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miejskiej

(-) inż. Jarosław Sobczak

Uzasadnienie
do Uchwały Rady Miejskiej Nr XXI/155/09
z dnia 03 lutego 2009 r.

w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miłosław na lata 2009 – 2015.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Zadania określone w niniejszym dokumencie mają charakter ogólnospołeczny i stanowią ważny element polityki społecznej Gminy Miłosław. Strategia jest instrumentem umożliwiającym podejmowanie decyzji zarówno w najbliższym okresie, jak i w odległej perspektywie. Posiadanie tego dokumentu jest również warunkiem udziału w realizacji projektów systemowych ośrodków pomocy społecznej związanych z aplikowaniem o środki Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego.

W związku z powyższym opracowana została strategia, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

B U R M I S T R Z

(-) mgr Zbigniew Skikiewicz

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
DLA GMINY MIŁOSŁAW
NA LATA 2009-2015**

Miłosław - 2008 r.

Zlecniodawca:**Gmina Miłosław**

ul. Wrzesińska 19,
62-320 Miłosław
tel.: (48) 061 4382021,
faks: (48) 061 4383051
e-mail: sekretariat@miloslaw.info
www.miloslaw.info.pl
www.ug.miloslaw.info.pl

Autor:

Business Mobility International Spółka z o.o.
ul. Drewsa 4E
61 – 606 Poznań
tel/fax (061) 825 78 60
e-mail: office@bm-intl.2com.pl

Siedziba:

Business Mobility International NV-SA
Square de Meeûs 38-40
B-1000 Brussels, Belgium
tel. [32-2] 644 36 89
fax [32-2] 648 07 80
http: www.bmintl.com

SPIS TREŚCI:

SŁOWNICZEK - WYKAZ UŻYWANYCH SKRÓTÓW.....	5
WPROWADZENIE DO STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY MIŁOŚLAW NA LATA 2009-2015.....	6
<u>1. METODOLOGIA</u>	<u>9</u>
<u>2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE.....</u>	<u>11</u>
<u>2.1. UWARUNKOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH WYNIKAJĄCE Z CZŁONKOSTWA POLSKI W UNII EUROPEJSKIEJ</u>	<u>12</u>
<u>2.2. UWARUNKOWANIA STRATEGII WYNIKAJĄCE Z POLITYKI SPOŁECZNEJ REALIZOWANEJ NA SZCZEBŁU KRAJU.....</u>	<u>14</u>
<u>2.3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PRZYJĘCIA DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PROGRAMOWYCH NA SZCZEBŁU REGIONU.....</u>	<u>23</u>
<u>2.4 OCENA UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH – PODSUMOWANIE.....</u>	<u>30</u>
<u>3. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE.....</u>	<u>31</u>
<u>3.1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PRZYJĘCIA DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PROGRAMOWYCH NA SZCZEBŁU POWIATU WRZESIŃSKIEGO.....</u>	<u>31</u>
<u>3.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PRZYJĘCIA DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PROGRAMOWYCH NA SZCZEBŁU GMINY MIŁOŚLAW33</u>	<u>33</u>
<u>3.3. UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE.....</u>	<u>36</u>
STAN I STRUKTURA LUDNOŚCI	36
RUCH NATURALNY LUDNOŚCI.....	39
<u>3.4. UWARUNKOWANIA EKONOMICZNE.....</u>	<u>42</u>
<u>3.4.1. BEZROBOCIE.....</u>	<u>42</u>
3.3.1.1. Przedsiębiorczość	44
<u>3.5. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNE.....</u>	<u>45</u>
3.5.1. DOSTĘP DO EDUKACJI.....	45
3.5.2. DOSTĘP DO USŁUG ZDROWOTNYCH.....	46
3.5.3. WYKLUCZENIE SPOŁECZNE.....	48
3.4.3.1. Osoby niepełnosprawne.....	49
3.4.3.2. Ubóstwo.....	50
3.4.3.3. Bezdomność.....	51
3.4.3.4. Alkoholizm.....	52
3.4.3.5. Narkomania.....	53
3.4.3.6. Starość.....	54
3.4.4. AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA	55
<u>3.5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.....</u>	<u>57</u>
3.5.1. INFRASTRUKTURA POMOCY SPOŁECZNEJ.....	57
3.5.2. INFRASTRUKTURA KULTURALNA.....	58
3.5.3. INFRASTRUKTURA SPORTOWA.....	59
3.5.4. ZASOBY MIESZKANIOWE	59
<u>3.6. OCENA UWARUNKOWAŃ WEWNĘTRZNYCH – PODSUMOWANIE.....</u>	<u>59</u>
<u>4. ANALIZA SWOT</u>	<u>62</u>
Analiza SWOT – obszar edukacja.....	63
Analiza SWOT – obszar problemy społeczne.....	64
Analiza SWOT – obszar finanse.....	70
Analiza SWOT – obszar społeczność lokalna.....	71
Analiza SWOT – obszar infrastruktura.....	73

5. DIAGNOZA STANU I MOŻLIWOŚCI REALIZACJI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	75
5.1. DIAGNOZA.....	75
CZĘŚĆ STRATEGICZNA.....	80
6. ZAŁOŻENIA DO STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY MIŁOŚLAW.....	81
7. MISJA.....	82
8. PRIORYTETY, CELE SZCZEGÓŁOWE, KIERUNKI DZIAŁANIA.....	84
9. WARUNKI REALIZACJI STRATEGII.....	96
10. ZEWNĘTRZNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	97
10.1. FUNDUSZE STRUKTURALNE UE NA LATA 2007 – 2013.....	97
10.1.1. PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI.....	97
10.1.2. WIELKOPOLSKI REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY NA LATA 2007-2013	97
97	
11. MONITORING STRATEGII.....	99
11.1. WSTĘP.....	99
12. WYKAZ TABEL I WYKRESÓW.....	116

SŁOWNICZEK - WYKAZ UŻYWANYCH SKRÓTÓW

Art.	- artykuł
CIS	- Centrum Integracji Społecznej
DPS	- Dom Pomocy Społecznej
Dz. U.	- Dziennik Ustaw
EOG	- Europejski Obszar Gospodarczy
GUS	- Główny Urząd Statystyczny
OPS	- Ośrodek Pomocy Społecznej
MPiPS	- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
MRR	- Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
NFZ	- Narodowy Fundusz Zdrowia
NGO	- Non-Governmental Organizations (organizacje pozarządowe)
NMF	- Norweski Mechanizm Finansowy
NSRO	- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia
NZOZ	- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
outsourcing	- wykorzystywanie zasobów zewnętrznych, zlecanie wyspecjalizowanym podmiotom zewnętrznym procesów niezbędnych dla funkcjonowania własnego przedsiębiorstwa, które zostaną tam zrealizowane efektywniej niż byłoby to możliwe we własnym zakresie
PCPR	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PFRON	- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
PO KL	- Program Operacyjny Kapitał Ludzki
ppp	- partnerstwo publiczno-prywatne
PUP	- Powiatowy Urząd Pracy
ROPS	- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
RP	- Rzeczpospolita Polska
SWW	- Sejmik Województwa Wielkopolskiego
UE	- Unia Europejska
UMWW	- Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego
WRPO	- Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny
WTZ	- Warsztaty Terapii Zajęciowej
WUS	- Wojewódzki Urząd Statystyczny

WPROWADZENIE DO STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY MIŁOŚŁAW NA LATA 2009-2015

Polityka społeczna Gminy Miłosław, której bazą jest społeczność zamieszkała na terenie gminy określona została dokumentem pod nazwą „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miłosław na lata 2009 - 2015”.

Społeczność to skupisko ludzi i instytucji, w obrębie którego jednostki i grupy mają możliwość wykonania pełnego obrotu koła życiowych działań, zrealizowania zróżnicowanych form indywidualnej aktywności życiowej, tj. nauka, praca, rozrywka i wypoczynek, kontakty społeczne, zainteresowania itp.

Istotą funkcjonowania społeczności jest jej zdolność stawiania i realizowania celów oraz potrzeb w taki sposób, by zapewnić przeżycie i samorealizację jej członków.

Aby jakaś społeczność była funkcjonalną z punktu widzenia oczekiwań jej członków musi posiadać:

- pewne formy organizacyjne na użytek zróżnicowanych funkcji oraz
- sieć wyspecjalizowanych instytucji umożliwiających wyjście naprzeciw potrzebom swych członków.

Każda społeczność wypracowuje także właściwe dla siebie systemy wsparcia uruchamiane w wypadku pojawienia się problemów społecznych lub wówczas, gdy jednostka lub grupa znajduje się w trudnej sytuacji życiowej, której przezwyciężenie wykracza poza ich własne środki, możliwości i uprawnienia. W sferze działań socjalnych celem głównym jest zatem dbałość o to, by jednostki i rodziny (zwłaszcza żyjące w trudnych warunkach) miały dostęp do systemu wsparcia społecznego i zasobów społecznych umożliwiających osiągnięcie potencjału koniecznego do samodzielnego funkcjonowania.

Zasoby społeczne mogą być zarówno bardzo namacalnymi w swej istocie – pieniądze, mieszkanie, żywność, opieka domowa i instytucjonalna, transport, odzież, jak również walorami niematerialnymi, takimi jak wiedza, odwaga, pomysłowość, inicjatywa, zachęta, humanizm, miłość itp. Na zasoby składają się, zatem zarówno konkretne jednostki z ich osobowościami i materialnymi walorami oraz ich najbliższe społeczne otoczenie (rodzina, przyjaciele, znajomi, sąsiedzi), jak też formalne i nieformalne grupy, organizacje, stowarzyszenia, instytucje, a także to, co dała ludziom natura (przyroda, kopaliny).

Pod pojęciem bezpieczeństwa socjalnego jednostki lub grupy rozumie się na ogół możliwość i gwarancje zaspokojenia podstawowych potrzeb bytowych.

Inaczej mówiąc społeczność dąży do zbudowania w miarę spójnego i skutecznego systemu instytucjonalnej ochrony bezpieczeństwa swych obywateli, by dać im możliwość i gwarancję zaspokojenia różnorodnych potrzeb, dążeń, aspiracji i oczekiwań pojedynczych ludzi i grup.

To zaś, co zostanie uznane za potrzeby podstawowe jednostek i grup oraz kryteria ich hierarchizacji jest zawsze wpisane w tło historyczne, kulturowe, ustrojowe i warunki ekonomiczne konkretnego społeczeństwa, konkretnej zbiorowości.

Podstawą polityki społecznej w gminie Miłosław jest strategia, która określa, misję, cele i kierunki działania oraz wskazuje na sposób ich monitorowania. Dokument ten poddany ocenie radnych gminy oraz środowisk związanych bezpośrednio z polityką społeczną, a następnie przyjęty przez Burmistrza i Radę Miejską określa opcje rozwoju poszczególnych instrumentów prowadzenia polityki społecznej na rzecz skutecznego rozwiązywania problemów społecznych.

Dodatkowym elementem mającym wpływ na ostateczny kształt dokumentu jest zamieszczony Raport o Stanie Pomocy Społecznej w gminie Miłosław (Bilans Otwarcia) opracowany przy merytorycznym udziale pracowników Urzędu Gminy oraz Ośrodka Pomocy Społecznej w Miłosławiu.

Dokument ten zawiera podstawowe informacje o polityce społecznej w gminie Miłosław.

W tworzenie strategii rozwoju polityki społecznej zostało włączonych kilkadziesiąt osób, będących reprezentantami środowisk społecznych i samorządowych, zajmujących się na co dzień problematyką polityki społecznej i biorących czynny udział w rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie gminy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miłosław na lata 2009-2015 stanowi integralną część Strategii Rozwoju Gminy Miłosław na lata 2002-2011 oraz jest próbą odpowiedzi na pytanie, jakie działania należałoby podjąć, by społeczność zamieszkująca gminę Miłosław mogła w sposób jak najpełniejszy zaspokajać swoje potrzeby i realizować własne scenariusze życiowe w nawiązaniu do przyjętych kierunków rozwoju gminy.

Obszar strategii w zakresie pomocy społecznej określa Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tekst jednolity Dz.U. z 2008 r., Nr 115, poz. 728) w art. 17. Strategia według zapisów tej ustawy powinna obejmować w szczególności programy pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

W raporcie (Bilansie Otwarcia) omawiającym uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne polityki społecznej i działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w gminie wykorzystano następujące źródła danych i informacji:

a) pierwotnych:

1. dane zebrane podczas spotkań z przedstawicielami administracji samorządowej szczebla gminnego,
2. wyniki rozmów i dyskusji podczas spotkań konsultacyjnych oraz rozmów bezpośrednich z przedstawicielami Urzędu Gminy, Ośrodka Pomocy Społecznej, organizacji pozarządowych, w tym związków wyznaniowych,
3. własne badania sondażowe oparte o spotkania konsultacyjne.

b) wtórnych:

1. Narodowa Strategia Spójności na lata 2007 - 2013 - (MRR¹ 2006),
2. Strategia Rozwoju Kraju 2007 – 2013, (MRR, 2006),
3. Strategia Polityki Społecznej na lata 2007 – 2013, (MPiPS² 2005),
4. Narodowa Strategia Integracji Społecznej, (MPiPS, 2004),
5. Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007 – 2013, (MRR, 2007),
6. Rocznik Statystyczny Województwa Wielkopolskiego, (WUS³, 2006, 2007)
- 7. Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020, (SWW⁴, 2005),**
- 8. Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 - 2013 (UMWW⁵, 2007),**
9. Strategia Rozwoju Gminy Miłosław na lata 2002-2012 (UG⁶ w Miłosławiu, 2002),
10. Plan Rozwoju Lokalnego dla Gminy Miłosław na lata 2005-2008 (UG w Miłosławiu, 2005),
11. Sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Miłosławiu za lata 2005-2007 (OPS⁷, 2006, 2007, 2008)
12. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2008 (Rada Miejska w Miłosławiu, 2008),
13. Program współpracy Gminy Miłosław z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami w 2008 r. (Rada Miejska w Miłosławiu, 2008),

¹ MRR – Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

² MPiPS – Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

³ WUS – Wojewódzki Urząd Statystyczny

⁴ SWW – Sejmik Województwa Wielkopolskiego

⁵ UMWW – Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego

⁶ UG – Urząd Gminy

⁷ OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

METODOLOGIA

Na całość opracowania pn. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miłosław na lata 2009-2015 składają się wyniki prac będących kompilacją wniosków powstałych po dokonanej diagnozie stanu opartej na bilansie otwarcia i autorskiego uporządkowania wyników prac uczestników warsztatów strategicznych, które odbyły się w dniu 1 października 2008 roku z udziałem reprezentantów środowisk samorządowych, organizacji pozarządowych, edukacji, kultury i policji. Zaproponowane sformułowania celów i kierunków działania są spójne z dokumentami określającymi politykę społeczną na szczeblu krajowym i regionalnym, ale przede wszystkim uwzględniają propozycje uczestników debat strategicznych – beneficjentów instytucjonalnych tej strategii, mających bezpośrednie przełożenie w swoich codziennych działaniach na rzecz beneficjentów pomocy społecznej.

Głównym elementem mającym wpływ na ostateczny kształt strategii jest zamieszczony w pierwszej części dokumentu Bilans Otwarcia opracowany przy merytorycznym udziale pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Miłosławiu.

Bilans ten zawiera podstawowe informacje o polityce społecznej i działaniach na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w gminie Miłosław, uwzględniając czynniki społeczne i gospodarcze w całym regionie i poszczególnych jego obszarach. Czynniki te mają pośrednie lub bezpośrednie oddziaływanie na poziom i jakość życia, skalę i rodzaj problemów społecznych w gminie Miłosław.

Założeniem pierwszej konsultacji społecznej było zidentyfikowanie celów i kierunków działania

w poszczególnych przyjętych teoretycznie obszarach pomocy społecznej.

Uczestnicy debaty pracując nad analizą SWOT brali pod uwagę pięć obszarów istotnych z punktu widzenia problematyki społecznej.

- **EDUKACJA,**
- **PROBLEMY SPOŁECZNE,**
- **FINANSE,**
- **SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA,**
- **INFRASTRUKTURA.**

Na podstawie wcześniej opracowanej analizy SWOT:

- mocne strony (wewnętrzne) polityki rozwiązywania problemów społecznych w gminie Miłosław,
- słabe strony (wewnętrzne) tej polityki,
- szanse (zewnętrzne),
- zagrożenia (zewnętrzne),

odpowiadano w trakcie debaty strategicznej na następujące pytanie: „*Co należy zrobić, albo jakie podjąć działania lub spowodować efekty tych działań, żeby zlikwidować słabe strony i zniwelować zagrożenia?*”.

Na podstawie tak postawionego pytania składano propozycje celów strategicznych polityki społecznej opierając się na wcześniej wybranych w wyniku dyskusji słabych stronach i zagrożeniach.

Podobnie pracowano przy budowaniu celów określonych na podstawie mocnych stron i szans.

Kolejnym krokiem procesu konsultacji społecznej była hierarchizacja celów w poszczególnych obszarach polityki społecznej, przy jednoczesnym wskazywaniu na potrzebę realizacji niezbędnych inwestycji w obszarze pomocy społecznej gminy Miłosław.

Założenia do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miłosław na lata 2009-2015 sformułowano na podstawie przeprowadzonej diagnozy stanu, w tym również posługując się analizą SWOT przeprowadzoną w trakcie debaty strategicznej.

Część strategiczna została oparta na przyjętych założeniach do strategii

wynikających z bilansu otwarcia i diagnozy.

UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE

Uwarunkowań zewnętrznych dla realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miłosław na lata 2009-2015 należy upatrywać w Unii Europejskiej, polityce społecznej państwa oraz w wyznaczonych celach i kierunkach działania, w tym sektorze na szczeblu regionalnym. Po podpisaniu przez Rząd RP Traktatu Akcesyjnego wszelkie prawa w tym zakresie obowiązujące w UE przed przystąpieniem naszego kraju do Unii stały się dla Polski obowiązujące. W pierwszej kolejności kierunki polityki społecznej dla tej części Europy określa od 2000 roku Strategia Lizbońska oraz Europejski Model Społeczny Unii Europejskiej i Rady Europy. Natomiast Traktat Konstytucyjny Unii Europejskiej obecnie przejęty przez Traktat Lizboński, wprowadza Kartę Praw Podstawowych Unii Europejskiej, która ma również stanowić podstawy dla prowadzenia polityki społecznej i działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w krajach członkowskich.

W kolejności znaczenia i wpływu na rozwiązania regionalne w tym obszarze ma Narodowa Strategia Spójności na lata 2007 – 2013 utworzona w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia, podobnie jak Program Operacyjny Kapitał Ludzki, który w latach 2007-2013 jest jednym z głównych donatorów środków wspierających realizację polityki społecznej i integracji na poziomie województw, powiatów i gmin. W Unii Europejskiej stosunkowo niedawno narodziła się koncepcja otwartej koordynacji polityki społecznej. To z kolei oznacza, że istnieje koncepcja pożądanego drogi rozwoju, a także koncepcja europejskiego modelu socjalnego, do której kraje europejskie będą się zbliżać.⁸

Polityka społeczna w Wielkopolsce to przede wszystkim zwiększony nacisk na wzrost znaczenia samorządów lokalnych i sektora obywatelskiego, dowartościowanie wolontariatu, podnoszenie roli edukacji i więzi społecznych w budowaniu kapitału społecznego, wzrost znaczenia sektora ekonomii społecznej i zatrudnienia socjalnego, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez udział w programach integracyjnych i reintegracyjnych, działania aktywizujące całe społeczności lokalne. Koordynatorem tej polityki na szczeblu województwa jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu, który prowadzi obecnie szerokie konsultacje poprzedzające zatwierdzenie ostatecznej wersji Strategii Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2020.

Uwarunkowania zewnętrzne w układzie tabelarycznym w rozbiciu na europejskie, krajowe i regionalne omówiono szerzej w następnych podrozdziałach.

⁸ Europejski model socjalny i otwarta koordynacja polityki społecznej, Stanisława Golimowska, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, W-wa

Uwarunkowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynikające z członkostwa Polski w Unii Europejskiej

Tabela 1 Dokumenty Unii Europejskiej dotyczące polityki społecznej

1.	Traktat Akcesyjny
	Na mocy niniejszego Aktu nowe Państwa Członkowskie przystępują do decyzji i umów przyjętych przez przedstawicieli rządów Państw Członkowskich zebranych w ramach Rady Wspólnoty. Nowe Państwa Członkowskie zobowiązują się przystąpić od dnia przystąpienia do wszystkich innych umów zawartych przez obecne Państwa Członkowskie i dotyczących funkcjonowania Unii lub związanych z jej działaniami. Co oznacza, że Polska zobowiązuje się do przestrzegania wszystkich norm prawnych i przyjętych strategii rozwojowych dla poszczególnych obszarów życia społeczno – gospodarczego, w tym polityki społecznej wyrażonej m.in. w Strategii Lizbońskiej przyjętej przez Unię Europejską w 2000 roku.
2.	Strategia Lizbońska
	Celem Strategii Lizbońskiej jest uczynienie z UE obszaru o dynamicznie rozwijającej się gospodarce, jednocześnie zachowującego wysoką spójność społeczną. Spójność społeczna rozumiana jest tutaj jako zdolność społeczeństwa do zapewnienia dobrobytu wszystkim swoim członkom oraz minimalizowania rozbieżności między nimi. Polega więc nie tylko na zwalczaniu wykluczenia społecznego i ubóstwa, ale przede wszystkim na tworzeniu solidarności w społeczeństwie, tak aby ograniczać zasięg występowania tego zjawiska. Strategia ta opiera się na trzech filarach: konkurencyjności, zatrudnieniu i spójności społecznej. Założeniem europejskiego modelu społecznego Unii Europejskiej i Rady Europy jest: -odpowiedzialność państwa za poziom i jakość życia wszystkich obywateli wyrażająca się m.in. w aktywnym przeciwdziałaniu rosnącemu ubóstwu i nadmiernemu rozwarstwieniu społecznemu, -oparcie polityki społecznej na prawach społecznych i socjalnych, których katalog zawiera Zrewidowana Europejska Karta Społeczna - podstawowy dla Europejskiego Modelu Społecznego dokument Rady Europy, jak i Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej włączona w całości do projektu Traktatu Konstytucyjnego, a następnie Traktatu Reformującego, -wielosektorowość i wielopoziomowość polityki społecznej, w której ważną rolę do odegrania mają sektor obywatelski i rynkowy oraz władze regionalne i lokalne przy aktywnej postawie państwa realizującego interes wspólny i chroniącego najbardziej podatnych na wykluczenie społeczne, -uznanie znaczenia mocnych i trwałych więzi rodzinnych i społecznych za jeden z istotnych czynników zapobiegających powstawaniu problemów społecznych i gospodarczych, -uwzględnianie trendów demograficznych w planowaniu polityki społecznej, a szczególnie takich zjawisk jak: zmieniająca się struktura wiekowa społeczeństwa, zmiany wzorów życia rodzinnego oraz migracje.
3.	Plan społeczny 2005-2010. Europa socjalna w gospodarce światowej. Praca i możliwości dla wszystkich. Zatrudnienie i sprawy społeczne. Komisja Europejska, marzec 2005
	Plan społeczny, który ma wzmocnić założenia europejskiego modelu społecznego wskazuje na kierunki europejskiej polityki społecznej do 2010 r. Plan ten odzwierciedla intencje zawarte w projekcie Traktatu Konstytucyjnego (obecnie Traktatu Reformującego) UE, a jego tłem jest aktualna polityka UE, uzupełniająca działania państw członkowskich w dziedzinie zatrudnienia i polityki społecznej. Zgodnie z postawionymi przez Komisję strategicznymi celami promowania dobrobytu, solidarności i bezpieczeństwa w Europie, plan społeczny ma dwa główne obszary działania: dążenie do pełnego zatrudnienia i promowanie bardziej uczynnego społeczeństwa poprzez zwalczanie biedy i wykluczenia, modernizację systemów zabezpieczenia społecznego i działania na rzecz wyrównywania szans.
4.	Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej
	W obliczu zmian w społeczeństwie, postępu społecznego oraz rozwoju naukowego i technologicznego, niezbędne jest wzmocnienie ochrony praw podstawowych poprzez wyszczególnienie tych praw w Karcie i przez to uczynienie ich bardziej widocznymi. Karta Praw Podstawowych zabezpiecza obszar interesów związanych ze skuteczną realizacją polityki społecznej i integracji państw członkowskich UE uznając m.in. następujące prawa, wolności i zasady: godność ludzką, prawo do życia, prawo do integralności osoby, zakaz tortur i niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, zakaz niewolnictwa i pracy przymusowej, prawo do wolności i bezpieczeństwa, poszanowanie życia prywatnego i rodzinnego, prawo do zawarcia małżeństwa i prawo do założenia rodziny, prawo do nauki, wolność wyboru zawodu i prawo do podejmowania pracy, równość wobec prawa, niedyskryminacja, równość mężczyzn i kobiet, prawa dziecka, prawa osób w podeszłym wieku, integracja osób niepełnosprawnych, zabezpieczenie społeczne i pomoc

	społeczna.
--	------------

Źródła: Opracowanie własne na podstawie dokumentów obowiązujących w Unii Europejskiej

Uwarunkowania Strategii wynikające z polityki społecznej realizowanej na szczeblu kraju

Tabela 2 Najważniejsze akty prawne odnoszące się do polityki społecznej– obecnie obowiązujące w Polsce

1.	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 Nr 78, poz. 483)
	Art. 32. 1. Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. 2. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny. Art. 33.1. Kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym. 2. Kobieta i mężczyzna mają w szczególności równe prawo do kształcenia, zatrudnienia i awansów, do jednakowego wynagradzania za pracę jednakowej wartości, do zabezpieczenia społecznego oraz do zajmowania stanowisk, pełnienia funkcji oraz uzyskiwania godności publicznych i odznaczeń. Art. 35. 1. Rzeczpospolita Polska zapewnia obywatelom polskim należącym do mniejszości narodowych i etnicznych wolność zachowania i rozwoju własnego języka, zachowania obyczajów i tradycji oraz rozwoju własnej kultury. 2. Mniejszości narodowe i etniczne mają prawo do tworzenia własnych instytucji edukacyjnych, kulturalnych i instytucji służących ochronie tożsamości religijnej oraz do uczestnictwa w rozstrzyganiu spraw dotyczących ich tożsamości kulturowej. Art. 67. 1. Obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego. Zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa. 2. Obywatel pozostający bez pracy nie z własnej woli i nie mający innych środków utrzymania ma prawo do zabezpieczenia społecznego, którego zakres i formy określa ustawa. Art. 69. Osobom niepełnosprawnym władze publiczne udzielają, zgodnie z ustawą, pomocy w zabezpieczaniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej. Art. 71. 1. Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych. 2. Matka przed i po urodzeniu dziecka ma prawo do szczególnej pomocy władz publicznych, której zakres określa ustawa. Art. 72. 1. Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. 2. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych. Art. 75. 1. Władze publiczne prowadzą politykę sprzyjającą zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych obywateli, w szczególności przeciwdziałają bezdomności, wspierają rozwój budownictwa socjalnego oraz popierają działania obywateli zmierzające do uzyskania własnego mieszkania.

2.	Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 1994 Nr 111 poz. 535 z późn. zm.)
	Art. 1. 1) Ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. 2) W działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne. Art. 2. Ochrona zdrowia psychicznego polega w szczególności na: 1) Promocji zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym, 2) Zapewnieniu osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, 3) Kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałaniu ich dyskryminacji, Art. 8. 1) Jednostki organizacyjne i inne podmioty działające na podstawie ustawy o pomocy społecznej, zwane dalej „organami do spraw pomocy społecznej”, w porozumieniu z zakładami psychiatrycznej opieki zdrowotnej organizują na obszarze swojego działania oparcie społeczne dla osób, które z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem, w zakresie edukacji, zatrudnienia oraz spraw bytowych. 2) Oparcie społeczne polega w szczególności na: - podtrzymywaniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego, aktywnego życia. - organizowaniu w środowisku społecznym pomocy ze strony rodziny, innych osób, grup, organizacji społecznych i instytucji, - udzielaniu pomocy finansowej, rzeczowej oraz innych świadczeń na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej.
3.	Ustawa o pomocy społecznej (Dz.U. z 2008 Nr 115 poz. 728)
	Art. 17 ust. 1 Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka; 2) sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej; 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym; 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych; 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych; 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego; 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu; 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego; 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem; 10) praca socjalna; 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi; 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych; 13) tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną; 14) dożywianie dzieci; 15) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym; 16) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu; 16a) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego; 18) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników. 2. Do zadań własnych gminy należy: 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych; 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki; 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb

	gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych; 5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach.
4.	Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2003 Nr 96 poz. 873 z późn. zm.) Wybrane artykuły ustawy w sposób szczególny powiązane są z polityką społeczną i działaniami na rzecz integracji: Art. 3. 1. Działalnością pożytku publicznego jest działalność społecznie użyteczna, prowadzona przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych określonych w ustawie. 2. Organizacjami pozarządowymi są, niebędące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, i niedziałające w celu osiągnięcia zysku, osoby prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej utworzone na podstawie przepisów ustaw, w tym fundacje i stowarzyszenia, z zastrzeżeniem ust. 4 (...). Art. 4. 1. Sfera zadań publicznych, o której mowa w ustawie, obejmuje (<i>między innymi – przyp. aut.</i>) zadania w zakresie: • pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób, • działania na rzecz osób niepełnosprawnych, • promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy, • upowszechniania i ochrony praw kobiet oraz działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn, • działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, • porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym, • promocji i organizacji wolontariatu. Art. 5. 1. Organy administracji publicznej prowadzą działalność w sferze zadań publicznych, o której mowa w art. 4, we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, prowadzącymi, odpowiednio do terytorialnego zakresu działania organów administracji publicznej, działalność pożytku publicznego w zakresie odpowiadającym zadaniom tych organów. 2. Współpraca, o której mowa w ust. 1, odbywa się na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności. 3. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uchwała roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3. 4. Zlecenie realizacji zadań publicznych, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 - jako zadań zleconych w rozumieniu art. 106 ust. 2 pkt 1 lit. d, art. 131 ust. 1 oraz art. 176 ustawy o finansach publicznych - może mieć formy: 1) powierzania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji, lub 2) wspierania takich zadań, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.
5.	Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.) Wybrane artykuły ustawy w sposób szczególny powiązane są z polityką społeczną i działaniami na rzecz integracji: Art. 1. Ustawa określa: 1) zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, 2) zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie, 3) zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Art. 3. Osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się pomocy, w szczególności w formie: 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego i socjalnego, 2) interwencji kryzysowej i wsparcia, 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, poprzez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną, 4) zapewnienia na żądanie osoby dotkniętej przemocą, bezpiecznego schronienia w specjalistycznym

	ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Art. 4. Wobec osób stosujących przemoc w rodzinie stosuje się przewidziane w niniejszej ustawie środki mające na celu zapobieganie ich kontaktowaniu się z osobami pokrzywdzonymi oraz oddziaływania korekcyjno-edukacyjne.
6.	Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 1997 Nr 123 poz. 776 z późn. zm.)
	Wybrane artykuły ustawy w sposób szczególny powiązane są z polityką społeczną i działaniami na rzecz integracji: Rozdział 3: Rehabilitacja osób niepełnosprawnych. Art. 7. 1. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej. Art. 9. 1. Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. 2. Rehabilitacja społeczna realizowana jest przede wszystkim przez: 1) wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej, 2) wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, 3) likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji, 4) kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.
7.	Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2002 Nr 147 poz. 1231 z późn. zm.)
	Wybrane artykuły ustawy szczególnie istotne dla kreowania polityki społecznej: Art. 2. 1. Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności: 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu, 2) działalność wychowawczą i informacyjną, 3) ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju, 4) ograniczanie dostępności alkoholu, 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu, 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie, 7) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Art. 21. 1. Leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu prowadzą stacjonarne i niestacjonarne zakłady lecznictwa odwykowego oraz inne zakłady opieki zdrowotnej. 2. Poddanie się leczeniu odwykowemu jest dobrowolne. Wyjątki od tej zasady określa ustawa. 3. Od osób uzależnionych od alkoholu nie pobiera się opłat za świadczenia w zakresie leczenia odwykowego udzielane w zakładach opieki zdrowotnej.
8.	Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2005 Nr 179 poz. 1485 z późn. zm.)
	Wybrane artykuły ustawy szczególnie istotne dla kreowania polityki społecznej: Art. 2. 1. Przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności: 1) działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą,

	2) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych, 3) ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych, 4) nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii, 5) zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii, 6) nadzór nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii. Art. 19. 1. Działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i zapobiegawcza obejmuje: 1) promocję zdrowia psychicznego, 2) promocję zdrowego stylu życia, 3) informowanie o szkodliwości środków i substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii, oraz o narkomanii i jej skutkach, 4) edukację psychologiczną i społeczną, 5) edukację prawną, 6) działania interwencyjne. 2. Działalność, o której mowa w ust. 1, obejmuje w szczególności: 1) wprowadzanie problematyki zapobiegania narkomanii do programów wychowawczych jednostek organizacyjnych systemu oświaty, 2) wprowadzanie problematyki zapobiegania narkomanii do programów przygotowania zawodowego osób zajmujących się wychowaniem oraz profilaktyką w szkołach i innych placówkach systemu oświaty oraz w szkołach wyższych, 3) wprowadzanie problematyki zapobiegania narkomanii do programów szkolenia żołnierzy zasadniczej służby wojskowej, kandydatów na żołnierzy zawodowych oraz żołnierzy zawodowych, 4) prowadzenie działalności zapobiegawczej, w szczególności w środowiskach zagrożonych uzależnieniem, 5) wspieranie działań ogólnokrajowych i lokalnych organizacji, o których mowa w art. 5 ust. 3, oraz innych inicjatyw społecznych, 6) uwzględnianie problematyki zapobiegania narkomanii w działalności publicznej radiofonii i telewizji oraz innych środków masowego przekazu, 7) prowadzenie badań naukowych nad problematyką narkomanii.
9.	Ustawa o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2003 Nr 228 poz.2255 z późn. zm.)
	Art. 1. 1. Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń. 2. Świadczenia rodzinne przysługują: 1) obywatelom polskim; 2) cudzoziemcom: a) do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, b) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym, c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 53 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694, z 2007 r. Nr 120, poz. 818 i Nr 165, poz. 1170 oraz z 2008 r. Nr 70, poz. 416) lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. 3. Świadczenia rodzinne przysługują osobom, o których mowa w ust. 2, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenia rodzinne, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej. Art. 2. Świadczeniami rodzinnymi są: 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego; 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne; 3) zapomoga wypłacana przez gminy, na podstawie art. 22a; 4) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

	Art. 4. 1. Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. 2. Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje: 1) rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka; 2) opiekunowi faktycznemu dziecka; 3) osobie uczącej się. Ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek małżonków, jednego z małżonków, rodziców, jednego z rodziców, opiekuna faktycznego dziecka, opiekuna prawnego dziecka, osoby uczącej się, pełnoletniej osoby niepełnosprawnej lub innej osoby upoważnionej do reprezentowania dziecka lub pełnoletniej osoby niepełnosprawnej. Wniosek składa się w urzędzie gminy lub miasta właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej.
10.	Ustawa o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2004 Nr 240 poz. 2406 z późn. zm.) Ustawa reguluje zasady i tryb przyznawania, ustalania wysokości i wypłacania dodatków mieszkaniowych oraz właściwość organów w tych sprawach. 1. Dodatek mieszkaniowy przysługuje: 1) najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych, 2) osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego, 3) osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych, 4) innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem, 5) osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny. 2. Dodatek mieszkaniowy przysługuje na podstawie tylko jednego z tytułów wymienionych powyżej. Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, wymienionym, powyżej jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym, obowiązującej w dniu złożenia wniosku, z zastrzeżeniem art. 6 ust. 8. Ustawy. Dodatek mieszkaniowy przyznaje na wniosek osoby uprawnionej do dodatku mieszkaniowego, wójt, burmistrz lub prezydent miasta, w drodze decyzji administracyjnej. Do wniosku dołącza się deklarację o dochodach gospodarstwa domowego za okres 3 miesięcy kalendarzowych poprzedzających dzień złożenia wniosku oraz inne niezbędne dokumenty. Przy wydawaniu decyzji o przyznaniu dodatku mieszkaniowego uwzględnia się kwotę najniższej emerytury obowiązującą w dniu złożenia wniosku, ogłaszaną przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", na podstawie art. 94 ust. 2 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.).
11.	Strategia Polityki Społecznej na lata 2007 - 2013 Celami Strategii Polityki Społecznej Rządu w latach 2007 – 2013 jest zbudowanie zintegrowanego systemu polityki państwa prowadzącej do ułatwienia wszystkim obywatelom równego dostępu do praw społecznych, poprawy warunków powstawania i funkcjonowania rodzin oraz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przy zapewnieniu demokratycznego współuczestnictwa obywateli. Priorytet 1 - Poprawa warunków dla powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci. 1.1. Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi młodego pokolenia w rodzinie i w środowiskach pozarodzinnych jako czynnika poprawy jakości kapitału ludzkiego. 1.2. Tworzenie i wzmacnianie rozwiązań służących godzeniu pracy zawodowej i wychowywania dzieci, w celu podniesienia aktywności zawodowej oraz umożliwienia pełniejszej realizacji planów

	prokreacyjnych. 1.3. Zbudowanie systemu wsparcia dla rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze. 1.4. System pomocy dla rodzin z dziećmi, celem wyrównywania deficytów rozwojowych u dzieci uczących się. 1.5. Rozwijanie placówek świadczących usługi edukacyjne, sportowo-rekreacyjne i kulturalne. 1.6. Kształtowanie pozytywnego klimatu wobec rodziny, małżeństwa i dietności. 1.7. Wsparcie dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, w celu wyrównania szans dzieci i młodzieży podejmujących i kontynuujących naukę. 1.8. Stworzenie kompleksowego systemu zapobiegania przestępczości, demoralizacji i nadużywania substancji psychoaktywnych przez młodzież. Priorytet 2 - Wdrożenie aktywnej polityki społecznej. 2.1. Wspieranie aktywności zawodowej i edukacyjnej poprzez system pomocy społecznej. 2.2. Rozwój zatrudnienia socjalnego, w celu przywrócenia możliwości zatrudnienia osobom podlegającym wykluczeniu społecznemu. 2.3. Rozwój form ekonomii społecznej, na rzecz pobudzenia aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. 2.4. Rozwój budownictwa mieszkaniowego i wsparcie gmin w budowie mieszkań dla osób wymagających pomocy socjalnej. 2.5. Stworzenie kompleksowego systemu probacyjnego. 2.6. Likwidacja pułapki dochodowej, ograniczenie zachęt do dezaktywizacji zawodowej oraz zwiększenie szans zatrudnienia dla osób o niskich kwalifikacjach. Priorytet 3 - Kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych. 3.1. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych. 3.2. Tworzenie warunków do większej aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych jako podstawy społecznej integracji i poprawy warunków ich życia. 3.3. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do usług społecznych. 3.4. Kształtowanie pozytywnych postaw wobec niepełnosprawności. 3.5. Reforma systemu rentowego. 3.6. Usprawnienie systemu rehabilitacji, na rzecz utrzymania możliwości aktywności zawodowej. 3.7. Rozwijanie całościowych systemów pomocy dla osób obarczonych nietypowymi rodzajami niepełnosprawności, wymagających kompleksowych i systemowych działań ze strony państwa. Priorytet 4 – Tworzenie warunków sprzyjających integracji w starzejącym się społeczeństwie. 4.1. Rozwijanie systemu opieki pielęgnacyjnej, celem zbudowania środowiskowego modelu integracji ludzi starszych i wymagających pomocy. 4.2. Wprowadzenie specjalizacji stacjonarnej opieki, celem budowy systemu specjalistycznego wsparcia dla osób wymagających szczególnej opieki. 4.3. Aktywizacja i integracja lokalna osób w wieku poprodukcyjnym, wykorzystanie potencjału osób starszych w środowisku lokalnym. 4.4. Zapewnienie odpowiednich świadczeń emerytalnych na starość. 4.5. Prowadzenie spójnej polityki wobec starości i na rzecz osób starszych. Priorytet 5 - Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych. 5.1 Wdrożenie strategicznego planowania lokalnej i regionalnej polityki społecznej, celem stworzenia metody koordynacji krajowej polityki społecznej. 5.2 Profesjonalizacja służb społecznych jako czynnika integracji lokalnej, celem zwiększenia samodzielności i aktywizacji zawodowej osób wymagających pomocy socjalnej. 5.3 Wdrożenie systemu informacji i poradnictwa obywatelskiego oraz dostępu do lokalnych środków przekazu i Internetu. Priorytet 6 - Partnerstwo publiczno-społeczne jako podstawa rozwoju usług społecznych. 6.1. Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych, regionalnych i krajowych. 6.2. Budowa partnerstwa publiczno-społecznego w zakresie działalności pożytku publicznego. 6.3. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego. 6.4. Wsparcie postaw obywatelskich. 6.5. Wzmocnienie partycypacji społecznej. Priorytet 7 - Integracja społeczna i zawodowa imigrantów. 7.1. Wdrożenie polityki integracji społecznej i zawodowej imigrantów, celem prowadzenia kompleksowych działań wszystkich instytucji publicznych. 7.2. Wdrożenie polityki antydyskryminacyjnej, celem ograniczenia postaw ksenofobicznych wobec środowisk imigranckich. 7.3. Ustawiczne szkolenie kadr administracji publicznej oraz partnerów społecznych, celem przygotowania do pracy z uchodźcami. 7.4. Zaprojektowanie spójnego systemu współpracy z uchodźcami.
12.	Narodowa Strategia Integracji Społecznej
	Celem prac nad Narodową Strategią Integracji Społecznej jest pomoc w procesie włączania się Polski

	w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej UE stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Konkretnie działania mają przyczynić się do: - dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy, - rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy, - modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia, - wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy oraz konkretyzacja Strategii Lizbońskiej w obszarze integracji. Priorytety: - Wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym, - Poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim, - Upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy, - Rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci, - Radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego, - Ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych, - Ograniczenie bezrobocia długookresowego, - Zmniejszenie bezrobocia młodzieży, - Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych, - Zwiększenie liczby uczestników w aktywnej polityce rynku pracy, - Upowszechnienie kształcenia ustawicznego, - Wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności, - Powszechne ubezpieczenie zdrowotne, - Kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego, - Wzrost dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością, - Dostęp do pracowników socjalnych, - Rozwój pomocy środowiskowej – zwiększenie liczby osób objętych usługami pomocy środowiskowej, - Zaangażowanie obywateli w działalność społeczną, - Realizacja Narodowej Strategii Integracji Społecznej przez samorządy terytorialne, - Dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa obywatelskiego.
13.	Narodowa Strategia Spójności na lata 2007-2013
	Celem strategicznym Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Celami horyzontalnymi NSRO są: - Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa, - Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej, - Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski, - Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług, - Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, - Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich. Bezpośrednio oddziałującym na politykę społeczną i integracyjną ma cel 2, który w rozwinięciu traktuje między innymi o: - Poprawie jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej, - Przyciągnięciu na rynek pracy i przedłużeniu aktywności zawodowej większej liczby osób modernizacji systemów zabezpieczenia społecznego, - Zwiększeniu zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw oraz elastyczności rynków pracy, - Zwiększeniu inwestycji w kapitał ludzki poprzez lepszą edukację i poprawę kwalifikacji, - Wspieranie utrzymania dobrego poziomu zdrowia pracowników.

14.	Strategia Rozwoju Kraju 2007 - 2015
	Głównym celem strategii jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski: poszczególnych obywateli i rodzin. Przez podniesienie poziomu życia rozumiemy między innymi: wzrost dochodów w sektorze gospodarstw domowych, ułatwienie dostępu do edukacji i szkolenia, co prowadzi do podwyższenia poziomu wykształcenia społeczeństwa i podnoszenia kwalifikacji obywateli, wzrost zatrudnienia i wydajności pracy, skutkujące zarówno obniżeniem bezrobocia, jak i zwiększeniem poziomu aktywności zawodowej oraz poprawę zdrowotności mieszkańców Polski. Przez podniesienie jakości życia rozumiemy istotną poprawę stanu i wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród obywateli, możliwość korzystania z funkcjonalnej i łatwo dostępnej infrastruktury technicznej i społecznej, życie w czystym, zdrowym i sprzyjającym środowisku przyrodniczym, uczestnictwo w życiu demokratycznym, uczestnictwo w kulturze i turystyce, przynależność do zintegrowanej, pomocnej wspólnoty lokalnej, umożliwiającej lepszą harmonizację życia rodzinnego i zawodowego oraz aktywność w ramach społeczeństwa obywatelskiego. Podniesienie poziomu i jakości życia ma umożliwić polityka państwa pozwalająca na szybki, trwały rozwój gospodarczy w perspektywie długookresowej, oparty na rozwoju kapitału ludzkiego, zwiększaniu innowacyjności i konkurencyjności gospodarki i regionów, w tym na inwestycjach w sferze badań i rozwoju, oraz na uzyskanie stabilnych warunków ekonomiczno-społecznych i środowiskowych zapewniających europejski poziom i jakość życia obywateli i rodzin w kraju i wspólnotach lokalnych. Funkcjonowanie wspólnoty i jej bezpieczeństwo powinno być oparte o zasadę subsydiarności. W sytuacjach zagrożeń przerastających możliwości reagowania społeczności lokalnej powinna ona mieć wsparcie właściwych organów administracji publicznej. Priorytetami strategicznymi są: 1. Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki. 2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej. 3. Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości. 4. Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa. 5. Rozwój obszarów wiejskich. 6. Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej.
15.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013
	Program Operacyjny Kapitał Ludzki stanowi odpowiedź na wyzwania, jakie przed państwami członkowskimi stawia odnowiona Strategia Lizbońska. Wyzwania te obejmują: uczynienie z Europy bardziej atrakcyjnego miejsca do lokowania inwestycji i podejmowania pracy, rozwijanie wiedzy i innowacji oraz tworzenie większej liczby trwałych miejsc pracy. Program, poprzez realizację celu ogólnego, jak również określonych w nim celów szczegółowych, przyczyni się do urzeczywistnienia założeń odnowionej Strategii Lizbońskiej na poziomie krajowym. Cele Programu zostały zdefiniowane zgodnie z zasadą strategicznego podejścia (<i>strategic approach</i>). Zasada ta polega na koncentracji wsparcia na kluczowych obszarach i najważniejszych problemach wymagających interwencji w zakresie zatrudnienia oraz podnoszenia jakości kapitału ludzkiego. Jednocześnie, kompleksowy charakter wsparcia został zaplanowany w taki sposób, aby umożliwić odpowiednie rozszerzanie zakresu dostępnej pomocy, zgodnie ze specyfiką problemów występujących na polskim rynku pracy. Priorytety realizowane centralnie to: Priorytet I: Zatrudnienie i integracja społeczna; Priorytet II: Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących; Priorytet III: Wysoka jakość systemu oświaty; Priorytet IV: Szkolnictwo wyższe i nauka; Priorytet V: Dobre rządzenie. Priorytety realizowane na szczeblu regionalnym to: Priorytet VI: Rynek pracy otwarty dla wszystkich; Priorytet VII: Promocja integracji społecznej; Priorytet VIII: Regionalne kadry gospodarki; Priorytet IX: Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach.

Źródła: Opracowanie własne dokumentów strategicznych opracowanych na poziomie krajowym

Uwarunkowania wynikające z przyjęcia dokumentów strategicznych i programowych na szczeblu regionu

Tabela 3 Ważniejsze dokumenty strategiczne obowiązujące w Wielkopolsce dotyczące obszaru polityki społecznej

1.	Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020
	Cel generalny strategii: Poprawa jakości przestrzeni województwa, systemu edukacji, rynku pracy, gospodarki oraz sfery społecznej skutkująca wzrostem poziomu życia mieszkańców. Z punktu widzenia koniecznych instrumentów wsparcia dla realizacji polityki społecznej i integracji w Wielkopolsce istotnym w Strategii Województwa są następujące cele: Cel strategiczny 1. Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku. Cel strategiczny osiągany będzie przez realizację następujących celów operacyjnych istotnych dla skutecznej realizacji polityki społecznej i integracji: Cel operacyjny 1.7. Wielofunkcyjny rozwój ośrodków subregionalnych i lokalnych. Cel operacyjny 1.8. Restrukturyzacja obszarów o niewłaściwym potencjale rozwojowym. Cel strategiczny 3. Wzrost kompetencji mieszkańców i promocja zatrudnienia. Wielkopolska charakteryzuje się niskim wskaźnikiem aktywności zawodowej mieszkańców, odbiegającym od standardów Unii Europejskiej. Problem ten jest ważny wobec prognozowanej, znacznej zmiany struktury wiekowej ludności w perspektywie kilkunastu lat. Realizacja tego celu służyć ma poprawie jakości, zwiększeniu różnorodności i większemu dostosowaniu do potrzeb systemu edukacyjnego. Edukacja, choć zwiększa szanse na rynku pracy, nie daje jednak gwarancji zatrudnienia. Dlatego równolegle, w ramach realizacji tego celu, promowane powinno być tworzenie miejsc pracy, przy wykorzystaniu wszystkich możliwych do zastosowania środków, dostępnych w ramach interwencji publicznej. Cel strategiczny osiągany będzie przez realizację następujących celów operacyjnych: Cel operacyjny 3.1. Ograniczanie barier w dostępie do edukacji. Cel operacyjny 3.2. Poprawa jakości oraz wzrost różnorodności form kształcenia. Cel operacyjny 3.3. Rozwój przedsiębiorczości i promocja samozatrudnienia. Cel operacyjny 3.4. Poprawa organizacji rynku pracy. Cel strategiczny 4. Wzrost spójności i bezpieczeństwa społecznego. Spójność społeczna, obok ekonomicznej i terytorialnej, jest jednym z najważniejszych aspektów rozwoju. Problemy społeczne są czynnikiem ograniczającym tempo rozwoju gospodarczego. Z drugiej jednak strony, wzrost gospodarczy przyczynia się do zwiększania różnic społecznych. Obszar działania tego celu jest najbardziej zróżnicowany ze wszystkich celów strategicznych. Obejmuje takie elementy, jak zdrowie, pomoc społeczną, przeciwdziałanie patologiom, zwiększanie bezpieczeństwa we wszystkich jego formach, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wspieranie integracji społecznej oraz umacnianie tożsamości regionalnej i narodowej. W realizacji działań w tym obszarze tkwi jedno ze źródeł konkurencyjności Wielkopolan. Cel strategiczny osiągany będzie przez realizację następujących celów operacyjnych: Cel operacyjny 4.1. Poprawa sytuacji demograficznej oraz stanu zdrowia mieszkańców. Cel operacyjny 4.2. Poprawa warunków mieszkaniowych. Cel operacyjny 4.3. Rozwój usług socjalnych. Cel operacyjny 4.4. Wzrost bezpieczeństwa. Cel operacyjny 4.5. Ograniczenie skali patologii oraz wykluczeń społecznych. Cel operacyjny 4.6. Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego. Cel operacyjny 4.7. Wzrost udziału sportu i rekreacji w życiu mieszkańców regionu.
2.	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013
	Cel główny Regionalnego Programu Operacyjnego wynika ze Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego. W dokumencie tym nakreślono wizję regionu, zgodnie, z którą w perspektywie 2020 roku, Wielkopolska ma być regionem zintegrowanym i konkurencyjnym. Tak nakreślona wizja rozwoju jest zgodna z założeniami odnowionej Strategii Lizbońskiej, z kierunkami polityki spójności Unii Europejskiej, z głównymi celami Strategii Rozwoju Kraju, Narodowej Strategii Spójności oraz ze Strategicznymi Wytężnymi Wspólnoty. Cel główny programu: Wzmocnienie potencjału rozwojowego wielkopolski na rzecz wzrostu konkurencyjności i zatrudnienia. Cele programu realizowane będą poprzez następujące priorytety: • Konkurencyjność przedsiębiorstw, • Infrastruktura komunikacyjna, • Środowisko przyrodnicze, • Rewitalizacja obszarów problemowych, • Infrastruktura dla kapitału ludzkiego, • Turystyka i środowisko kulturowe,

	• Pomoc techniczna. Z punktu widzenia koniecznych instrumentów wsparcia finansowego dla realizacji polityki społecznej i integracji w Wielkopolsce istotnym w WRPO są następujące cele: Rewitalizacja obszarów problemowych. 1. Cele priorytetu Cel główny: • Restrukturyzacja obszarów problemowych na rzecz wzrostu zatrudnienia. Infrastruktura dla kapitału ludzkiego. 1. Cele priorytetu Cel główny: • Rozwój kapitału ludzkiego oraz wzmocnienie spójności społecznej regionu na rzecz wzrostu zatrudnienia. Cel główny osiągany będzie poprzez następujące cele szczegółowe: • Dostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy. • Poprawa standardów opieki medycznej. • Zmniejszenie poziomu zachorowalności na choroby społeczne. • Wyrównywanie dysproporcji wewnątrzregionalnych w dostępie do infrastruktury społecznej. • Wzmocnienie infrastruktury sektora pozarządowego.
3.	Program Aktywizacji Społeczności Lokalnej „Razem- Więcej-Łatwiej” Pod wspólnym tytułem „Razem- Więcej-Łatwiej” opracowane są trzy programy dotyczące następujących grup społecznych: • Program wsparcia osób niepełnosprawnych w województwie wielkopolskim „Razem sprawniej”. • Program wspierania aktywności seniorów i ich rodzin oraz zapobiegania marginalizacji życia ludzi starszych w Wielkopolsce „Więcej wiosny jesienią”. • Program wsparcia rodzin w województwie wielkopolskim „Łatwiej w rodzinie”. Programy te mają na celu: – zbudowanie wojewódzkiego systemu wsparcia dla osób najbardziej potrzebujących pomocy, – zintegrowanie działań zawodowych służb, wolontariuszy organizacji społecznych, kościołów i osób prywatnych. • Program wsparcia osób niepełnosprawnych w województwie wielkopolskim „Razem sprawniej”. Cel główny programu: Zmniejszenie izolacji osób niepełnosprawnych oraz zapewnienie im dostępu do wszelkich form rehabilitacji i rozwoju. Cele szczegółowe: 1. Stworzenie osobom niepełnosprawnym warunków do samodzielnego życia w rodzinie i środowisku lokalnym. 2. Aktywizowanie społeczności lokalnej do działań na rzecz osób niepełnosprawnych. • Program wsparcia rodzin w województwie wielkopolskim „Łatwiej w rodzinie”. Cel główny programu: Poprawa jakości życia rodzin w województwie wielkopolskim poprzez rozwój aktywności własnej oraz zapobieganie marginalizacji życia rodziny. Cele szczegółowe: 1. Pomoc rodzinom w uzyskaniu samodzielności finansowej. 2. Przeciwdziałanie i zwalczanie bezrobocia. 3. Poprawa warunków mieszkaniowych. 4. Przeciwdziałanie patologizacji rodziny. 5. Promowanie zdrowej rodziny ze szczególnym uwzględnieniem rodziny wielodzietnej. • Program wspierania aktywności seniorów i ich rodzin oraz zapobiegania marginalizacji życia ludzi starszych w Wielkopolsce „Więcej wiosny jesienią”. Cel główny programu: Poprawa jakości życia ludzi starszych w Wielkopolsce poprzez rozwój aktywności własnej seniorów i ich rodzin oraz zapobieganie marginalizacji życia starszego pokolenia. Cele szczegółowe: 1. Jak najdłuższe utrzymanie zdolności seniora do samoegzystencji w swym naturalnym środowisku życia oraz optymalizacja jego aktywności.

	2. Zaktywizowanie rodziny do szerokich działań na rzecz swego starszego wiekiem członka rodziny. 3. Dynamizowanie społeczności lokalnej do szerokich działań na rzecz swych starszych wiekiem mieszkańców.
4.	Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2008-2012 Cel główny 1: Rozwiązywanie problemów związanych z nadużywaniem napojów alkoholowych. Cele szczegółowe: 1.1. Zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie leczenia, rehabilitacji i reintegracji poprzez rozwój specjalistycznych placówek oraz programów dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych. Cele szczegółowe: 1.2. Działania na rzecz modernizacji istniejącej bazy placówek prowadzących leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu oraz współuzależnionych, a także wspieranie stwarzania warunków sprzyjających powstawaniu nowych placówek i ich wyposażaniu. Cele szczegółowe: 1.3. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla uzależnionych od alkoholu osadzonych w zakładach karnych, aresztach śledczych oraz osób, które opuściły te placówki. 1.4. Wdrażanie metod wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji wobec nadużywających alkoholu pacjentów podstawowej opieki zdrowotnej. Cel główny 2: Profilaktyka problemów wynikających z używania i nadużywania alkoholu. Cele szczegółowe: 2.1. Wspieranie programów profilaktycznych i działań społeczności lokalnych na rzecz zapobiegania używaniu alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych, w szczególności przez dzieci i młodzież. 2.2. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem alkoholu i możliwości zapobiegania temu zjawisku. Cel główny 3: Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Cele szczegółowe: 3.1. Wspieranie rozwoju systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym we współpracy ze strukturami policji, pomocy społecznej, placówkami leczenia odwykowego, powiatowymi centrami pomocy rodzinie oraz gminnymi komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych. 3.2. Zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej dzieciom – ofiarom przemocy oraz ich rodzinom. Cel główny 4: Współdziałanie z samorządami terytorialnymi oraz organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami. Cele szczegółowe: 4.1. Wspieranie i udzielanie pomocy samorządom lokalnym w realizacji zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przemocy domowej. 4.2. Wspieranie programów realizowanych przez instytucje i podmioty pozarządowe zajmujące się rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przemocy domowej. Cel główny 5. Monitoring. Cele szczegółowe: 5.1. Monitorowanie stanu problemów alkoholowych na terenie Województwa Wielkopolskiego i w wybranych gminach.
5.	WOJEWÓDZKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO NA LATA 2006 - 2009 Cel główny programu: Przeciwdziałanie rozszerzaniu się narkomanii oraz problemom jej towarzyszącym na terenie województwa. 3.1. Profilaktyka problemów związanych z używaniem narkotyków. Cel ogólny: obniżenie wzrostu popytu na narkotyki zwiększenie poziomu wiedzy na temat epidemiologii i problemów związanych z narkomanią w województwie. Cel szczegółowy: Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku. 3.2. Leczenie, rehabilitacja, reintegracja i ograniczenie szkód zdrowotnych. Cel ogólny: Wzrost skuteczności leczenia, rehabilitacji, reintegracji oraz ograniczenie szkód zdrowotnych osób biorących narkotyki (przy współudziale organizacji pozarządowych).

	Cel szczegółowy: Rozwój i modernizacja usług terapeutycznych dla osób leczących się.
6.	Program Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania ich Wykluczeniu Społecznemu oraz Pomocy w Realizacji Zadań na Rzecz Zatrudniania Osób Niepełnosprawnych w Województwie Wielkopolskim na lata 2007-2013 Cel strategiczny programu: Poprawa warunków wyrównywania szans osób niepełnosprawnych oraz przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu w Województwie Wielkopolskim. 1. Zintegrowanie działań podmiotów wspierających osoby niepełnosprawne. Cel operacyjny 1 Kontynuacja i poszerzanie współpracy między instytucjami szczebla samorządowego, rządowego, pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi, kościołami, związkami wyznaniowymi i innymi podmiotami. Cel operacyjny 2 Inicjowanie lokalnych programów zmierzających do aktywnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym. 2. Stwarzanie warunków dla podniesienia kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych i zwiększanie działań na rzecz ich aktywizacji zawodowej. Cel operacyjny 1 Prowadzenie przez Wielkopolski Urząd Pracy pośrednictwa pracy dla osób niepełnosprawnych. Cel operacyjny 2 Prowadzenie przez Wielkopolski Urząd Pracy monitoringu dotyczącego sytuacji bezrobotnych osób niepełnosprawnych na wielkopolskim rynku pracy. Cel operacyjny 3 Inicjowanie alternatywnych form aktywizacji zawodowej. Cel operacyjny 4 Jakościowy rozwój usług kierowanych do osób niepełnosprawnych. Cel operacyjny 5 Inicjowanie prowadzenia szkoleń w zakresie efektywnego poszukiwania zatrudnienia. Cel operacyjny 6 Wspieranie kampanii informacyjnej na rzecz podnoszenia kwalifikacji przez osoby niepełnosprawne oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych. Cel operacyjny 7 Promowanie nowoczesnych technologii umożliwiających osobom niepełnosprawnym kształcenie zawodowe. 3. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających realizacji potrzeb osób niepełnosprawnych. Cel operacyjny 1 Wspieranie działań na rzecz wzrostu świadomości społeczeństwa Województwa Wielkopolskiego na temat osób niepełnosprawnych. Cel operacyjny 2 Promowanie działalności organizacji pozarządowych w systemie pomocy osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom. Cel operacyjny 3 Podejmowanie działań w kierunku zwiększenia obecności osób niepełnosprawnych w życiu publicznym. 4. Wyrównywanie różnic między podregionami Województwa Wielkopolskiego. Cel operacyjny 1 Wsparcie lokalnych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych (samorządów terytorialnych i organizacji pozarządowych). Cel operacyjny 2 Dofinansowanie działań na rzecz rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych ze szczególnym zwróceniem uwagi na równomierny rozwój. Cel operacyjny 3 Promocja tzw. „dobrych praktyk”, innowacyjnych form wsparcia i nowatorskich przedsięwzięć z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. 5. Doskonalenie systemu informacji dotyczącej usług i świadczeń dla osób niepełnosprawnych. Cel operacyjny 1 Pogłębienie aktualnej diagnozy o podmiotach działających na rzecz osób niepełnosprawnych na poziomie gmin i powiatów.

	6. Wzrost efektywności wsparcia osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej. Cel operacyjny 1 Promowanie i wspieranie działań na rzecz wczesnej rehabilitacji i jej kompleksowości. Cel operacyjny 2 Wspieranie rozwoju usług w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz podnoszenie jej jakości. Cel operacyjny 3 Wspieranie rozwoju usług kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych. Cel operacyjny 4 Prowadzenie polityki informacyjnej w zakresie instytucji wsparcia osób niepełnosprawnych w województwie wielkopolskim. Cel operacyjny 5 Wsparcie dla rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych, w tym inicjowanie tworzenia form samopomocowych dla rodzin z problemem niepełnosprawności. Cel operacyjny 6 Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności kadr świadczących usługi na rzecz osób niepełnosprawnych.
7.	Program Współpracy Samorządu Województwa Wielkopolskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Działającymi w Sferze Działalności Pożytku Publicznego na rok 2008 Celem programu jest: - rozwijanie potencjału społeczności lokalnej: poprawa funkcjonowania organizacji pozarządowych, pobudzenie III sektora do bardziej efektywnego działania i w rezultacie podniesienie poziomu świadczonych usług; - włączenie organizacji pozarządowych do realizacji zadań publicznych: wykorzystanie potencjału społeczeństwa obywatelskiego w poszerzaniu oferty świadczonych usług oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb. Współpraca z organizacjami pozarządowymi realizowana będzie w szczególności poprzez: - uczestniczenie organizacji pozarządowych w identyfikowaniu i definiowaniu problemów społecznych w Województwie Wielkopolskim, - wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i współdziałanie w celu zharmonizowania tych kierunków, - zlecanie zadań publicznych i udzielanie dotacji na te zadania, - konsultowanie projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji, - tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, - współorganizowanie konferencji, seminariów, spotkań merytorycznych i okolicznościowych, koncertów i innych przedsięwzięć o charakterze wojewódzkim, - promowanie działalności organizacji pozarządowych, - prowadzenie serwisu informacyjnego dla organizacji pozarządowych na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego lub odrębnej stronie internetowej, - prowadzenie elektronicznej bazy adresowej organizacji pozarządowych działających na terenie Województwa Wielkopolskiego, - doradztwo i współpracę przy pozyskiwaniu przez organizacje pozarządowe środków finansowych z innych źródeł, - szkolenie przedstawicieli organizacji pozarządowych, - pomoc w nawiązywaniu kontaktów międzynarodowych, - obejmowanie patronatem Marszałka Województwa Wielkopolskiego inicjatyw realizowanych przez organizacje pozarządowe, - dofinansowywanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kosztów tworzenia zakładów aktywności zawodowej prowadzonych m.in. przez organizacje pozarządowe, - wydawanie pozwoleń na przeprowadzenie zbiórek publicznych na terenie całego województwa lub jego części obejmującej więcej niż jeden powiat oraz analizowanie informacji dotyczących wyników zbiórek, - współpracę z wolontariatem.
8.	Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2020 (projekt) Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2020 jest dokumentem wyznaczającym główne kierunki działań Samorządu Województwa Wielkopolskiego w obszarze polityki społecznej i działań na rzecz integracji. Strategia określa następujące priorytety i cele szczegółowe: Priorytet I - Kompleksowe rozwiązania w zakresie efektywnego przeciwdziałania wykluczeniom społecznym.

Cele szczegółowe: 1.1. Stwarzanie warunków do szerokiej dostępności do nauki i rozwoju wszystkim mieszkańcom Wielkopolski. 1.2. Podejmowanie działań na rzecz efektywnego zagospodarowywania czasu wolnego dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym i demoralizacją. 1.3. Stwarzanie warunków dla powstawania odpowiedniej bazy dla realizacji projektów i przedsięwzięć na rzecz integracji społecznej. 1.4. Inspirowanie i wspieranie różnych form działań zapobiegających wykluczeniom społecznym. 1.5. Przeciwdziałanie dyskryminacji w zatrudnieniu. Priorytet II - Inicjatywy i działania na rzecz równych szans osób niepełnosprawnych. Cele szczegółowe: 2.1. Podejmowanie działań w zakresie likwidacji barier infrastrukturalnych i zwiększenia dostępności obiektów użyteczności publicznej i miejsc zamieszkania dla osób niepełnosprawnych. 2.2. Wspieranie działań na rzecz integracji społecznej osób niepełnosprawnych. Priorytet III - Inicjatywy i działania na rzecz równych szans osób starszych. Cele szczegółowe: 3.1. Podejmowanie działań w zakresie dostosowania usług obiektów użyteczności publicznej i miejsc zamieszkania do potrzeb osób starszych. 3.2. Inspirowanie i wspieranie działań przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu osób starszych. 3.3. Wspieranie działań aktywizujących osoby starsze i wykorzystujących potencjał seniorów w województwie. Priorytet IV - Sprawnie działający system pomocy społecznej. Cele szczegółowe: 4.1. Stwarzanie warunków przebudowy istniejącej i budowy nowej bazy instytucjonalnej. 4.2. Stwarzanie warunków do jakościowego rozwoju usług w placówkach i instytucjach pomocy społecznej. 4.3. Stwarzanie warunków dla współpracy trzech sektorów: publicznego, społecznego i prywatnego. Priorytet V - Działania na rzecz profilaktyki rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy. Cele szczegółowe: 5.1. Stwarzanie warunków przebudowy istniejącej i budowy nowej specjalistycznej bazy instytucjonalnej oraz rozwoju usług terapeutycznych. 5.2. Wspieranie rozwoju systemu przeciwdziałania przemocy. Priorytet VI - Współpraca z organizacjami pozarządowymi. Cele szczegółowe: 6.1. Stwarzanie warunków do szerszej współpracy sektora publicznego i pozarządowego w realizacji polityki społecznej i działań na rzecz integracji.

Źródła: Opracowanie własne na podstawie dokumentów strategicznych i programów przyjętych do realizacji na poziomie regionalnym

2.4 Ocena uwarunkowań zewnętrznych – podsumowanie

Należy podkreślić wzrastającą tendencję do postrzegania polityki społecznej jako jednego z ważniejszych elementów stanowiących o standardzie i jakości życia. Unia Europejska wyznaczyła główne kierunki polityki społecznej i stała się przyczynkiem do formułowania kolejnych aktów prawnych określających normy społeczne i prawa należne każdemu Europejczykowi w zakresie pomocy społecznej i dostępności do zdobyczy cywilizacyjnych Starego Kontynentu, które sprzyjają wzrostowi komfortu życia. Przekonanie o rosnącym potencjale ekonomicznym państw członkowskich umacnia się, co można wnioskować po rosnącej liczbie opracowań, analiz i dokumentów powstających na różnych szczeblach zarządzania terytorialnego, w tym opracowań, których celem jest integracja i koordynacja wysiłków i działań wielu podmiotów oraz instytucji oddziałujących na politykę społeczną Europy. Pracom tym towarzyszy chęć poznania i zrozumienia prawidłowości

w funkcjonowaniu zjawisk społecznych, co znajduje wyraz w coraz liczniejszych już wykonanych i planowanych do wykonania w przyszłości opracowaniach i studiach poświęconych tym zjawiskom. Większa znajomość prawidłowości i uwarunkowań, jakim podlega społeczność europejska przyczyni się do poprawy skuteczności dokonywania ocen lub prognoz zmian zachodzących w obszarze społecznym. Wobec złożoności problematyki społecznej taką sytuację należy uznać za szansę dalszego skutecznego rozwiązywania problemów społecznych i prowadzenia działań integracyjnych.

Na szczeblu krajowym polityka społeczna znajduje dobre umocowanie w istniejących aktach prawnych oraz polityce Państwa. Powstające kolejno krajowe strategie, w tym Narodowa Strategia Spójności w ramach NSRO, czy Program Operacyjny Kapitał Ludzki są ważnymi instrumentami sterowania polityką społeczną. Dają one szansę na koordynację, większą spójność, a w efekcie wzajemne wzmacnianie działań Państwa z podejmowanymi na innych szczeblach działaniami zwłaszcza w obszarach zarządzanych przez samorząd wojewódzki i terytorialny. Samorządy natomiast od lat wspierane są przez liczne organizacje pozarządowe rozwiązujące konkretne problemy społeczne i podejmujące działania integracyjne w lokalnych społecznościach, a zwłaszcza w środowiskach zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wyrazem polityki Państwa w sferze polityki społecznej jest skuteczne sędowanie na rzecz poszczególnych poziomów polskiego samorządu znaczącej odpowiedzialności za politykę społeczną. Warunkiem wzmocnienia przewidywanych korzyści winny być przemyślane i dobrze zorganizowane działania promocyjne i poszerzenie informacji o możliwościach tworzenia projektów w oparciu o środki UE. Działania te winny być skierowane do instytucji zarządzających poszczególnymi segmentami pomocy społecznej, organizacji pozarządowych i bezpośrednich beneficjentów prowadzonej polityki społecznej.

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny, Program Operacyjny Kapitał Ludzki powoduje potrzebę reorganizacji punktów odniesienia wykorzystywanych przy tworzeniu planów rozwoju i projektów na niższych szczeblach zarządzania terytorialnego, ponieważ istotne znaczenie w latach 2009 - 2013 zyskuje możliwość pozyskiwania środków finansowych z funduszy Unii Europejskiej.

UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE

Uwarunkowania wewnętrzne wynikają z przyjętych na szczeblu powiatu jak i gminy dokumentów strategicznych i programów sektorowych. Szczegółowe omówienie dokumentów opracowanych na szczeblu powiatu i gminy przedstawiono poniżej w formie tabelarycznej.

Bardzo istotnym elementem wpływającym na prowadzenie skutecznej polityki społecznej są uwarunkowania wynikające bezpośrednio z oceny bieżącej sytuacji społeczno – gospodarczej gminy Miłosław i możliwych do zidentyfikowania trendów w takich obszarach jak m.in. bezrobocie, problemy społeczne i demograficzne, dostęp do edukacji i infrastruktury społecznej oraz świadczeń medycznych, o czym traktuje bilans otwarcia rozpoczynający się od rozdz.3.3.

Uwarunkowania wynikające z przyjęcia dokumentów strategicznych i programowych na szczeblu powiatu wrzesińskiego

Tabela 4 Ważniejsze dokumenty strategiczne obowiązujące na terenie powiatu wrzesińskiego dotyczące obszaru rozwiązywania problemów społecznych

1.	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Wrzesińskim na lata 2004-2015
	<u>1 Obszar: Marginalizacja grup społecznych</u> Cel strategiczny: Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu grup społecznych poprzez budowę zintegrowanego systemu pomocy i wsparcia. Cel operacyjny 1.1 Diagnozowanie i monitorowanie problemów społecznych powiatu. Cel operacyjny 1.2 Rozwój infrastruktury pomocy społecznej. Cel operacyjny 1.3 Ograniczenie skali zjawiska patologii społecznych wśród świadczeniobiorców pomocy społecznej. Cel operacyjny 1.4 Przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii. Cel operacyjny 1.5 Doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej. <u>2 Obszar: Długotrwałe bezrobocie</u> Cel strategiczny: Utworzenie systemu przeciwdziałania skutkom długotrwałego bezrobocia wśród świadczeniobiorców pomocy społecznej. Cel operacyjny 2.1 Aktywizacja osób bezrobotnych oraz minimalizowanie skutków bezrobocia. Cel operacyjny 2.2 Tworzenie lokalnych warunków dla rozwoju rynku pracy. <u>3 Obszar: Niepełnosprawni i starsi</u> Cel strategiczny: Umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełnoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym. Cel operacyjny 3.1 Wspieranie tworzenia rynku pracy dla osób niepełnosprawnych. Cel operacyjny 3.2 Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w zakresie dostępu do edukacji, kultury i sportu. Cel operacyjny 3.3 Zapobieganie niepełnosprawności i oświata zdrowotna. Cel operacyjny 3.4 Rozwój lokalnego systemu wsparcia w zakresie rehabilitacji leczniczej i społecznej. Cel operacyjny 3.5 Utrzymanie osób chorych, starszych jak najdłużej w środowisku zamieszkania. <u>4 Obszar: Kryzys rodziny</u> Cel strategiczny: Utworzenie systemu wsparcia rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu. Cel operacyjny 4.1 Wsparcie rodzin naturalnych z problemami opiekuńczo – wychowawczymi. Cel operacyjny 4.2 Wsparcie rozwoju rodzinnych form opieki zastępczej oraz osób opuszczających zastępcze formy opieki i wychowania. Cel operacyjny 4.3 Utworzenie powiatowego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

	5 Obszar: Współpraca z organizacjami pozarządowymi. Cel strategiczny: Organizacje pozarządowe i administracja publiczna partnerami w realizacji zadań pomocy społecznej. Cel operacyjny 5.1 Wsparcie powstawania i działalności organizacji pozarządowych. Cel operacyjny 5.2 Zlecanie przez administrację publiczną organizacjom pozarządowym zadań własnych powiatu.
2.	Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Program opracowany został na podstawie art. 35 a ust.1 pkt 1 Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 1997 r. Nr 123 poz.776 z późn. zm.) W ramach programu wyodrębniono: - Program na ośrodek terapeutyczny dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie. - Program na świetlicę rehabilitacyjną dla osób chorych na stwardnienie rozsiane. - Program na świetlicę edukacyjną dla osób niesłyszących i niedosłyszących. Program na ośrodek terapeutyczny dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie realizowany jest poprzez: 1. Intensywne wspomaganie rozwoju intelektualnego osób upośledzonych umysłowo. 2. Intensywne ćwiczenia terapeutyczne, rehabilitacyjne i logopedyczne. 3. Uzyskiwanie niezależności od innych osób w funkcjonowaniu w codziennym życiu. 4. Szkolenie dla rodziców uczącą postępowania z dziećmi z niepełnosprawnością intelektualną. Program na świetlicę rehabilitacyjną dla osób chorych na stwardnienie rozsiane realizowany jest poprzez: 1. Ćwiczenia rehabilitacyjne pozwalające osobom niepełnosprawnym sprawniej funkcjonować w środowisku lokalnym i w życiu rodzinnym. Program na świetlicę edukacyjną dla osób niesłyszących i niedosłyszących realizowany jest poprzez: 1. Przekazanie i nauczanie obsługi komputera. 2. Nauka języka migowego dla niesłyszących i niedosłyszących niepotrafiących się posługiwać taką formą komunikacji oraz doskonalenia umiejętności w języku migowym (poznawanie nowych znaków dla osób znających podstawowe znaki języka migowego). 3. Utworzenie pracowni malarskiej. Na podstawie art.10 a pkt 4 i pkt 7 Ustawy z dnia 27 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (Dz. U z 1998 r. Nr 64 poz.414 ze zm.) Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej opracowało 2 programy: Opieka nad rodziną i dzieckiem, Poradnictwo rodzinne.
3.	Program Integracji Społecznej i Rehabilitacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych na lata 2006 – 2008 Cel strategiczny: Umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym. Cel operacyjny I: Podejmowanie działań zmierzających do zapobiegania skutków niepełnosprawności. Cel operacyjny II: Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do rehabilitacji, edukacji, sportu i kultury. Cel operacyjny III: Aktywizacja zawodowa oraz wspieranie tworzenia rynku pracy dla osób niepełnosprawnych. Cel operacyjny IV: Stworzenie systemu koordynacji działań na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
4.	Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2005-2008 Cel strategiczny: Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w powiecie wrzesińskim. Priorytet 1: Utworzenie systemu wspierania rodzin w sytuacjach kryzysowych. Cele szczegółowe: Cel 1.1. Rozwój infrastruktury pomocy instytucjonalnej w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Cel 1.2. Tworzenie grup samopomocowych oraz zespołów interdyscyplinarnych ds. przemocy w rodzinie działających w obszarze poradnictwa specjalistycznego w tym rodzinnego. Priorytet 2: Profilaktyka. Cele szczegółowe: Cel 2.1: Prowadzenie działalności informacyjnej. Cel 2.2: Prowadzenie działalności edukacyjnej.

Źródła: Opracowanie własne na podstawie dokumentów strategicznych i programów przyjętych do realizacji na poziomie powiatu

Uwarunkowania wynikające z przyjęcia dokumentów strategicznych i programowych na szczeblu gminy Miłosław

Tabela 5 Ważniejsze dokumenty strategiczne obowiązujące w gminie Miłosław dotyczące obszaru rozwiązywania problemów społecznych

1.	Strategia Rozwoju Gminy Miłosław na lata 2002-2011 oraz Plan Rozwoju Lokalnego na lata 2005-2008
	Cel strategiczny pn.: Rozwój usług społecznych Program 1.3. Gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa. Projekt 1.3.1. Rozwój budownictwa mieszkaniowego. Projekt 1.3.2. Organizacja mieszkań socjalnych na terenie Gminy. Cel strategiczny pn.: Wspieranie rozwoju gospodarczego w gminie Program 2.1. Wspieranie rozwoju turystyki Program 2.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości Program 3.1. Oświata, kultura, sport Program 3.2. Zdrowie, pomoc społeczna, bezpieczeństwo Projekt 3.2.1. Rozwój specjalistycznej opieki zdrowotnej Projekt 3.2.2. Prowadzenie zdrowotnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży Projekt 3.2.3. Pomoc dla osób niepełnosprawnych Projekt 3.2.4. Kontynuacja programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa i przeciwdziałaniu patologiom.
2.	Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2008 rok
	Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2008 zawiera kontynuację działań podjętych w latach poprzednich w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, a także podejmowanie nowych działań wynikających z potrzeb społecznych. Negatywne zjawiska społeczne takie jak; uzależnienie od alkoholu i narkotyków, przemoc fizyczna i psychiczna w rodzinie to główne problemy, na które należy zwrócić szczególną uwagę. Niepokojącym zjawiskiem jest wzrost zagrożenia uzależnieniami wśród dzieci i młodzieży. Celem programu jest: 1. Minimalizowanie zagrożeń związanych z uzależnieniami od alkoholu zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży poprzez: 1) Maksymalizowanie postaw i umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu. 2) Ograniczenie możliwości zakupu i spożycia alkoholu przez nieletnich. 3) Poszerzeniu wśród młodzieży wiedzy dotyczącej zagrożeń wynikających z picia alkoholu. 4) Wskazywanie dzieciom i młodzieży zdrowego stylu życia. 2. Zwiększanie skuteczności interwencyjnej wobec przemocy i zaburzeń funkcjonowania rodziny spowodowanych przez picie alkoholu. 3. Promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. 4. Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu. Program ma za zadanie: 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin poprzez: 1) Kontynuację działalności Punktów konsultacyjno- informatycznych dla osób uzależnionych, współuzależnionych, członków ich rodzin, oraz ofiar przemocy w rodzinie a) Miłosław ul. Różowa 6 b) Orzechowo ul. Klubowa 1. 2) Działalność Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów alkoholowych prowadzącej postępowanie w stosunku do osób z problemem alkoholowym. 3) Wspieranie działań Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia z siedzibą we Wrześni ul. Witkowska 3. 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. 1) Realizacja programów terapeutycznych, rehabilitacyjnych dla uzależnionych oraz ofiar pomocy. 2) Prowadzenie postępowania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej i informacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży. 1) Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej na temat uzależnienia od alkoholu. 2) Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych, ulotek, plakatów itp.

	3) Wsparcie działań w zakresie realizacji programów profilaktycznych, imprez sportowych i rekreacyjno-kulturalnych promujących zdrowy styl życia. 4) Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży. 4. Udzielanie pomocy rodzinom w których występują problemy alkoholowe w szczególności poprzez: 1) Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży poprzez pomoc w realizowaniu programów profilaktycznych w świetlicach środowiskowych. 2) Organizowanie wycieczek i imprez kulturalno-rekreacyjnych. 3) Organizowanie wypoczynku letniego z programem profilaktyki i uzależnień dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka. 4) Organizowanie masowych imprez sportowych dla dzieci i młodzieży. 5) Organizowanie spotkań dla uczniów szkół z terapeutami, policją, osobami promującymi trzeźwe życie. 5. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych poprzez dofinansowanie działań instytucji prowadzących prace profilaktyczne i leczenie. 6. Prowadzenie działalności informacyjnej i kontrolnej w stosunku do przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą związaną ze sprzedażą napojów alkoholowych.
3.	Programu współpracy Gminy Miłosław z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami w 2008 r. Celem zasadniczym programu jest budowanie partnerstwa między administracją publiczną i organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami. Celami szczegółowymi programu współpracy są m.in.: a) umocnienie lokalnych działań przez stworzenie warunków dla powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności gminy, b) zwiększenie wpływu sektora obywatelskiego na kreowanie polityki społecznej w gminie, c) integracja podmiotów polityki lokalnej obejmującej swym działaniem sferę zadań publicznych, d) otwarcie na innowacje, konkurencję poprzez umożliwienie organizacjom pozarządowym indywidualnego wystąpienia z ofertą realizacji projektów zadań publicznych realizowanych dotychczas przez Gminę, e) wypracowanie rocznego modelu lokalnej współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami a Gminą. Priorytetowe obszary współpracy I. w zakresie działalności charytatywnej; 1) udostępnianie pomieszczeń lokalnych w budynkach świetlic wiejskich i budynku Urzędu Gminy w celu prowadzenia działalności statutowej organizacji, stowarzyszeń i grup środowiskowych, II. w zakresie działania na rzecz osób niepełnosprawnych; 1) organizowanie imprez integracyjnych (spotkania z osobami niepełnosprawnymi), 2) zaopatrzenie osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny i ortopedyczny, przygotowanie pomieszczeń na cele rehabilitacyjne, profilaktyka i pomoc osobom kalekim i chorym. III. w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu; 1) promowanie sportu dzieci i młodzieży, utrzymanie obiektów sportowych, 2) organizowanie masowych imprez sportowo-rekreacyjnych: - piłka nożna, - piłka siatkowa plażowa, - strzelanie sportowe z wiatrówki, - turystyka rowerowa, - inne. IV. w zakresie porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym; 1) realizacja programów pomocy dla osób bezdomnych.

Źródła: Opracowanie własne na podstawie dokumentów strategicznych i programów przyjętych do realizacji na poziomie lokalnym

Podsumowanie

Informacje zebrane w tabeli, przedstawiające wybrane zapisy w dokumentach określających cele strategiczne Gminy Miłosław oraz wyznaczone kierunki działania w programach sektorowych świadczą o tym, że znaczenie polityki społecznej i rozwiązywanie konkretnych problemów przy wielu priorytetach gospodarczych gminy jest postrzegane jako jeden z istotnych elementów rozwoju gminy. Dla wielu obszarów Gminy Miłosław strategia rozwiązywania problemów społecznych stanowi jeden z istotniejszych elementów przezwyciężenia problemów społecznych oraz integracji lokalnych społeczności i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Współpraca samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi winna przyczynić się do rozwiązywania problemów społecznych w obszarach gminy zlokalizowanych na mapie problemów społecznych zdefiniowanej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłosławiu.

Powinno to mieć nie małe znaczenie dla organizacji sprawnego zarządzania wszystkimi instrumentami polityki społecznej na całym obszarze gminy tworząc sprzyjające formy integracji sektora publicznego i pozarządowego dla efektywniejszej absorpcji funduszy strukturalnych.

Spójność zamierzeń instytucji sektora społeczno-publicznego z jednostkami organizacyjnymi samorządu lokalnego działającym na polu rozwiązywania problemów społecznych w obszarze pomocy społecznej pozwoli m.in. na tworzenie inicjatyw i projektów, koordynacji działań promocyjnych i informacyjnych, a przez to wzmocnienie wysiłków podejmowanych na szczeblu samorządu lokalnego.

Uwarunkowania demograficzne

Stan i struktura ludności⁹

Gminę Miłosław zamieszkiwało na koniec 2007 roku 10 255 osób nieznacznie więcej niż w roku 2006 r. (o 15 osób). Na 1 km² powierzchni ogólnej gminy Miłosław przypadało przeciętnie 77,6 osoby, przy średniej dla Polski 122, dla województwa wielkopolskiego 113 i powiatu wrzesińskiego 105.

Kobiety w gminie Miłosław miały przewagę liczebną nad mężczyznami. W 2007 r., ich udział w ogólnej liczbie ludności kształtował się na poziomie 50,63%, (w powiecie wrzesińskim 51,1%, a w województwie wielkopolskim 51,5%). Natomiast współczynnik feminizacji, czyli liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn, wyniósł 102 (w powiecie wrzesińskim 104, a w województwie wielkopolskim 106).

Tabela 6 Podstawowe dane demograficzne – stan na 31.12.2007 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	WARTOŚCI
Stan ludności ogółem, w tym:	10 255
mężczyźni	5 063
kobiety	5 192
Ludność w wieku przedprodukcyjnym ogółem, w tym:	2 156
mężczyźni	1 084
kobiety	1 072
Ludność w wieku produkcyjnym ogółem, w tym:	6 677
mężczyźni	3 534
kobiety	3 143
Ludność w wieku poprodukcyjnym ogółem, w tym:	1 422
mężczyźni	445
kobiety	977
Urodzenia żywe w 2007 roku	129
Zgony ogółem w 2007 roku, w tym:	96
niemowląt	0
Przyrost naturalny	33

Źródło: Urząd Statystyczny - Bank Danych Regionalnych

⁹ Opracowano na podstawie danych statystycznych zawartych w Banku Danych Regionalnych, Urzędu Statystycznego w Poznaniu – Podregiony, Powiaty, Gminy oraz danych uzyskanych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Miłosławiu

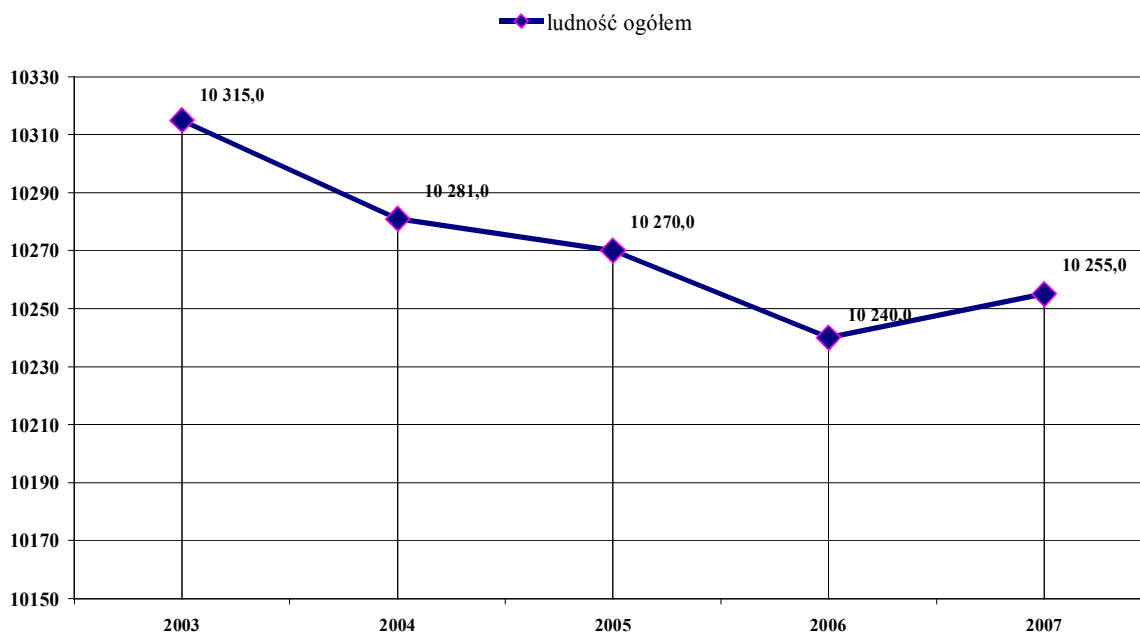
Tabela 7 Stan ludności i ruch naturalny gminy Miłosław w latach 2005-2007

STAN LUDNOŚCI I RUCH NATURALNY		J. m.	2005	2006	2007
faktyczne miejsce zamieszkania					
stan na 31 XII					
ogółem	osoba		10 270	10 240	10 255
mężczyźni	osoba		5 070	5 050	5 063
kobiety	osoba		5 200	5 190	5 192
faktyczne miejsce zamieszkania w mieście					
stan na 31 XII					
ogółem	osoba		3 587	3 554	3 561
mężczyźni	osoba		1 727	1 706	1 720
kobiety	osoba		1 860	1 848	1 841
faktyczne miejsce zamieszkania na wsi					
stan na 31 XII					
ogółem	osoba		6 683	6 686	6 694
mężczyźni	osoba		3 343	3 344	3 343
kobiety	osoba		3 340	3 342	3 351

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych

Gmina Miłosław jest gminą miejsko-wiejską. W jej skład wchodzi 1 miasto oraz 16 sołectw z 25 miejscowościami. W gminie Miłosław przeważa ludność zamieszkała na terenach wiejskich, która liczyła na koniec 2007 roku **6 694** osoby, natomiast ludność zamieszkała w mieście Miłosław liczyła **3 561** osób tj. 34,7% ludności w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców gminy.

W latach 2003-2006 odnotowano spadek liczby ludności gminy Miłosław, natomiast w 2007 roku zaobserwowano niewielki wzrost liczby ludności zamieszkałej na terenie gminy.

Wykres 1 Ludności gminy Miłosław w latach 2003-2007

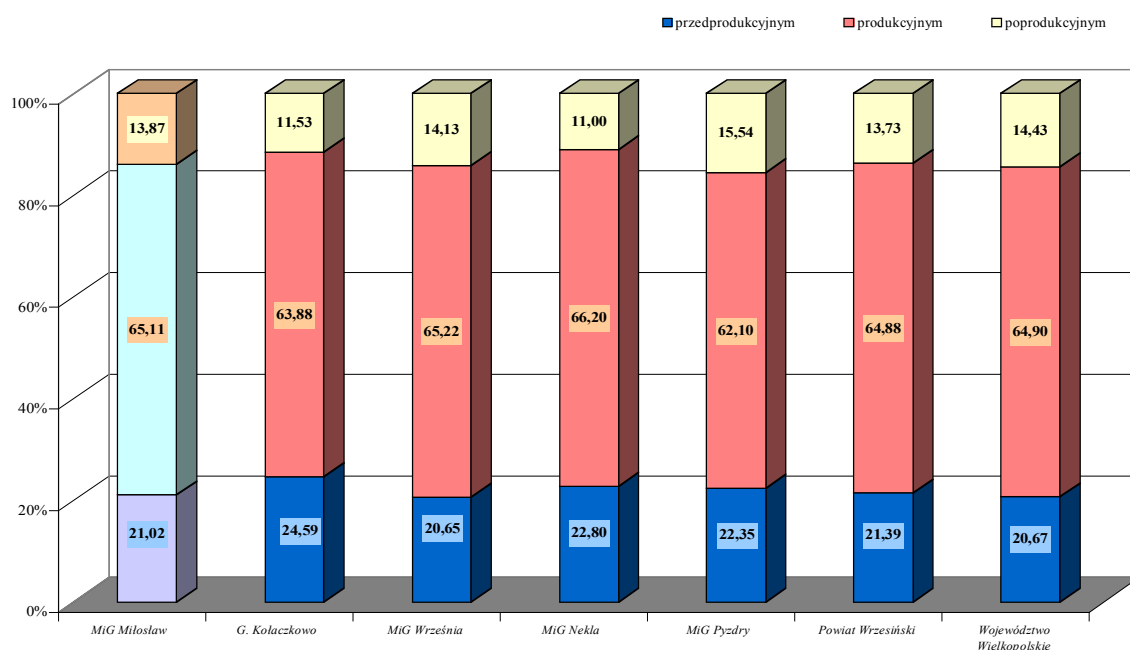
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych

Ponadto według prognozy demograficznej Głównego Urzędu Statystycznego liczba mieszkańców Polski do roku 2035 sukcesywnie będzie spadać, przy czym tempo tego spadku będzie coraz wyższe. Według badań Eurostatu począwszy od 2010 r. liczba

ludności w wieku 18-59/64 lat w Polsce zacznie się obniżać. Szacuje się, że w 2050 r. populacja tej grupy osób zmniejszy się o 31% czyli o 7,6 mln osób w porównaniu z 2007 r. Proces ten wynikać będzie przede wszystkim ze zmniejszenia się liczebności grupy osób w wieku 0-24 lat przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku emerytalnym. Udział pierwszej z grup w populacji obniży się z 36% w 2007 r. do zaledwie 25% w 2050 r., natomiast udział osób starszych wzrośnie dwukrotnie z 15,7% do 33,8%. Jednocześnie znacznym fluktuacjom podlegać będzie liczebność osób w wieku niemobilnym.

Struktura ludności gminy Miłosław wg ekonomicznych grup wiekowych w roku 2007 ukazuje przewagę ludności w wieku produkcyjnym, która stanowiła 65,11% ludności ogółem. Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 21,02% ludności zamieszkującej obszar całej gminy, natomiast ludność w wieku poprodukcyjnym kształtowała się na poziomie 13,87% ludności ogółem.

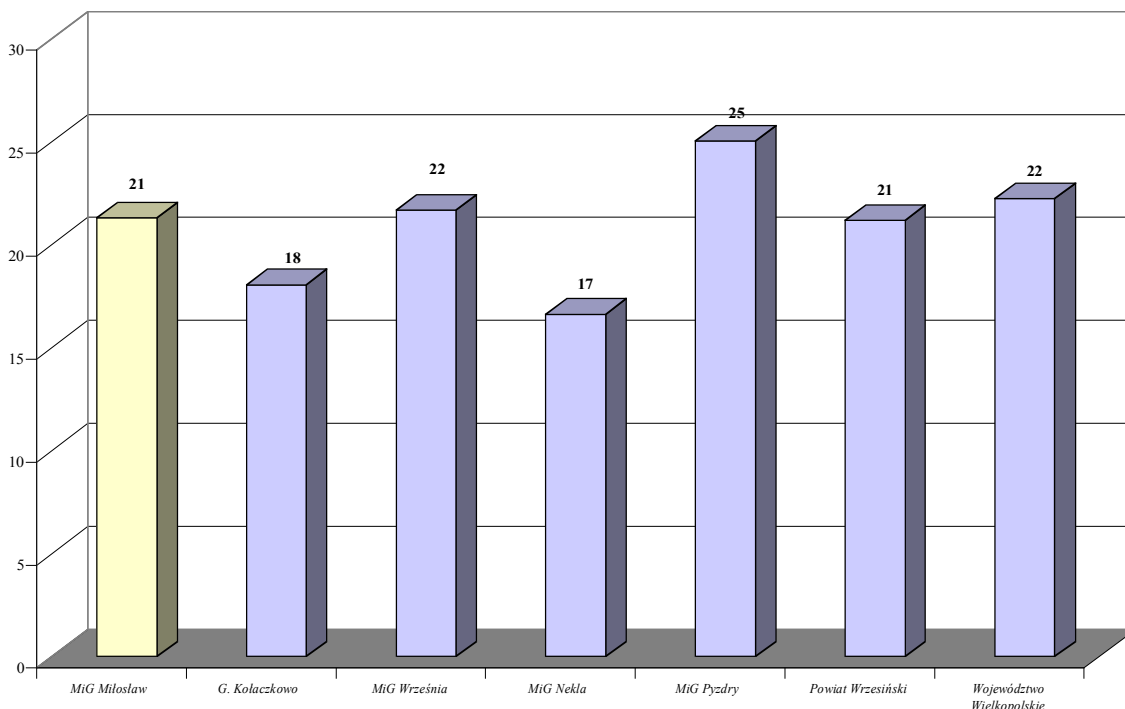
Wykres 2 Struktura ludności wg ekonomicznych grup wiekowych - stan na 31.12.07 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych

Porównując dane na temat udziału procentowego ludności na tle całego powiatu wrzesińskiego zaobserwować można, iż największym udziałem ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności charakteryzowała się gmina Nekla (odpowiednio: 66,20%, tj. o 1,32 pkt więcej od przeciętnej w powiecie), natomiast najwyższy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym miała gmina Kołaczkowo (24,59%, czyli o 3,2 pkt. więcej od średniej powiatowej). Najwyższy poziom ludności w wieku poprodukcyjnym odnotowano w gminie Pyzdry (15,54%, tj. o 1,81 pkt więcej niż średnia w powiecie).

Wykres 3 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym - stan na 31.12.07 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych

Także wskaźnik obciążenia demograficznego charakteryzował się zróżnicowaniem terytorialnym. Najwyższe wartości przyjmował on w gminie Pyzdry, gdzie na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało blisko 25 osób w wieku nieprodukcyjnym, natomiast najniższe – w gminie Nekla (17 osób). W gminie Miłosław podobnie jak w powiecie wrzesińskim na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało blisko 21 osób w wieku nieprodukcyjnym.

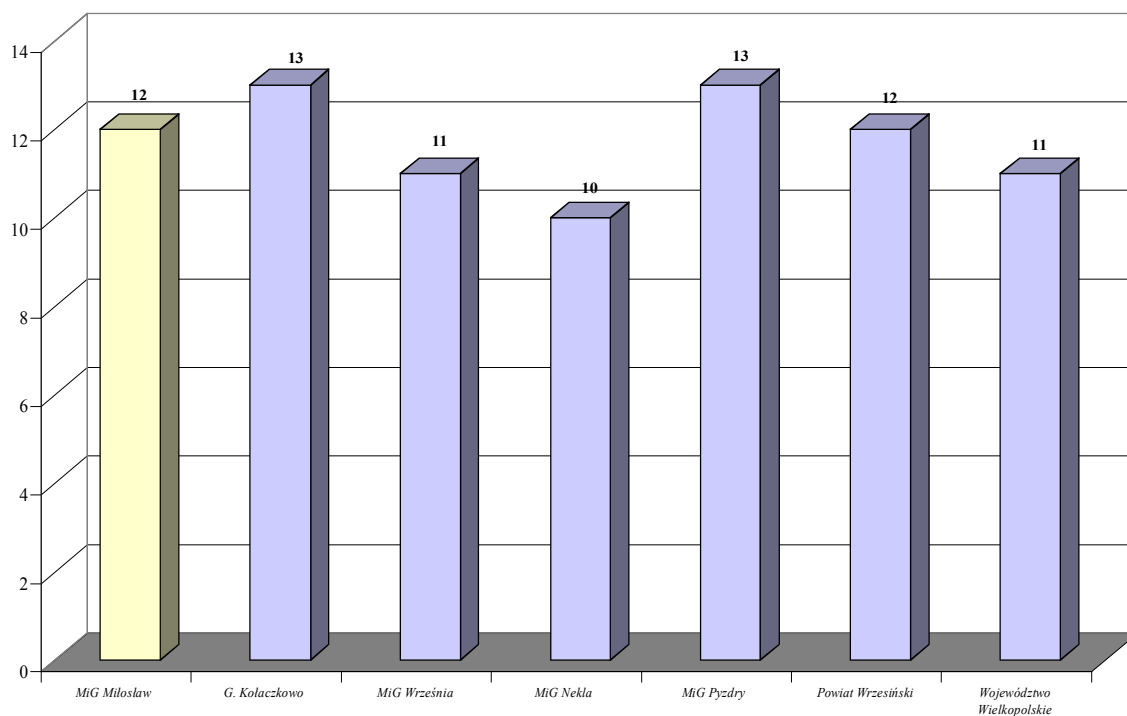
Ruch naturalny ludności¹⁰

Na stan i strukturę ludności w gminie Miłosław duży wpływ miały zjawiska demograficzne określane jako ruch naturalny ludności. W 2007 r. w gminie zawarto **118** związków małżeńskich, tj. o 68,5% więcej niż przed rokiem.

W porównaniu z poprzednim rokiem, w 2007 r. w gminie Miłosław nie zaobserwowano znaczących zmian w wielkości współczynników demograficznych liczonych na 1000 ludności. Współczynnik urodzeń żywych, który w 2006 r. wynosił 11,29‰, w 2007 r. wzrósł do 12,2‰ (w kraju 9,81‰ wobec 9,55‰ w 2006 r.).

¹⁰ Opracowano na podstawie danych zawartych w Banku Danych Regionalnych oraz danych Urzędu Statystycznego w Poznaniu

Wykres 4 Urodzenia żywe w liczbach bezwzględnych na 1000 ludności - stan na 31.12.07 r.

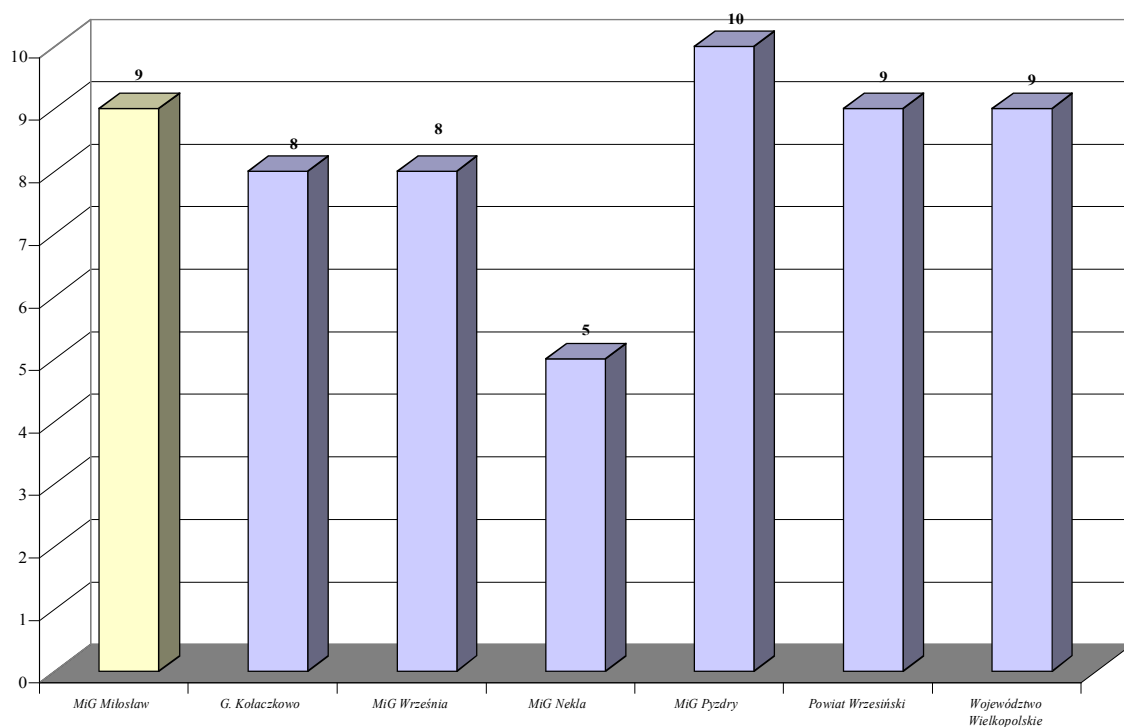

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych

Współczynnik zgonów zmniejszył się z poziomu 9,07‰ w 2006 r. do 9,0‰ w 2007 r.

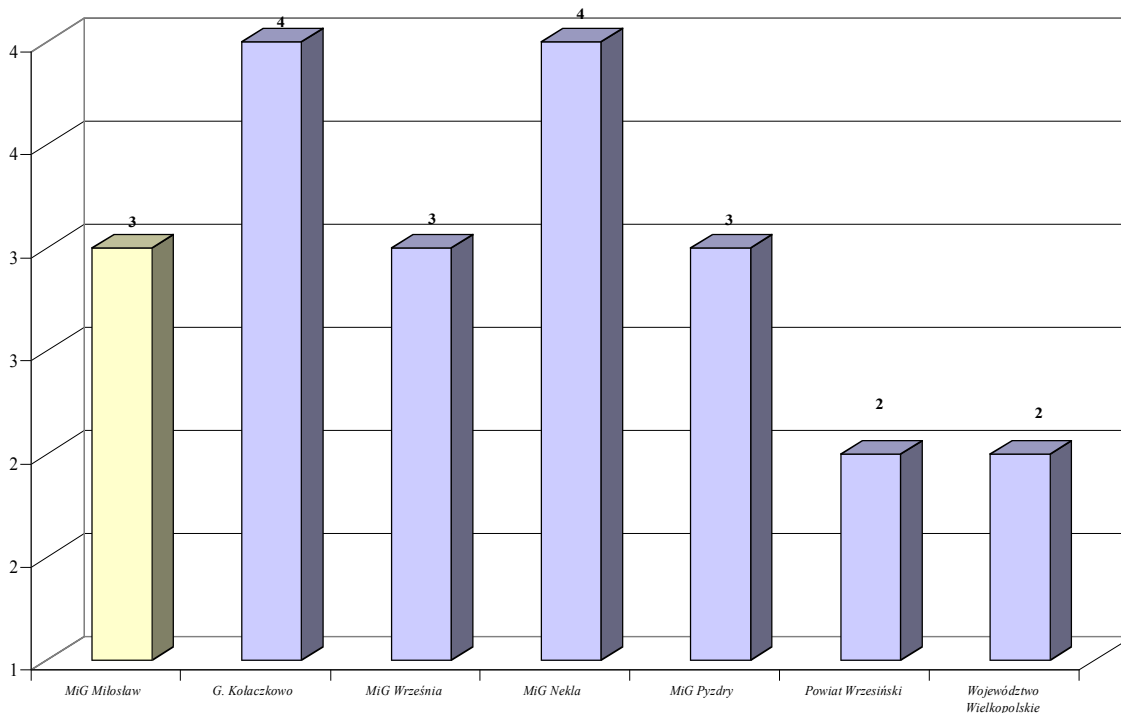
W 2007 r. na terenie gminy Miłosław zaobserwowano także zmianę współczynnika przyrostu naturalnego niż przed rokiem; współczynnik liczony na 1000 ludności wyniósł -3,0‰ (- 0,78‰ w 2006 r.).

Wykres 5 Zgony w liczbach bezwzględnych na 1000 ludności – stan na 31.12.07 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych

Wykres 6 Przyrost naturalny w liczbach bezwzględnych na 1000 ludności - stan na 31.12.07 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych

Uwarunkowania ekonomiczne

Bezrobocie¹¹

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy we Wrześni na dzień 31 listopada 2008 r. wynosiła **2 978** osób, w tym **2 046** kobiet, tj. 68,7%. W liczbach tych znajdowało się **459** osób bezrobotnych zamieszkałych na terenie gminy Miłosław.

Bezrobotne kobiety na terenie gminy Miłosław w liczbie **282** osoby stanowiły na koniec listopada 2008 roku 61,43% ogółu bezrobotnych. W porównaniu do ubiegłego roku tj. 31 grudnia 2007 roku ich liczba wzrosła o 9 osób. Bezrobocie obniżyło się natomiast w porównaniu z grudniem 2006 roku o 312 osób (67,9%).

Tabela 8 Liczba osób bezrobotnych w gminie Miłosław w latach 2005-2007

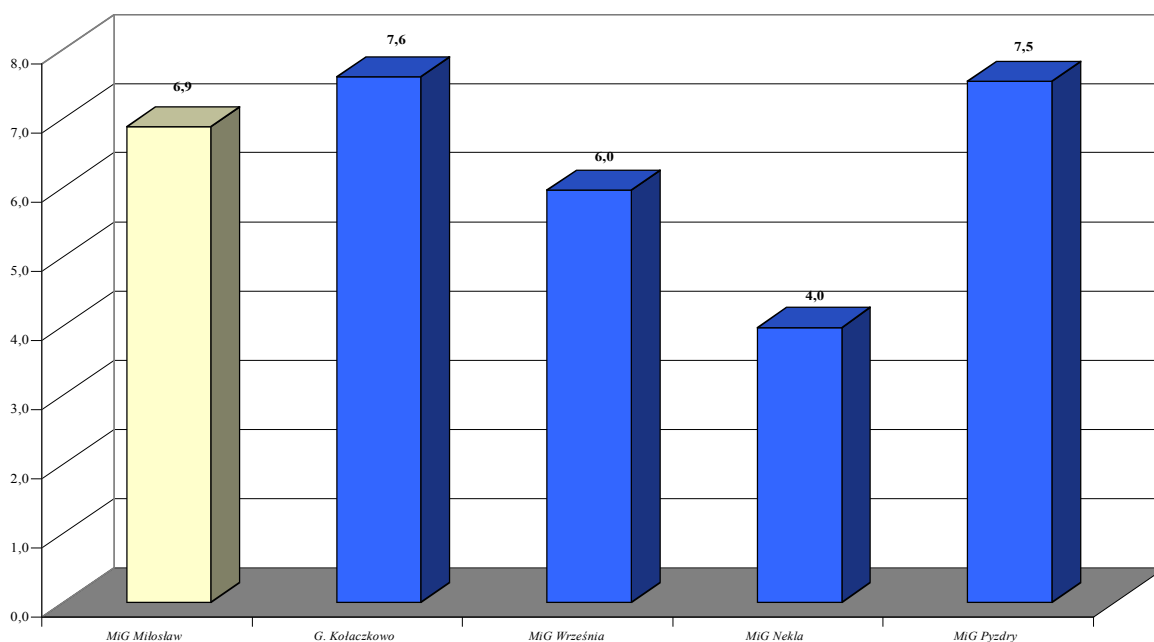
Wyszczególnienie	2005	2006	2007
Bezrobotni ogółem w tym:	843	771	450
Kobiety	490	476	288
Mężczyźni	353	295	162

Źródło: PUP we Wrześni

Poziom bezrobocia na terenie gminy Miłosław w porównaniu ze wskaźnikiem ogólnokrajowym, wojewódzkim i powiatowym na przestrzeni analizowanego okresu w lata 2005-2008, był niższy. W Polsce i w województwie wielkopolskim w latach 2005-2007 zanotowano na rynku pracy tendencję malejącą.

¹¹ Opracowano na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy we Wrześni oraz danych zawartych na stronie internetowej www.psz.praca.gov.pl

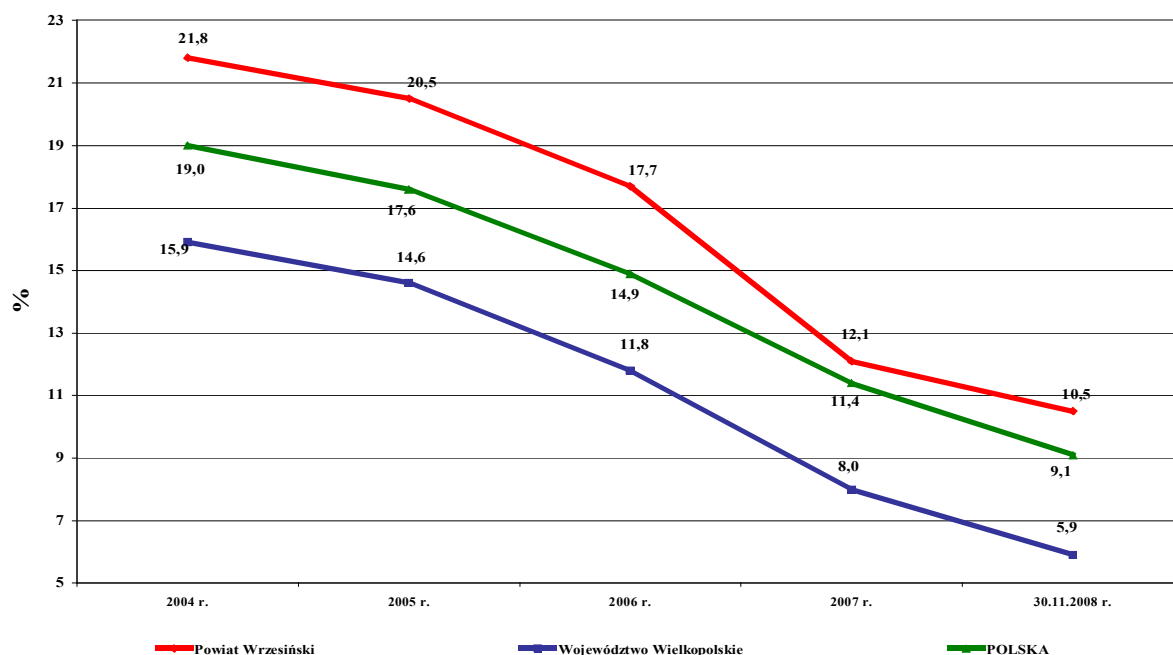
Wykres 7 Odsetek bezrobocia¹² w % - stan na 30 listopada 2008 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy we Wrześni

Odsetek bezrobocia na dzień 31 listopada 2008 roku na terenie gminy Miłosław wynosił 6,9%, przy średnim powiatowym odsetku wynoszącym 7,1%. W porównaniu z grudniem 2007 roku odsetek bezrobocia w gminie Miłosław spadł o 0,1 punktu procentowego (w powiecie o 0,3 punktu).

Wykres 8 Stopa bezrobocia w latach 2004 – 30.11.2008

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych ze strony www.psz.praca.gov.pl

¹² Odsetek bezrobocia – procentowy udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (z uwagi na brak danych dotyczących liczby ludności aktywnych zawodowo niemożliwe jest wyliczenie stopy bezrobocia)

Odsetek bezrobocia w gminie Miłosław wynosił na dzień 30.11.2008 r.: **6,9%**,
 Stopa bezrobocia w powiecie wrzesińskim wynosiła na dzień 30.11.2008 r.: **10,5%**¹³,
 Stopa bezrobocia w województwie wielkopolskim wynosiła na dzień 30.11.2008 r.: **5,9 %**,
 Stopa bezrobocia w Polsce wynosiła na dzień 30.11.2008 r.: **9,1%**.

3.3.1.1. **Przedsiębiorczość** ¹⁴

Na terenie gminy Miłosław na koniec roku 2007 działalność na podstawie wpisu do rejestru REGON prowadziły **504** podmioty gospodarcze. Natomiast w roku 2006 działalność gospodarczą na podstawie wpisu do rejestru REGON prowadziły **634** podmioty gospodarcze, tj. o 130 podmiotów mniej niż w roku 2006.

Tabela 9 Podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007
Rolnictwo, leśnictwo	31	31	15
Przemysł	78	79	57
Budownictwo	95	108	94
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	245	239	194
Hotele i restauracje	31	26	10
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	30	27	32
Pośrednictwo finansowe	22	24	17
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	98	100	85
Ogółem	630	634	504

Źródło: Bank Danych Regionalnych oraz dane uzyskane z Urzędu Gminy w Miłosławiu

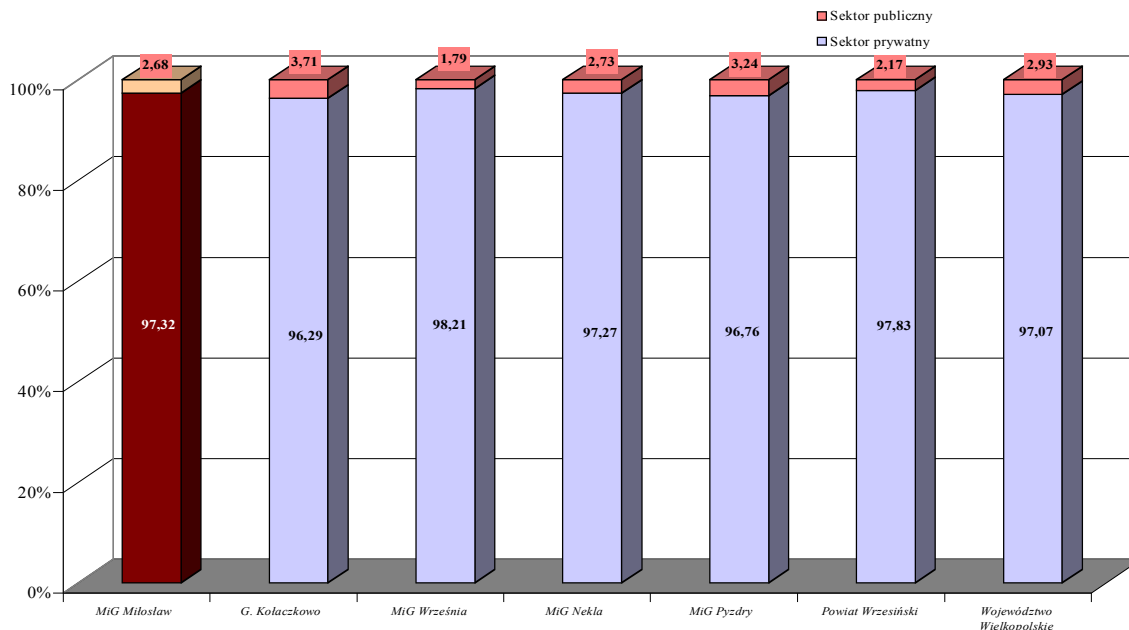
Gmina Miłosław leży w centrum Wielkopolski, na południowym skraju Równiny Wrzesińskiej. Północna i środkowa część gminy to tereny rolnicze, co wynika z rzeźby terenu (przewaga terenów płaskich i falistych), klimatycznych oraz uwarunkowań historyczno-gospodarczych. Część południowa położona jest w rozległej, szerokiej pradolinie Warty. Na terenie gminy Miłosław aktywność gospodarcza skoncentrowana jest w głównej mierze w sektorze prywatnym. Najpopularniejszą formą prowadzenia działalności prywatnej w gminie – podobnie jak w całym powiecie wrzesińskim, województwie i kraju – jest forma osoby fizycznej. Ponad 83% podmiotów gospodarczych na terenie gminy Miłosław wybrało właśnie tę formę prawną.

Głównym kierunkiem działalności gospodarczej na terenie gminy Miłosław jest handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego – 194 podmioty tj. 38,4% ogólnej liczby podmiotów zlokalizowanych na terenie gminy, drugą branżą jest budownictwo stanowiące 18,6% ogólnej liczby podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy Miłosław. Uwagę zwraca znaczna liczba podmiotów w działach obsługa nieruchomości oraz przemysł i transport.

¹³ Stopa bezrobocia – obliczana w stosunku do powiatu, regionu i Polski liczona metodą: procentowy udział bezrobotnych w liczbie cywilnej ludności aktywnych zawodowo, szacowany na koniec każdego – badanego okresu

¹⁴ Opracowano na podstawie danych z Urzędu Gminy w Miłosławiu, Banku Danych Regionalnych

Wykres 9 Struktura procentowa podmiotów gospodarki narodowej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych

Najbardziej znaczące przedsiębiorstwa mieszczące się na terenie gminy, to:

- Orzechowskie Zakłady Przemysłu Sklejek,
- Przedsiębiorstwo Odzieżowe MIKON S.A.,
- Browar Fortuna Sp. z o. o.,
- Tarkett – Polska Sp. z o.o.,
- Zakład Przetwórstwa Mięsnego,
- „Klafs Polska” Sp. z o.o..

Uwarunkowania społeczne

Dostęp do edukacji¹⁵

Na system edukacji w gminie Miłosław składają się 3 szkoły podstawowe oraz 2 gimnazja. Ponadto na terenie gminy Miłosław funkcjonują dwa przedszkola dla dzieci tj.: Przedszkole "Koszałek Opalek" w Miłosławiu z filią w Mikuszowie i Przedszkole "Bajkowy Świat" w Orzechowie.

Przedszkola stanowią ważny etap socjalizacji dzieci, które rozpoczynają edukację w szkołach podstawowych, w tym szczególnie dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo, które z uwagi na trudną sytuację materialną nie mogą zapewnić dzieciom takiej formy opieki.

Poniżej wykaz funkcjonujących placówek oświatowych na terenie gminy Miłosław:

1. Szkoła Podstawowa im. Wiosny Ludów w Miłosławiu,
2. Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Miłosławiu,
3. Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Orzechowie (Szkoła Podstawowa, Gimnazjum),
4. Szkoła Podstawowa im. Jana Bogumiła Sokołowskiego w Czeszewie,
5. Przedszkole "Koszałek Opalek" w Miłosławiu z filią w Mikuszewie,
6. Przedszkole "Bajkowy Świat" w Orzechowie.

¹⁵ Opracowano na podstawie informacji udostępnionych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłosławiu

Tabela 10 Liczba uczniów wg szkół

Wyszczególnienie	Liczba uczniów		
	2004/2005	2005/2006	2006/2007
Szkoły podstawowe	765	735	653
Gimnazja	518	468	415
Razem	1 283	1 203	1 068

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłosławiu

Do szkół podstawowych w gminie Miłosław uczęszczało w roku szkolnym 2006/2007 **653** uczniów, nieznacznie mniej niż w roku szkolnym 2005/2006 (o 11,2%). Natomiast do szkół gimnazjalnych na terenie gminy uczęszczało w roku szkolnym 2006/2007 **415** uczniów, nieznacznie mniej niż w roku szkolnym 2005/2006 (o 11,3%).

Tabela 11 Wykaz szkół na terenie gminy Miłosław w roku szkolnym 2006/2007

Rodzaj szkoły	Ilość szkół	Liczba uczniów	Liczba absolwentów
Szkoły podstawowe	3	653	134
Gimnazja	2	415	158
Razem	5	1 068	292

Źródło: Urząd Gminy w Miłosławiu, Urząd Statystyczny w Poznaniu

Dostęp do usług zdrowotnych¹⁶

Podstawową opiekę zdrowotną na terenie gminy Miłosław zapewniają dwie placówki opieki zdrowotnej tj.: Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego „HIKOMED” w Miłosławiu i Przychodnia Lekarza Rodzinnego w Orzechowie.

System opieki zdrowotnej na obszarze gminy Miłosław jest dobrze rozwinięty w zakresie podstawowych usług medycznych natomiast usługi w zakresie specjalistycznej opieki zdrowotnej są świadczone poza terenem gminy Miłosław.

Na terenie powiatu wrzesińskiego funkcjonowały na koniec 2007 roku następujące placówki zabezpieczające opiekę zdrowotną mieszkańców powiatu, które przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 12 Przychodnie specjalistyczne na terenie powiatu wrzesińskiego –stan na koniec 2008 roku

Nazwa zakładu
Centrum Medyczne „AMIKA” we Wrześni
Zespół Poradni Specjalistycznych „ Varius Medica ” we Wrześni • Poradnia Chirurgiczna ogólna • Poradnia Kardiologiczna • Poradnia Urologiczna
Przychodnia Lekarza Rodzinnego „ Medinet ” we Wrześni • Poradnia Chorób Płuc i Gruźlicy
Niepubliczny Specjalistyczny ZOZ „ Specimed ” we Wrześni • Poradnia Dermatologiczna z Wenerologią • Poradnia Neurologiczna • Poradnia Okulistyczna
„ Primadent ” we Wrześni, Poradnia Logopedyczna: • Poradnia Otolaryngologiczna • Poradnia Psychiatryczna ogólna • Poradnia Psychologiczna • Przychodnia Lekarsko – Stomatologiczna
„ Med - Reh ” we Wrześni • Poradnia Rehabilitacyjna • Poradnia Ortopedyczna

¹⁶ Opracowano na podstawie informacji uzyskanych z Urzędu Gminy w Miłosławiu, OPS w Miłosławiu i informacji zawartych na stronach internetowych www.wrzesnia.pl

Nazwa zakładu
Zespół Lekarzy Specjalistów Rehab. Fizykoł.
NZOZ „ Amika ” s.c. we Wrześni
Gabinet Fizjoterapii
Poradnia Reumatologiczna
Poradnia Okulistyczna
Poradnia Urologiczna
Poradnia Psychiatryczna
Poradnia Laryngologiczna
Poradnia Radiologiczna
Poradnia Stomatologiczna
Poradnia Ortopedyczna
Poradnia Chirurgiczna
Poradnia Logopedyczna
Poradnia Chirurgii Naczyniowej
Poradnia Psychologiczna
Poradnia Ginekologiczna
Poradnia Otolaryngologiczna NZOZ we Wrześni
„ AUXILIUM ” Poradnia Ginekologiczno – Położnicza Centrum Ginekologiczno - Położnicze we Wrześni
„ Novamed ” Poradnia Ginekologiczno – Położnicza Przychodnia Specjalistyczna we Wrześni

Źródło: www.wrzesnia.pl

STOMATOLOGIA:

- Gabinet Stomatologiczny
Ewa Szczepańska, ul. Kościuszki 79, Września
- Gabinet Stomatologiczny
Danuta Wejnert – Pernak, ul. Opolska 12, Września
- Gabinet Stomatologiczny
Irena Panieńska – Tupaj, ul. Prusa 5, Września
- NZOZ „Art.- Dent”
Marcin Borowicz, ul. Słowackiego 2, Września
- Gabinet Stomatologiczny
Arkadiusz Jastrzębski, ul. Kilińskiego 3, Września
- Gabinet Stomatologiczny
Aleksandra Świdzińska, ul. Kościelna 13, Września
- NZOZ „Primadent”
Irena Turczyn, ul. Sądowa 6, Września
- NZOZ „Amika” s.c.
Joanna Białek, ul. Piastów 16, Września
- Gabinet Stomatologiczny
Iwona Wojdyga, ul. Rynek 5, Września
- Gabinet Stomatologiczny
Jerzy Pernak, ul. Opolska 12, Września
- Gabinet Stomatologiczny
Bożena Ławniczak, ul. Kościuszki 40, Września

Tabela 13 Szpitale na terenie powiatu wrzeńskiego

Nazwa zakładu
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej we Wrześni (w likwidacji)
Szpitalny Oddział Ratunkowy przy SPZOZ we Wrześni

Źródło: www.szpitalwrzesnia.home.pl

Dla poprawy stanu zdrowia mieszkańców gminy Miłosław realizowane są programy Narodowego Funduszu Zdrowia poprzez kreowanie polityki zdrowotnej, poprawę standardu sanitarnego, poprawę jakości życia mieszkańców i propagowanie zdrowego

stylu życia.

Dla poprawy stanu zdrowia mieszkańców gminy Miłosław od wielu lat realizowane są liczne programy profilaktyczne m.in.:

- Wczesne wykrywanie chorób piersi kobiet,
- Program profilaktyki chorób układu krążenia,
- Badania na obecność krwi utajonej w kale,
- Badania jaskry.

Ponadto Urząd Gminy w Miłosławiu, który jest koordynatorem powyższych badań profilaktycznych współpracuje z Miłosławskim Centrum Kultury, które organizuje różnego typu projekty z zakresu poprawy jakości życia mieszkańców gminy Miłosław.

Wykluczenie społeczne

Wykluczenie społeczne definiowane jest na ogół w kategoriach nie uczestniczenia, bądź niezdolności do uczestniczenia w ważnych aspektach życia. Przyczyny wykluczenia społecznego, jak samo zjawisko są złożone i dynamiczne, zależne od otoczenia społecznego, ram politycznych, sytuacji społeczno-gospodarczej, schematów zabezpieczenia społecznego oraz od działań jednostek. Przyczynami tego zjawiska są:

- **czynniki strukturalne** (wpływ warunków ekonomicznych oraz procesów społecznych i demograficznych);
- **czynniki instytucjonalne** (brak lub utrudnione możliwości zaspokajania potrzeb życiowych w wyniku wadliwego działania instytucji odpowiedzialnych za ich realizację);
- **czynniki społeczne** (dyskryminacja, niekorzystna sytuacja indywidualna).

Wśród **czynników strukturalnych**, które w największym stopniu determinują trudną sytuację wskazuje się najczęściej na:

- pozycję na rynku pracy – bezrobocie, niskie zarobki, długotrwała choroba i niepełnosprawność;
- stan rodzinny – wielodzietność, samotne wychowywanie dziecka (lub dzieci);
- poziom edukacyjny – niski poziom wykształcenia, kwalifikacje nieadekwatne do potrzeb rynku pracy;
- miejsce zamieszkania – zamieszkiwanie na wsi, w małej miejscowości lub na terenie o słabym poziomie rozwoju.

Na czynniki strukturalne nakładają się czynniki instytucjonalne, powodujące proces wykluczenia społecznego. Do najistotniejszych należy nierówny dostęp lub brak dostępu obywateli do podstawowych usług społecznych w dziedzinach: edukacji, zdrowia, mieszkalnictwa i kultury. Trzeci obszar czynników związany jest z kształtowaniem się niekorzystnych warunków indywidualnych, wynikających z różnych sytuacji życiowych: bezdomności, niepełnosprawności, sieroctwa, uzależnień czy imigracji.

Czynniki te mogą występować także łącznie, wzajemnie się przenikając, co zwiększa zakres i dotkliwość wykluczenia, przekładając się na niską jakość życia. Chodzi tu zwłaszcza o ubóstwo skrajne, którego poziom wyznacza w Polsce kategoria minimum egzystencji (wynoszące w 2005 r. **385 zł**, a w 2006 r. **372,70 zł**, w roku 2007 dla osoby dorosłej, samotnie gospodarującej, wartość zmodyfikowanego minimum socjalnego w grudniu ubiegłego roku wyniosła **825,10 zł**, zaś dla samotnego emeryta **826,50 zł**, a dla przeciętnej, czteroosobowej rodziny **1 261 zł** w 2005 roku i **1 281,20 zł** w 2006 roku, natomiast w 2007 roku **2 624,20 zł** (czyli 656,10 zł na osobę).

Do grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym można przede wszystkim zaliczyć:

3.4.3.1. Osoby niepełnosprawne¹⁷

Niepełnosprawność wynika z różnorodnych przyczyn. Najczęściej jest skutkiem urazów i przewlekłych chorób. Część osób niepełnosprawnością obciążona jest od urodzenia. U większości osób niepełnosprawność ma charakter ograniczenia fizycznego np. narządu ruchu, wzroku lub słuchu.

Na terenie gminy Miłosław liczba osób niepełnosprawnych wynosiła **1 879** osób, co stanowiło **18,2%** ogółu ludności. Dane te dotyczą osób niepełnosprawnych prawnie i biologicznie (dane GUS na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego – czerwiec 2002 r.).

Niepełnosprawnych prawnie w gminie Miłosław tj. posiadających aktualne orzeczenie o niepełnosprawności) było **1 659** osób i stanowili oni **88,2%** ludności, a niepełnosprawnych biologicznie (bez orzeczenia, a odczuwających całkowite lub poważne ograniczenie sprawności) było odpowiednio **219** osób, co stanowiło **11,6%** ludności gminy.

Tabela 14 Osoby niepełnosprawne w kraju, województwie wielkopolskim i gminie Miłosław

Lp.	Kraj województwo gmina	Ludność ogółem	Niepełnosprawni ogółem	% 4:3	w tym:			
					niepełnosprawni prawnie	% 6:3	niepełnosprawni biologicznie	% 8:3
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Gmina Miłosław	10 284	1 879	18,2	1 659	88,2	219	11,6
3	Wielkopolska	3 351 915	525 101	15,6	445 907	13,3	79 194	2,3
4	Polska	38 230 080	5 456 711	14,2	4 450 139	11,6	1 006 572	2,6

Źródło: GUS, NSP 2002

Wskaźnik udziału osób niepełnosprawnych w gminie Miłosław był wyższy w analizowanym okresie od wojewódzkiego o 2,6% i o 4% od krajowego.

W roku 2007 Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłosławiu z powodu niepełnosprawności udzielił pomocy **191** rodzinom (w 2006 roku 197 rodzinom, a 184 rodzinom w 2005 r.) zamieszkującym teren gminy, w których łączna liczba osób kształtowała się na poziomie **598**.

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych były i są realizowane między innymi poprzez dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z zakresu: uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, udzielanych pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej, kosztów szkoleń osób niepełnosprawnych organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy, sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, działalności warsztatów terapii zajęciowej.

Od 2008 roku nastąpił powrót do korzystniejszych rozwiązań prawnych, sprzyjających rehabilitacji zawodowej poprzez udzielanie dofinansowań do tworzonych nowych stanowisk pracy, podjęcia działalności gospodarczej oraz wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnych przez osobę niepełnosprawną jak również refundacja wynagrodzeń oraz składek na ubezpieczenie społeczne pracodawcom zatrudniającym osoby niepełnosprawne.

3.4.3.2. Ubóstwo¹⁸

Ubóstwo określane jest jako stan, w którym jednostce czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb, uznawanych w danej społeczności za niezbędne, takich jak:

- wyżywienie,
- ubranie,
- mieszkanie,

¹⁷ Opracowano na podstawie Banku Danych Regionalnych, informacji uzyskanych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Miłosławiu

¹⁸ Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Miłosławiu - 2007

- zachowanie zdrowia,
- uzyskanie wykształcenia,
- uczestniczenie w życiu kulturalnym.

Ubóstwo prowadzi do zjawiska wykluczenia społecznego, polegającego na nieuczestniczeniu w zwyczajowej i społecznie akceptowanej drodze życiowej lub też „wypadaniu” z niej. Ubóstwo dotyczy osób i rodzin, czy też grup ludności, które m. in.:

- posiadają dochody bardzo niskie, lub nie posiadają dochodów,
- nie posiadają odpowiednich kwalifikacji umożliwiających im wejście na rynek pracy,
- posiadają cechy utrudniające im korzystanie z powszechnych (codziennych) zasobów społecznych na skutek niepełnosprawności, uzależnienia, długotrwałej choroby czy innych cech indywidualnych.

Zasięg ubóstwa jest wyraźnie zróżnicowany w zależności od grupy społeczno-ekonomicznej, a więc w zależności od przeważającego źródła utrzymania. W najtrudniejszej sytuacji były rodziny, których podstawę utrzymania stanowiły świadczenia społeczne (stopa ubóstwa skrajnego – 24,5%). Bardziej niż przeciętnie narażeni na ubóstwo są członkowie gospodarstw, których podstawę utrzymania stanowiły renty (ok. 11% w sferze ubóstwa skrajnego). Wyniki badań budżetów gospodarstw domowych za 2007 rok w Polsce nie wskazują na radykalne zmiany ocen dotyczących zasięgu ubóstwa materialnego, chociaż na ich podstawie można wnioskować o utrzymaniu się zaobserwowanej w 2006 r. pozytywnej tendencji wskazującej na stopniowe ograniczanie rozmiarów tego zjawiska w Polsce.

Zarówno konstytucja RP jak i wiele aktów ustawodawczych nakładają na władze państwowe i samorządowe obowiązek wspierania osób i rodzin, które z różnych powodów nie są w stanie zaspokoić podstawowych potrzeb bytowych. Dla potrzeb ustawy o pomocy społecznej przyjęto kryteria dochodowe uprawniające do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (z wyjątkami określonymi w ustawie) na poziomie: dla osoby samotnie gospodarującej kwotę 477,00 zł, a dla osoby w rodzinie kwotę 351,00 zł. Kryteria waloryzowane są co 3 lata.

Z powodu ubóstwa Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłosławiu w 2007 roku udzielił pomocy **327** rodzinom, w których łączna ilość osób kształtowała się na poziomie **1 220**, w 2006 r. **383** rodziny – liczba osób w rodzinie **1 408**, w 2005 r. **291** rodzin – liczba osób w rodzinie **1 166**.

Natomiast zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych wyodrębniono następujące kryteria uprawniające do świadczeń rodzinnych tj.: 504 zł na osobę lub 583 zł w przypadku, gdy w rodzinie jest dziecko niepełnosprawne, natomiast prawo do zasiłku alimentacyjnego mają osoby gdzie dochód jest niższy niż 583 zł na osobę.

Ponadto społeczność lokalna ma możliwość otrzymania dodatków mieszkaniowych zgodnie z ustawą, która określa zasady, tryb oraz reguluje wysokości wypłacania dodatków mieszkaniowych.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym, obowiązującej w dniu złożenia wniosku (z zastrzeżeniem art. 6 ust. 8. Ustawy).

W roku 2007 wypłacono **3 818** dodatków mieszkaniowych na łączną kwotę **349 923,00 zł**, w 2006 roku wypłacono **3 164** dodatki mieszkaniowe na kwotę **370 255,00 zł**, natomiast w roku 2005 wypłacono **3 465** dodatków mieszkaniowych na kwotę **364 948,00 zł**.

W okresie ostatnich dwóch lat można zauważyć spadek wielkości wydatków na dodatki mieszkaniowe. Wydatki własne na ten cel w okresie ostatnich dwóch lat spadły o prawie 20 332,00 złotych w stosunku do roku 2006.

3.4.3.3. **Bezdomność**¹⁹

Problem bezdomności dotyczy w Polsce niemal wszystkich grup wiekowych,

¹⁹ Źródło: Sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Miłosławiu – 2005, 2006 i 2007 r.

zarówno osób młodych, jak i osób starszych. Przyczyn jest bardzo wiele, ale jedną z głównych stanowi brak więzi i oparcia w rodzinie. Dlatego też najbardziej narażone na ryzyko bezdomności są osoby z rozbitych lub dysfunkcyjnych rodzin, osoby samotne, osoby opuszczające zakłady karne oraz dorośli wychowankowie domów dziecka.

Długotrwałe pozostawanie bez pracy prowadzi do utraty wiary we własne możliwości, depresji, wreszcie do izolacji i bierności. Brak środków do życia po pewnym czasie skutkuje utratą mieszkania i w rezultacie bezdomnością. Z kolei osobom bezdomnym niezwykle trudno jest znaleźć stałą pracę, która pozwoliłaby na zmianę warunków życia.

Innymi przyczynami bezdomności są: uzależnienia, przestępczość, odrzucenie lub brak opieki ze strony najbliższych.

Rozmiary bezdomności w Polsce i skala zjawiska jest bardzo trudna do oszacowania. Trudności z policzeniem ludzi bezdomnych wynikają z ich ruchliwości przestrzennej oraz braku meldunku.

Liczba osób bezdomnych korzystających z różnego rodzaju form pomocy realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłosławiu wg danych za lata 2007, 2006 i 2005 wynosiła 2 osoby i utrzymuje się na stałym poziomie.

3.4.3.4. **Alkoholizm**²⁰

Alkoholizm jest jednym z podstawowych czynników kryminogennych sprzyjających przestępczości. Jako proces patologiczny szkodzi zarówno osobie uzależnionej, jak i jej najbliższemu otoczeniu. Jedną z podstawowych przyczyn alkoholizmu jest spadek stopy życiowej społeczeństwa, który spowodowany jest głównie bezrobociem i niskim wynagrodzeniem za pracę. Brak prawidłowych wzorców i negatywny wpływ środowiska powoduje, iż niepokojący jest fakt związany z nadużywaniem alkoholu przez dzieci i młodzież pomiędzy 15 a 18 rokiem życia. Według szacunkowych obliczeń, ok. 2% populacji w Polsce stanowią osoby uzależnione od alkoholu, dorosłych żyjących w otoczeniu alkoholika jest w kraju ok. 4%, a dzieci z rodzin z problemem alkoholowym – ok. 4%.

W grupie wielu problemów społecznych, jakie występują w Polsce problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z rozmiarów tego zjawiska oraz społecznych i ekonomicznych kosztów, jakie z tego tytułu ponosi budżet państwa. Konsumpcja napojów alkoholowych ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych takich jak zakłócanie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Zgodnie z Raportem Światowej Organizacji Zdrowia dotyczącym stanu zdrowia na świecie alkohol jest na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, uważany jest również za jeden z ważniejszych czynników zwiększających ryzyko zgonu przed 65 rokiem życia, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z alkoholem.

Trudno wyliczalne są straty w sferze psychologicznej i emocjonalnej, jakie wywołuje alkohol w rodzinach. Na uwagę zasługuje fakt, iż szkody, jakie są powodowane przez nadużywanie alkoholu wykraczają szeroko poza sferę osoby pijącej, dotyczą mocno całego jej otoczenia. Rozmiary szkód mogą być zmniejszone przez skuteczną politykę wobec spożywania napojów alkoholowych.

Nadużywanie alkoholu nie ogranicza się tylko do szkód osób uzależnionych, lecz dotyczy także członków i jego rodzin. Członkowie z najbliższego otoczenia osoby uzależnionej żyją w stanie permanentnego stresu, co staje się przyczyną występowania u nich stałych zaburzeń związanych z przystosowaniem, określanych mianem współuzależnienia. Szacuje się, że 4% społeczeństwa to osoby współuzależnione. Współuzależnienie nie jest chorobą, ale zespołem nieprawidłowego przystosowania.

²⁰ Źródło: Sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Miłosławiu – 2005, 2006 i 2007 r.

Osoby współuzależnione wymagają leczenia i mogą uzyskać poprawę stanu zdrowia psychicznego, jeśli skorzystają z pomocy terapeutycznej oferowanej im w placówkach odwykowych.

Kolejną grupą osób dotkniętych skutkami choroby alkoholowej są dzieci żyjące w rodzinach, gdzie jedno lub oboje rodziców nadużywa alkoholu. Stanowią one, podobnie jak osoby współuzależnione 4% populacji. Dzieci te żyją w silnym stresie oraz doświadczają poczucia niepewności i obaw o przetrwanie i bezpieczeństwo rodziny. Często są świadkami lub ofiarami przemocy.

Różne formy zachowań agresywnych i represyjnych rodziców, zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych i potrzeb dziecka, wywierają destrukcyjny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne dzieci oraz na proces rozwoju. Należy pamiętać, że przemoc domowa i poważne zaniedbania mogą występować w związku z alkoholem nawet wtedy, gdy nie występuje jeszcze kliniczne zdiagnozowanie uzależnienia od alkoholu, lecz jedynie okresowe upijanie się dorosłych członków rodzin. Rezultatem alkoholizmu lub nadużywania alkoholu przez rodziców są częstokroć szkody i krzywdy trwające przez całe życie.

Szacuje się, iż każdego roku w Polsce rodzi się od kilku do kilkunastu tysięcy dzieci z zaburzeniami spowodowanymi piciem alkoholu przez matki w czasie ciąży.

Tabela 15 Liczba beneficjentów dotkniętych problemem alkoholizmu korzystających z pomocy społecznej w latach 2005 - 2007

Wyszczególnienie	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej			Liczba osób w rodzinach		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Gmina Miłosław	59	61	62	199	179	165

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłosławiu

Na terenie gminy Miłosław działa Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która realizując Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych udziela pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom. Prowadzone jest poradnictwo dla uzależnionych natomiast pracownicy OPS w Miłosławiu we współpracy z Policją i Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych świadczą pomoc rodzinom, w których występuje problem alkoholowy.

3.4.3.5. Narkomania

Narkomania pociąga za sobą negatywne skutki w wymiarze indywidualnym i społecznym. Wymienia się rozmaite formy łamania prawa przez osoby uzależnione, a też przestępstwa dokonywane wobec narkomanów będących często obiektem wyzysku, szantażu czy przemocy. Należy odwołać się do strat w budżetach rodzinnych, do marnotrawienia dobra społecznego, spustoszeń wyrządzanych przez nałóg wśród przedstawicieli inteligencji twórczej, uczniów i studentów.

Winno wskazać się również na zmiany osobowości, zanikanie zasad moralnych, niesolidność, skłonność do zachowań antyspołecznych. Opisy konsekwencji używania morfiny czy kokainy zawierają często swoiste elementy emocjonalne mające w szczególnie silny sposób wpływać na wyobraźnię odbiorców. Zagrożenie narkomanią dotyczy wszystkich grup społecznych, niezależnie od regionu, wieku, poziomu wykształcenia i statusu materialnego²¹.

Obniża się wiek osób uzależnionych i wzrasta liczba osób zażywających środki odurzające oraz psychotropowe. Łatwy dostęp do narkotyków powoduje, iż narkomania w Polsce staje się problemem społecznym.

Narkomania powoduje wzrost innych problemów społecznych. Stwarza zagrożenia i obniża ogólny poziom zdrowia społeczeństwa. Niesie za sobą poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, szczególnie w kontekście chorób zakaźnych tj. HIV, zakażenie wirusem żółtaczki typu B i C, infekcje przenoszone drogą płciową. Narkomania wiąże się też z innymi problemami społecznymi takimi jak; ubóstwo, bezrobocie, prostytutka, bezdomność oraz inne uzależnienia, wywołuje negatywne następstwa kryminalne.

²¹ Opracowano na podstawie Frieske KW, Sobiech R (1987) *Narkomania. Interpretacje problemu społecznego*. Warszawa: Instytut Wydawniczy Związków Zawodowych.

Jest to problem nie w pełni zdiagnozowany. Informacji o rozmiarach narkomanii rozumianej jako uzależnienie, bądź używanie narkotyków w sposób rodzący poważne problemy dostarczają dane statystyczne instytucji reagujących na ten problem.

Na terenie gminy Miłosław skala problemu narkomanii nie została dotąd zdefiniowana, ale nie oznacza to, że problem nie istnieje. Brak jest natomiast szacunkowych danych na temat skali tego zjawiska.

3.4.3.6. Starość²²

Światowe diagnozy rozwoju ludności informują, że w ciągu drugiej połowy XX wieku średnia długość życia człowieka wydłużyła się o 20 lat. Za trzydzieści lat 1/3 ludności krajów rozwiniętych będzie miała powyżej 60 lat.

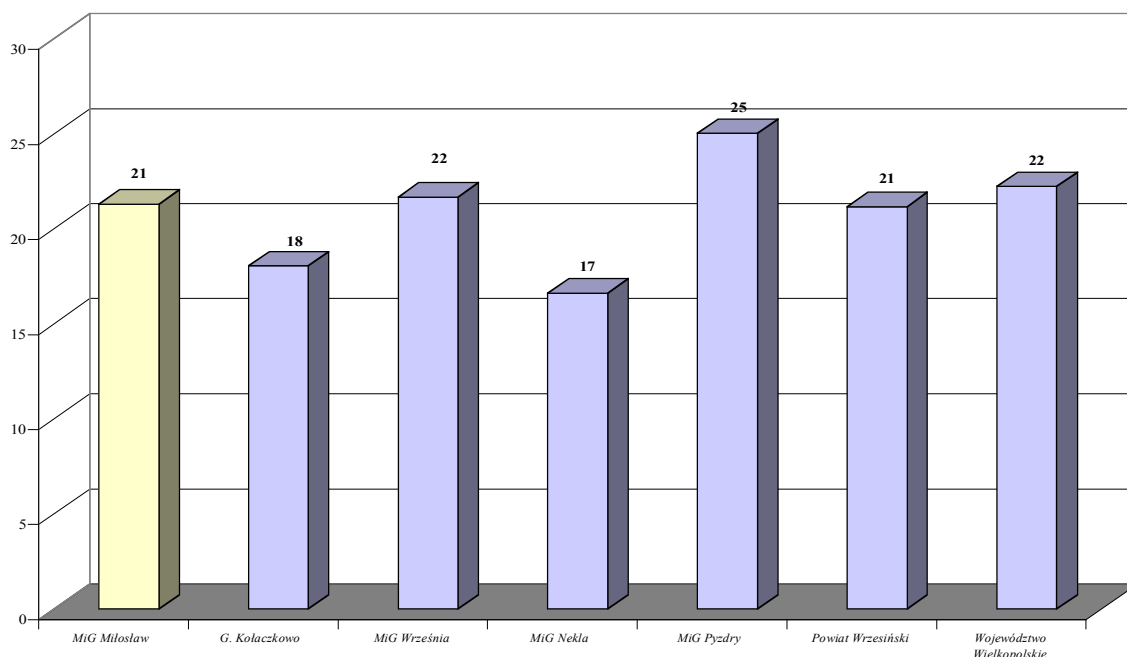
Obecnie obserwujemy pogłębiające się tendencje starzenia się społeczeństw rozwiniętych, tendencje te są zauważalne także w Polsce. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym oraz jej procentowy udział w całości populacji Polski wciąż rośnie. Podobne tendencje demograficzne były zauważalne w gminie Miłosław w latach 2005-2007.

Tabela 16 Ludność w gminie Miłosław wg ekonomicznych grup wiekowych w latach 2005-2007

Wyszczególnienie	J. m.	2005	2006	2007
w wieku przedprodukcyjnym				
ogółem	osoba	2 300	2 217	2 156
mężczyźni	osoba	1 159	1 119	1 084
kobiety	osoba	1 141	1 098	1 072
w wieku produkcyjnym				
ogółem	osoba	6 620	6 644	6 677
mężczyźni	osoba	3 465	3 490	3 534
kobiety	osoba	3 155	3 154	3 143
w wieku poprodukcyjnym				
ogółem	osoba	1 350	1 379	1 422
mężczyźni	osoba	446	441	445
kobiety	osoba	904	938	977

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych

Wykres 10 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym

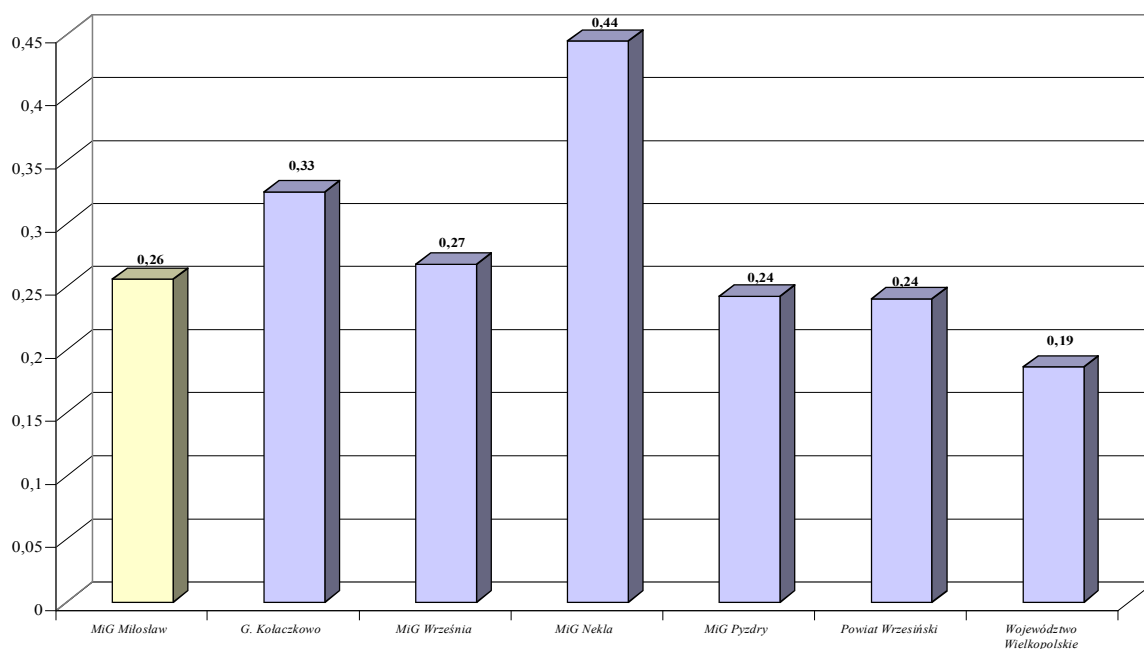
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych

²² Opracowano na podstawie Banku Danych Regionalnych

W świetle dostępnych badań na temat przyszłej liczby ludności należy się spodziewać, podobnie jak w skali ogólnokrajowej, większego przyrostu liczby ludności w latach 2010-2015, która będzie wynikiem tzw. echa demograficznego lat siedemdziesiątych, a następnie wykaże tendencję malejącą. W chwili obecnej proces starzenia ludności jest umiarkowany, jednakże stale się pogłębiający. Ilość miejsc w domach pomocy społecznej, pensjonatach, hospicjach i innych formach usług dla osób starszych jest niewystarczająca w stosunku do potrzeb, a placówki są nierównomiernie rozmieszczone. W związku z powyższym w najbliższych latach wyzwaniem dla polityki społecznej w gminie Miłosław będzie zabezpieczenie potrzeb osób starszych.

Do najważniejszych problemów ludzi starszych zamieszkujących gminę Miłosław zalicza się samotność, chorobę, inwalidztwo, życie w ubóstwie, poczucie nieprzydatności.

Wykres 11 Przyrost naturalny liczony metodą: (urodzenia żywe - zgony): urodzenia żywe

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Regionalnych

3.4.4. Aktywność społeczna²³

Gmina Miłosław realizuje program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Gmina wyraziła w ten sposób wolę współdziałania w celu jak najlepszego zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty, tworzonej przez jej mieszkańców w zakresie: kultury i sztuki; kultury fizycznej, sportu i turystyki; ochrony zdrowia; przeciwdziałania patologiom społecznym; integracji europejskiej oraz promocji zatrudnienia i rozwoju gospodarczego.

Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi jest jednym z elementów polityki społeczno - finansowej gminy. Potencjał organizacji pozarządowych działających na terenie gminy Miłosław, wykonujących zadania tematycznie zbliżone do zadań gminy, gwarantuje możliwość lepszego zaspokojenia potrzeb zbiorowych przy wspólnym wysiłku samorządu lokalnego i organizacji pozarządowych.

Szczególne znaczenie ma współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie rozwiązywania istotnych dla społeczności gminy problemów. We współczesnym demokratycznym społeczeństwie rola organizacji pozarządowych stale wzrasta. Wiele dziedzin życia, w tym pomoc społeczna nie mogłoby dziś funkcjonować bez aktywności obywatelskiej.

Współpraca gminy Miłosław z organizacjami pozarządowymi odbywa się na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej

²³ Opracowano na podstawie informacji uzyskanych z OPS w Miłosławiu

konkurencji i jawności.

Gmina Miłosław podejmowała i podejmuje szereg działań na rzecz integracji społeczności lokalnej. Działania te są wspierane przez liczne organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie gminy Miłosław zarówno w sferze pomocy społecznej, edukacyjnej, kultury i sportu, profilaktyki i ochrony zdrowia oraz niepełnosprawności. W szczególności OPS w Miłosławiu współpracuje z organizacjami i partnerami społecznymi w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, poniższa tabela przedstawia wykaz tych partnerów:

Tabela 17 Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie gminy Miłosław

Miłosławskie Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym i Niepełnosprawnym
Parafialny Oddział Akcji Katolickiej w Miłosławiu
Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Miłosław
Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Miłosławiu
Towarzystwo Wykorzystania Wód Termalnych i Wąlorów Naturalnych Ziemi Czeszewskiej w Czeszewie
Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych - Koło w Miłosławiu i Orzechowie
Międzynarodowy Dom Spotkań w Mikuszowie
Koło Młodych Miłośników Ziemi Miłosławskiej w Miłosławiu
Stowarzyszenie na Rzecz Tworzenia Bazy Sportowo-Rekreacyjnej „OLIMP” w Orzechowie
Ludowy Klub Sportowy „Klafs-Orlik” w Miłosławiu
Klub Sportowy „Sparta- Sklejka” w Orzechowie
Uczniowski Klub Sportowy „Diabły” w Gorzycach
Gminne Koło Wędkarsko-Rekreacyjne w Miłosławiu
Ochotnicze Straże Pożarne w: Miłosławiu, Orzechowie, Czeszewie, Mikuszewie, Białym Piątkowie
Uczniowski Klub Sportowy w Miłosławiu i Orzechowie
Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Miłosławiu
Miłosławski Kulturalny Korek w Miłosławiu

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłosławiu

Organizacje te prowadzą działalność m.in. w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu, organizując masowe imprezy sportowo-rekreacyjne; w zakresie porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym; w zakresie na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez organizowanie imprez integracyjnych oraz zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny i usługi rehabilitacyjne.

3.5. Infrastruktura społeczna

3.5.1. Infrastruktura pomocy społecznej

Pomoc społeczną na terenie gminy Miłosław wykonuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłosławiu, który jest jednostką organizacyjną gminy. Ośrodek Pomocy Społecznej działa na podstawie przepisów prawa, Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej, a w szczególności: Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64 poz. 593 z późniejszymi zmianami).

Celem Ośrodka jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, wspieranie ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb, umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz w miarę możliwości doprowadzenie ich do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem. Przedmiotem działalności Ośrodka Pomocy Społecznej jest organizacja i wykonanie pomocy społecznej oraz realizacja świadczeń rodzinnych i dodatków mieszkaniowych dla mieszkańców gminy Miłosław.

Do podstawowych zadań Ośrodka Pomocy Społecznej należy w szczególności:

- tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej,
- analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
- pobudzanie aktywności społecznej w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin,
- pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia,
- załatwianie indywidualnych spraw dotyczących dodatków mieszkaniowych,
- załatwianie indywidualnych spraw z zakresu świadczeń rodzinnych,
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą a w szczególności o: pomocy społecznej, o świadczeniach rodzinnych, o dodatkach mieszkaniowych,
- praca socjalna rozumiana jako działalność zawodowa skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi,
- prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb,
- realizacja innych zadań przewidzianych w odrębnych ustawach i przepisach.

W realizacji zadań Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje w szczególności z:

- Wielkopolskim Urzędem Wojewódzkim w Poznaniu - Wydziałem Polityki Społecznej,
- Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Poznaniu,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Wrześni,
- Powiatowym Urzędem Pracy we Wrześni ,
- Zakładem Ubezpieczeń Społecznych i Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- Sądem, jednostkami organizacyjnymi jednostek samorządu terytorialnego, jednostkami państwowymi, organizacjami i szkołami,
- Organizacjami społecznymi, Kościołem Katolickim i innymi kościołami osobami fizycznymi i prawnymi w zakresie pomocy społecznej.

3.5.2. Infrastruktura kulturalna

Na terenie gminy Miłosław od 1 lipca 2000 roku zostało powołane Miłosławskie Centrum Kultury skupiające Miłosławski Ośrodek Kultury, bibliotekę publiczną. Celem działalności MCK jest upowszechnianie kultury przez prowadzenie wielokierunkowej działalności określonej Statutem oraz zaspokajanie potrzeb czytelniczych społeczeństwa gminy. Ponadto na terenie gminy funkcjonują trzy świetlice wiejskie w Czeszewie, Orzechowie i Pałczynie. Powadzone są tam codziennie zajęcia świetlicowe dla dzieci i młodzieży. Oprócz zajęć tych prowadzona jest działalność kulturalno-rekreacyjna oraz możliwość wynajmu pomieszczeń na imprezy rodzinne. W świetlicach mieszczą się filie biblioteki publicznej.

Na terenie gminy istnieje również świetlica opiekuńczo-wychowawcza przy gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Miłosławiu (30 osób tygodniowo) oraz świetlica opiekuńczo-wychowawcza w Gorzycach (45 osób tygodniowo). Na terenie ww. świetlic prowadzone są takie przedsięwzięcia jak: bal karnawałowy, wieczorek myśliwski, ferie zimowe, spotkania towarzyskie dla seniorów, dzień babci i dziadka, walentynki, zawody strzeleckie, dzień kobiet, pokaz i degustacja potraw świątecznych, dzień matki, półkolonie, dożynki wiejskie, majówki, organizacja wycieczek rowerowych i autokarowych, andrzejk, mikołajki, spotkania wigilijne, jasełka.

3.5.3. Infrastruktura sportowa²⁴

Na terenie gminy Miłosław funkcjonuje Miejski Stadion Sportowy w Miłosławiu i kilka sal sportowych w Miłosławiu, Czeszewie i Orzechowie. Na terenie stadionu znajdują się: boisko do gry w piłkę nożną; 2 boiska do gry w siatkówkę plażową oraz szatnia sportowa.

Ponadto w miejscowości Orzechowo znajduje się kort tenisowy ziemny, basen kąpielowy odkryty o wymiarach 25x10 m oraz na terenie Miłosławia strzelnica sportowa.

Na terenie gminy Miłosław odbywają się cykliczne imprezy sportowe m.in. są to: Turniej Piłki Siatkowej o Puchar Przewodniczącego Rady Miejskiej, Zawody Strzeleckie, Rajdy Rowerowe Rodzinne organizowane przez Miłosławskie Towarzystwo Cyklistów, Turnieje Piłki Plażowej Kobiet i Mężczyzn.

3.5.4. Zasoby mieszkaniowe

Problemy mieszkaniowe zajmują ważne miejsce wśród zadań leżących w gestii władz samorządowych gminy Miłosław.

Obowiązkiem gminy jest stworzenie warunków do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej. Gmina ma obowiązek na zasadach przez siebie określonych zapewniać lokale socjalne, zamienne a także mieszkania dla gospodarstw domowych o niskich dochodach.

Tabela 18 Dane dotyczące zasobów mieszkaniowych na dzień 31.12.07 r.

Wyszczególnienie	lokale komunalne ogółem	w tym: socjalne
liczba lokali	39	13
powierzchnia użytkowa w m ²	2 907,29	520,38

Źródło: Urząd Gminy w Miłosławiu

3.6. Ocena uwarunkowań wewnętrznych – podsumowanie

Możliwości prowadzenia skutecznej polityki społecznej na danym obszarze zależą w znacznym stopniu od skali zjawisk objętych tą polityką oraz sprawnego współdziałania wszystkich podmiotów działających w tym obszarze. Sektor publiczny w gminie Miłosław oparty

o działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Miłosławiu wraz z organizacjami pozarządowymi tworzy potencjał kadrowy i infrastrukturalny będący w stanie wygenerować projekty i przedsięwzięcia skutecznie wypełniające założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Działania te wsparte dostępem do najnowszych osiągnięć nauki w tym obszarze oraz umiejętnym włączeniem bezpośrednich beneficjentów pomocy społecznej dają podstawy do osiągnięcia znacznych sukcesów na polu wdrażania celów określonych strategią rozwiązywania problemów społecznych. Ocena uwarunkowań wewnętrznych w gminie Miłosław zmierza do wskazania niewykorzystanych zasobów gminy oraz możliwości większego ich dostosowania do potrzeb rozwiązywania problemów społecznych. Z tego punktu widzenia należy zwrócić uwagę przede wszystkim na następujące zjawiska:

1. Na terenie gminy istnieje dostęp do edukacji. Programy nauczania wymagają jednak ciągłych działań w kierunku ich dostosowania do wymogów panujących na lokalnym rynku pracy.
2. Struktura ekonomiczna ludności zamieszkującej teren gminy Miłosław jest obecnie korzystna - ludność w wieku produkcyjnym liczy 6 677 mieszkańców, co stanowi 65,1% ogólnej liczby ludności. Należy jednak pamiętać, że prognozy dla gminy przewidują w najbliższych latach zmniejszanie się procentowego udziału ludności w wieku produkcyjnym na rzecz ludności w wieku nieprodukcyjnym.
3. Wyraźnie obserwuje się od lat spadek poziomu bezrobocia na terenie gminy, co

²⁴ Opracowanie na podstawie informacji uzyskanych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Miłosławiu

wiąże się zarówno ze wzrostem zatrudnienia, jak i procesem emigracji zarobkowej, która w wielu przypadkach rodzi problemy społeczne wynikające m.in. ze wzrostu ilości rodzin niepełnych lub okresowo niepełnych.

4. O trwałości rozwoju gospodarczego decydują w znacznej mierze podmioty oparte o kapitał spółek prawa handlowego. W gminie występuje potrzeba kontynuacji skutecznej polityki proinwestycyjnej, która w sposób ciągły przyczyniałaby się do dalszego wzrostu inwestycji tworzących nowe miejsca pracy.
5. Wiedza na temat kształtowania się zjawisk społecznych będących podstawowym przyczynkiem wyznaczania celów i kierunków działania strategii rozwiązywania problemów społecznych jest niewystarczająca z uwagi na ciągłą zmienność tych zjawisk. Istnieje potrzeba stworzenia podstaw informacyjnych do podejmowania decyzji strategicznych poprzez prowadzenie monitoringu tych zjawisk w wybranych obszarach tematycznych pomocy społecznej.
6. Winien być stworzony korzystny klimat gospodarczy i społeczny dla prowadzenia skutecznej pomocy społecznej poprzez wzmacnianie funkcji partnerstw publiczno - społecznych i publiczno - prywatnych, zwłaszcza w zakresie budowy oferty infrastruktury pomocy społecznej, edukacyjnej, kulturalnej skierowanej w kierunku lokalnego biznesu, organizacji pozarządowych i ludzi, dla których gmina Miłosław jest miejscem znaczących inwestycji. Spowoduje to poszerzenie motywów działań prospołecznych i integracyjnych w grupie aktywnych liderów rozwiązywania problemów społecznych, animatorów organizacji pomocy społecznej, działań integracyjnych i wolontariuszy, co sprawi, że zaspokajane będą w większym stopniu potrzeby bezpośrednich beneficjentów prowadzonej na terenie gminy Miłosław polityki społecznej.
7. Szansą na podniesienie efektywności działań podejmowanych w ramach prowadzonej polityki społecznej na obszarze całej gminy jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju i aktywizacja społeczności lokalnej w kierunku tworzenia projektów i przedsięwzięć prospołecznych i integracyjnych.
8. Skuteczna realizacja polityki społecznej w gminie Miłosław musi być wspierana przez spójne i efektywne akcje promocyjne wdrażanych i już zrealizowanych z sukcesem dobrych praktyk w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, działań na rzecz integracji, zwiększenia dostępu do edukacji, świadczeń zdrowotnych i wzrostu świadomości społecznej. Działania promocyjne winny być wsparte dobrze zorganizowaną informacją, skierowaną nie tylko do decydentów polityki społecznej, ale także do organizacji pozarządowych i instytucji uczestniczących w świadczeniu usług na rzecz bezpośrednich beneficjentów tej polityki. Ma to istotne znaczenie dla utrzymywania stałego kontaktu wszystkich aktorów polityki społecznej – dawców, biorców i lokalnej społeczności nie zawsze do końca rozumiejącej zachodzące przemiany społeczne w jej dalszym i bliższym otoczeniu.

4. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT stała się podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych.

Jest ona efektywną metodą identyfikacji słabych i mocnych stron polityki rozwiązywania problemów społecznych oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed polityką rozwiązywania problemów społecznych w gminie Miłosław. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- **„mocnych stron”** – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony polityki rozwiązywania problemów społecznych, które należy wykorzystać sprzyjając będą jej rozwojowi (utrzymać je jako mocne, i na których należy oprzeć jej przyszły rozwój);
- **„słabych stron”** – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony polityki rozwiązywania problemów społecznych, które niewyeliminowane utrudniają będą jej rozwój i tym samym powodować brak skutecznych rozwiązań dla rozwiązywania istniejących i przyszłych problemów społecznych (ich oddziaływanie należy minimalizować);
- **„szans”** - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy Miłosław, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych działaniach mogą być wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi i skutecznemu realizowaniu polityki rozwiązywania problemów społecznych;
- **„zagrożeń”** - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy Miłosław, ale które mogą stanowić zagrożenie dla skutecznej realizacji polityki rozwiązywania problemów społecznych (należy unikać ich negatywnego oddziaływania na zarządzanie obszarem tej polityki).

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów polityki rozwiązywania problemów społecznych przyjętych w założeniach do części strategicznej tego dokumentu. Poniższy zbiór informacji o mocnych i słabych stronach polityki rozwiązywania problemów społecznych i stojących przed nią szansach i zagrożeniach jest uzgodnioną wypadkową wiedzy o stanie i potrzebach polityki rozwiązywania problemów społecznych gminy Miłosław ułożonych przekrojowo przy udziale instytucji publicznych i pozarządowych działających w szeroko rozumianym obszarze pomocy społecznej.

Tabela 19 Analiza SWOT – obszar edukacja

Analiza SWOT – obszar edukacja		
	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
	MOCNE STRONY	SZANSE
P O Z Y T Y W N E	• placówki oświatowe • dobrze przygotowana kadra pedagogiczna • współpraca pedagogów szkolnych – koordynacja działań pomocowych • zajęcia pozaszkolne • budowa infrastruktury sportowej przy szkołach • dobrze wykształcone zasoby ludzkie	• edukacja osób odpowiedzialnych za realizację podstawowych zadań społecznych • budowa hali sportowej i wielofunkcyjnego boiska ogólnie dostępnego dla mieszkańców • ustawiczne szkolenia pracowników pomocy społecznej • możliwość pozyskiwania środków z Unii Europejskiej dla rozwiązywania problemów społecznych
	SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
N E G A T Y W N E	• edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki społecznej • zbyt mała ilość zajęć pozalekcyjnych z dziećmi i młodzieżą • niedostateczna wiedza kadry pedagogicznej na temat profilaktyki uzależnień • zbyt mała oferta zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży na temat uzależnień • niedostateczna wiedza społeczeństwa na temat niepełnosprawności, i problemów z nią związanych	• likwidacja kierunków kształcenia w zawodach niszowych z uwagi na nieopłacalność ekonomiczną procesu edukacji • niezgodność profili kształcenia zawodowego z istniejącymi potrzebami rynku pracy

Tabela 20 Analiza SWOT – obszar problemy społeczne

Analiza SWOT – obszar problemy społeczne		
	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
	MOCNE STRONY	SZANSE
P O Z Y T Y W N E	• udział podmiotów pozarządowych w zakresie tworzenia polityki społecznej na terenie gminy Miłosław • dobrze funkcjonujący Ośrodek Pomocy Społecznej • działający Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu • opieka nad osobami i rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji materialnej • realizacja profilaktycznych programów zdrowotnych na terenie gminy Miłosław • działalność Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • działalność akcji katolickiej i Caritas • promocja zatrudnienia wśród mieszkańców gminy • realizacja profilaktycznych programów zdrowotnych na terenie gminy Miłosław	• wzrost świadomości społeczeństwa na temat problemu niepełnosprawności w skali makro • skorzystanie z dobrych praktyk innych gmin i powiatów • skuteczna analiza zjawisk społecznych wywołujących określone problemy społeczne • wzrost gospodarczy w skali makro • rozwój infrastruktury pomocy społecznej • zwiększona dostępność do środków zewnętrznych służących rozwiązywaniu konkretnych problemów społecznych • prospołeczna polityka państwa
	SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
N E G A T Y W N E	• duża liczba osób niepełnosprawnych • duża ilość rodzin korzystających z pomocy społecznej • zjawisko alkoholizmu jako przyczyna wielu problemów społecznych • zachowania ryzykowne wśród dzieci i młodzieży • występujące patologie społeczne powstałe z tytułu istniejącego bezrobocia - źródło wielu innych negatywnych zjawisk społecznych • nierozwiązane problemy będące	• ubożenie społeczeństwa w skali makro • rosnąca ilość dzieci i młodzieży używających środki psychoaktywne • pogarszający się system ochrony zdrowia na terenie kraju (brak sprawnie działającego systemu opieki medycznej) • rozpad rodzin w skali makro • brak dostatecznych rozwiązań pomocy dla młodzieży uzależnionej i używającej szkodliwych środków psychoaktywnych

Analiza SWOT – obszar problemy społeczne		
	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
	MOCNE STRONY	SZANSE
P O Z Y T Y W N E	• udział podmiotów pozarządowych w zakresie tworzenia polityki społecznej na terenie gminy Miłosław • dobrze funkcjonujący Ośrodek Pomocy Społecznej • działający Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu • opieka nad osobami i rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji materialnej • realizacja profilaktycznych programów zdrowotnych na terenie gminy Miłosław • działalność Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • działalność akcji katolickiej i Caritas • promocja zatrudnienia wśród mieszkańców gminy • realizacja profilaktycznych programów zdrowotnych na terenie gminy Miłosław	• wzrost świadomości społeczeństwa na temat problemu niepełnosprawności w skali makro • skorzystanie z dobrych praktyk innych gmin i powiatów • skuteczna analiza zjawisk społecznych wywołujących określone problemy społeczne • wzrost gospodarczy w skali makro • rozwój infrastruktury pomocy społecznej • zwiększona dostępność do środków zewnętrznych służących rozwiązywaniu konkretnych problemów społecznych • prospołeczna polityka państwa
	SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
	skutkiem bezrobocia • mała oferta pracy dla młodych mieszkańców gminy • problemy społeczne wynikające z niepełnych rodzin będących skutkiem emigracji zarobkowej (eurosieroctwo) • niezadowalający poziom i system opieki nad ludźmi starszymi • ograniczony dostęp do specjalistycznych placówek medycznych • pogłębiające się rozwarstwienia społeczne mieszkańców o podłożu ekonomicznym	• brak odpowiednich środków prawnych dla skutecznego rozwiązywania problemów społecznych • brak poczucia bezpieczeństwa w skali makro • spadek liczby urodzeń • zmniejszenie pomocy skierowanej do osób niepełnosprawnych w skali makro • wzrost apatii społecznej

Analiza SWOT – obszar problemy społeczne		
	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
	MOCNE STRONY	SZANSE
P O Z Y T Y W N E	• udział podmiotów pozarządowych w zakresie tworzenia polityki społecznej na terenie gminy Miłosław • dobrze funkcjonujący Ośrodek Pomocy Społecznej • działający Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu • opieka nad osobami i rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji materialnej • realizacja profilaktycznych programów zdrowotnych na terenie gminy Miłosław • działalność Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • działalność akcji katolickiej i Caritas • promocja zatrudnienia wśród mieszkańców gminy • realizacja profilaktycznych programów zdrowotnych na terenie gminy Miłosław	• wzrost świadomości społeczeństwa na temat problemu niepełnosprawności w skali makro • skorzystanie z dobrych praktyk innych gmin i powiatów • skuteczna analiza zjawisk społecznych wywołujących określone problemy społeczne • wzrost gospodarczy w skali makro • rozwój infrastruktury pomocy społecznej • zwiększona dostępność do środków zewnętrznych służących rozwiązywaniu konkretnych problemów społecznych • prospołeczna polityka państwa
	SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA

Tabela 21 Analiza SWOT – obszar finanse

Analiza SWOT – obszar finanse		
	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
	MOCNE STRONY	SZANSE
P O Z Y T Y W N E	• dobre przygotowanie pracowników administracji publicznej do pozyskiwania środków z funduszy UE • sprawne organizacje pozarządowe jako potencjalny absorbent środków na realizację polityki społecznej • dostępność funduszy strukturalnych, w tym Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki • Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny w zakresie finansowania infrastruktury społecznej • umiejętność i dobre doświadczenia pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych UE	• pełne wykorzystanie dotacji UE • aktywność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrześni i Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu • tworzenie partnerstw publiczno-prywatnych • dotacje rządowe na realizację lokalnej polityki społecznej • możliwość zawierania partnerstw publiczno- społecznych • outsourcing części zadań polityki społecznej na rzecz NGO • aktywność PUP we Wrześni
	SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
N E G A T Y W N E	• niedostateczne środki finansowe na rozwiązywanie problemów społecznych w sektorze publicznym • zbyt niskie nakłady pieniężne na pomoc dla najuboższych • niedostateczne płace pracowników rozwiązujących problemy społeczne i pracowników samorządowych • niedostateczne środki na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych	• wyczerpanie się zewnętrznych środków finansowych na niezbędne inwestycje infrastrukturalne pomocy społecznej • brak koncepcji finansowania pomocy społecznej po okresie wsparcia przez UE • cedowanie coraz większego zakresu usług pomocy społecznej i świadczeń społecznych przez Rząd RP na samorządy bez pokrycia kosztów ich realizacji • upadek wolontariatu i spornej działalności NGO w wielu dziedzinach pomocy społecznej

Tabela 22 Analiza SWOT – obszar społeczność lokalna

Analiza SWOT – obszar społeczność lokalna		
	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
	MOCNE STRONY	SZANSE
P O Z Y T Y W N E	• oferta kulturalna na terenach wiejskich • dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi • polityka społeczna obecnych władz gminy w połączeniu z zamierzeniami organizacyjnymi i inwestycyjnymi • nowe pomysły i inicjatywy społeczne w środowisku lokalnym • dobrze działające organizacje kulturalne i sportowe • współpraca z organizacjami pozarządowymi i Bankiem Żywności	• obecne i przyszłe źródła kapitału zewnętrznego przeznaczonego na cele społeczne • promocja gminy w kraju i zagranicą • współpraca z sąsiednimi gminami również w zakresie rozwiązywania problemów społecznych • opracowanie systemu wzajemnej komunikacji i współpracy między instytucjami publicznymi a organizacjami pozarządowymi • rozwój miejsc sportowo-rekreacyjnych na terenie gminy Miłosław • uproszczenie procedur dla tworzenia partnerstw publiczno-prywatnych w realizacji infrastruktury społecznej • rozwój komunikacji zewnętrznej
	SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
N E G A T Y W N E	• niedostateczna ilość miejsc i form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży • zbyt mała oferta zagospodarowania czasu wolnego dla osób starszych i samotnych • niedostateczna pomoc domowa niesiona osobom starszym i niepełnosprawnym • długotrwałe procedury wobec osób w trudnej sytuacji życiowej • biurokracja na wszystkich szczeblach administracji • niedostosowanie wykształcenia części lokalnej społeczności do zmieniających potrzeb rynku pracy • niedostateczna wiedza społeczności lokalnej na temat istnienia instytucji	• skomplikowane procedury i niejasne przepisy prawa • niestabilna i mało skuteczna polityka społeczna i gospodarcza rządu • obniżenie jakości opieki medycznej w skali makro • zmniejszenie tempa rozwoju gospodarczego • zanik aktywności społecznej • obniżenie rangi wolontariatu w rozwiązywaniu problemów społecznych

Analiza SWOT – obszar społeczność lokalna		
	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
	MOCNE STRONY	SZANSE
P O Z Y T Y W N E	• oferta kulturalna na terenach wiejskich • dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi • polityka społeczna obecnych władz gminy w połączeniu z zamierzeniami organizacyjnymi i inwestycyjnymi • nowe pomysły i inicjatywy społeczne w środowisku lokalnym • dobrze działające organizacje kulturalne i sportowe • współpraca z organizacjami pozarządowymi i Bankiem Żywności	• obecne i przyszłe źródła kapitału zewnętrznego przeznaczonego na cele społeczne • promocja gminy w kraju i zagranicą • współpraca z sąsiednimi gminami również w zakresie rozwiązywania problemów społecznych • opracowanie systemu wzajemnej komunikacji i współpracy między instytucjami publicznymi a organizacjami pozarządowymi • rozwój miejsc sportowo-rekreacyjnych na terenie gminy Miłosław • uproszczenie procedur dla tworzenia partnerstw publiczno-prywatnych w realizacji infrastruktury społecznej • rozwój komunikacji zewnętrznej
	SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
	niosących pomoc w sytuacjach trudnych i kryzysowych	

Tabela 23 Analiza SWOT – obszar infrastruktura

Analiza SWOT – obszar infrastruktura		
	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
	MOCNE STRONY	SZANSE
P O Z Y T Y W N E	• Ośrodek Pomocy Społecznej • Miłosławskie Centrum Kultury • Punkty konsultacyjne rozwiązywania problemów alkoholowych • Miejski stadion sportowy • kluby sportowe • świetlice wiejskie • świetlica opiekuńczo-wychowawcza przy gimnazjum w Miłosławiu • Miłosławskie Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym i Niepełnosprawnym • Międzynarodowy Dom Spotkań w Mikuszowie • Warsztaty Terapii Zajęciowej w Czeszewie • Ośrodek Hipoterapii w Czeszewie	• zwiększenie dostępności mieszkańców gminy do obiektów sportowych i rekreacyjnych • rozwój infrastruktury sportowej i turystycznej • utworzenie Klubu Integracji Społecznej • dobre funkcjonowanie centrum wolontariatu niekoniecznie przy OPS w Miłosławiu • utworzenie Centrum Integracji Społecznej obejmującego obszar całej gminy Miłosław • utworzenie na terenie gminy Banku Żywności
	SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
N E G A T Y W N E	• niedostateczny dostęp do placówek sportowych i kulturalnych dla osób niepełnosprawnych • brak Domu Dziennego Pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych • niewielka ilość ogólnie dostępnych boisk i obiektów sportowych dla ogółu społeczeństwa • brak świetlic socjoterapeutycznych • brak placówek typu Klubu Seniora • brak klubów AA • brak Centrum Integracji Społecznej • brak Centrum Wolontariatu • brak dziennego ośrodka dla dzieci i młodzieży uzależnionej od środków psychoaktywnych • brak Punktu Interwencji Kryzysowej	• ograniczony dostęp do środków finansowych na rozwój infrastruktury społecznej • liberalizacja usług pomocy społecznej i wynikające z tego ograniczenia w dofinansowaniu infrastruktury społecznej • brak środków na standaryzację infrastruktury usług społecznych

5. DIAGNOZA STANU I MOŻLIWOŚCI REALIZACJI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

5.1. Diagnoza

Analiza Bilansu Otwarcia będącego wraz z wnioskami z przeprowadzonej konsultacji społecznej podstawą diagnozy wskazała na najważniejsze cechy poszczególnych obszarów pomocy społecznej. Obszary te zostały określone przez autora strategii i zaakceptowane przez uczestników debaty strategicznej. Diagnoza jest przyczynkiem do określenia celów i kierunków działania w części strategicznej dokumentu. Przyjęto do oceny następujące obszary priorytetowe będące w dalszej części dokumentu polami określonych działań dla prowadzenia skutecznych i efektywnych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

- **EDUKACJA,**
- **PROBLEMY SPOŁECZNE,**
- **FINANSE,**
- **SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA,**
- **INFRASTRUKTURA.**

Kolejnym krokiem oceny założonych obszarów priorytetowych była ocena jedną z podstawowych metod, tj. analizą SWOT, która jest bilansem słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń.

EDUKACJA

- Wartością pozytywną w tym obszarze jest dobrze rozwinięta sieć szkół podstawowych i gimnazjalnych z zapleczem sportowym, która winna przekładać się na realizację zadań edukacyjnych i profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w ramach zajęć pozalekcyjnych.
- Koniecznym jest zwiększenie płaszczyzn współpracy pomiędzy poszczególnymi placówkami oświatowymi we współpracy z powiatem w takich obszarach, jak edukacja dorosłych, pedagogizacja rodziców, realizacja programów edukacyjnych związanych z profilaktyką w środowiskach zagrożonych itp.
- W obszarze edukacyjnym należy również wzmacniać działalność organizacji pozarządowych posiadających w zakresach swoich działalności szeroko rozumianą edukację społeczną poprzez włączenie tych organizacji w realizację istniejących projektów i pomoc instytucjonalną w ich bieżącej działalności.
- Grupie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej winno się zapewnić większe możliwości integracyjnych form edukacji.
- Programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży tworzone na poziomie placówek oświatowych, kulturalnych i organizacji pozarządowych winny być tworzone pod potrzeby i dla istniejących subkultur młodzieżowych.

PROBLEMY SPOŁECZNE

- Negatywną wartością w obszarze problemów społecznych jest ciągle duża ilość patologii społecznych i brak poczucia bezpieczeństwa publicznego. Stąd występuje konieczność wczesnej interwencji i pomocy rodzinie zagrożonej patologią.
- Migracja do silnych gospodarczo ośrodków w powiecie czy w regionie ukierunkowana jest na sukces w postaci poprawy jakości i standardu życia. Młodzi ludzie będący poza domem często jednak zasilają środowiska przestępcze bądź sami tworzą aktywne grupy zachowań patologicznych i wielokrotnie przenoszą je z powrotem do swoich środowisk i miejsc stałego zamieszkania. Mechanizm ten winien się stać również przedmiotem monitorowania w ramach monitoringu rodzących się problemów społecznych w gminie Miłosław.
- Konieczna jest również edukacja w zakresie dostępności pomocy społecznej wśród samych beneficjentów tej pomocy zwłaszcza w stosunku do osób starszych i niepełnosprawnych, z wykorzystaniem już istniejących ośrodków edukacyjnych. Szczególnie dotyczy to również środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i przemocą w rodzinie.
- Podobnie jak w pozostałych obszarach, skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych jest możliwe tylko i wyłącznie z udziałem organizacji pozarządowych oraz poprzez ich wsparcie ze strony administracji samorządowej.
- Należy ciągle tworzyć nowe szanse na uczestnictwo w życiu społecznym grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem m.in. poprzez programy integracyjne z osobami niepełnosprawnymi, uzależnionymi od alkoholu, długotrwale bezrobotnymi, subkulturami, osobami przewlekłe chorymi, starszymi, bezradnymi i pomocy dla osób wracających z ośrodków rehabilitacyjnych (neofitów).
- Dla skutecznego rozwiązywania problemów społecznych niezbędna jest szeroka edukacja na temat występujących problemów społecznych skierowana do samorządowych struktur decydenckich.

FINANSE

- Prowadzona dotychczasowa polityka państwa polegająca na zwiększaniu zakresu świadczeń obligatoryjnych z zakresu pomocy społecznej, przy jednoczesnym redukowaniu środków na zadania fakultatywne powoduje powiększanie się niedofinansowanych obszarów problemów społecznych.
- Pozytywnym elementem dla rozwiązania problemów społecznych jest funkcjonowanie na terenie gminy Miłosław wielu organizacji pozarządowych. Rozwiązaniem trudnej sytuacji finansowej sektora pomocy społecznej jest zatem tworzenie tzw. partnerstw publiczno-prywatnych i publiczno-społecznych dla realizacji wspólnych projektów z zakresu rozwiązywania problemów społecznych, w tym przypadku opartych na publicznym sektorze pomocy społecznej, organizacjach pozarządowych i kapitale prywatnym w zakresie tworzenia tzw. umów patronackich, których idea jest stały patronat finansowy nad realizacją konkretnego projektu lub konkretnego przedsięwzięcia związanego z instytucjonalną pomocą społeczną.
- Inną formą partnerstwa publiczno-społecznego i publiczno-prywatnego prowadzącą do zaspakajania potrzeb prowadzenia skutecznej polityki społecznej jest forma oparta na rzecz delegowania usług pomocy społecznej na rzecz partnera społecznego i prywatnego przy osiągnięciu wzajemnie oczekiwanych korzyści przez obie strony. Przy zlecaniu zadań partnerom społecznym i prywatnym stworzenie możliwości przekazywania składników majątkowych gminy do realizacji zleconych zadań mieszczących się w ramach szeroko rozumianej polityki społecznej.
- Dodatkowo w ramach tworzonych partnerstw publiczno-prywatnych i publiczno-społecznych istnieje możliwość realizacji wspólnych projektów przy współudziale

funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, funduszy społecznych, jak i przy współudziale pozaunijnych funduszy typu Szwajcarski Mechanizm Finansowy (od 2008 roku), który w bardzo dobrych proporcjach (nawet do 100 % w przypadku NGO i założeń SZMF) dofinansowują projekty z obszaru profilaktyki i edukacji społecznej, nie wyłączając działań inwestycyjnych w tym obszarze.

- Bardzo istotnym elementem finansowania polityki społecznej w gminie Miłosław jest Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny (WRPO) – zwłaszcza w dofinansowaniu inwestycji z zakresu infrastruktury społecznej w ramach Priorytetu V Infrastruktura dla kapitału ludzkiego. Uszczegółowienia dla tego priorytetu dają możliwość absorpcji zgromadzonych tam środków nie tylko przez sektor publiczny, ale również przez sektor pozarządowy.
- Jednym z istotnych źródeł dofinansowania realizacji projektów z zakresu rozwiązywania problemów społecznych jest Program Operacyjny Kapitał Ludzki, który w swoich założeniach preferuje projekty oparte o partnerstwo publiczno – społeczne obejmujące niemal wszystkie dziedziny polityki społecznej.
- Kolejną drogą dla wzmacniania dostępu do finansów na rzecz realizacji rozwiązywania problemów społecznych jest tworzenie fundacji celowych z udziałem podmiotów gospodarczych, pozarządowych i publicznych. Fundacje takie zarejestrowane jako organizacje pożytku publicznego mają zdecydowanie większe możliwości w pozyskiwaniu środków z zewnątrz, w tym wsparcia ze strony struktur samorządu lokalnego. Warto przy tym wspomnieć, że powoływanie fundacji (stowarzyszeń) dla rozwiązania konkretnego problemu społecznego w określonym obszarze to tylko jedna z dróg tej formy działań na rzecz montażu finansowego.
- Innym, równie ważnym ze sposobów finansowania działań z zakresu pomocy społecznej sprawdzającym się głównie przy organizacji krótkich, jednorazowych akcji (działań) jest sponsoring, dlatego warto włączyć w działania społeczne lokalny biznes opierając się na organizacjach lokalnych przedsiębiorców.
- Żadna z wyżej wymienionych form finansowania zadań rozwiązujących problemy społeczne nie jest możliwa bez udziału środków publicznych pochodzących z budżetu gminy, Starosty, Wojewody i Urzędu Marszałkowskiego oraz z dotacji celowych z budżetu państwa.

SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

- Dla wzmocnienia działań sektora pozarządowego warto na terenie gminy wzmocnić płaszczyznę współpracy organizacji pozarządowych poprzez utworzenie Centrum Wolontariatu i rozwój przypisywanych tej instytucji kolejnych narzędzi wymiany informacji (aktywna strona internetowa) oraz wsparcie doradcze oparte o grupy prawników i finansistów angażujących się w rozwiązywanie problemów społecznych gminy Miłosław.
- W obszarze społecznym istotną rolę odgrywa placówka oświatowa, która winna być włączona w proces edukacji lokalnej społeczności w zakresie istniejących problemów społecznych, a we współpracy z pedagogami i lekarzami rodzinnymi powinna stać się bazą szerokiej profilaktyki zdrowotnej i uzależnień.
- Baza kulturalna gminy opiera się o Miłosławskie Centrum Kultury, trzy świetlice wiejskie, które pozwalają na organizację przedsięwzięć kulturalnych zgodnych z oczekiwaniami lokalnej społeczności i potrzebami wynikającymi z planowanych działań na rzecz integracji społecznej. Na terenie gminy odbywają się imprezy kulturalne, które odgrywają ważną rolę w procesie integracji społecznej mieszkańców gminy Miłosław. Nie mniej ilość i różnorodność oferty kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej skierowanej zwłaszcza w stronę dzieci i młodzieży wymaga formułowania dalszych i zróżnicowanych ofert w tym obszarze.
- Istnienie klubów sportowych oraz obiektów infrastruktury sportowej jest atutem gminy Miłosław. Warto jednak podkreślić, że sport nie powinien ograniczać się do wyczynowych jego form i rywalizacji, ale winien na terenie gminy Miłosław pełnić także rolę kompensacji i solidaryzmu z grupami społecznymi zagrożonymi wykluczeniem. Dlatego też należy stworzyć warunki do organizowania imprez sportowych o charakterze integracyjnym na terenie całej gminy Miłosław.

INFRASTRUKTURA

- Dla wypełnienia infrastruktury pomocy społecznej niezbędne jest utworzenie Centrum Integracji Społecznej i działającego Punktu Interwencji Kryzysowej.
- Na terenie gminy występuje niedostateczna ilość mieszkań socjalnych oraz mieszkań chronionych, dlatego winno się utworzyć bazę tego typu obiektów.
- Z uwagi na niedostateczną infrastrukturę przystosowaną dla potrzeb osób niepełnosprawnych (bariery architektoniczne) ta grupa społeczna jest nadal zagrożona wykluczeniem społecznym.
- Z uwagi na coroczny wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym na terenie gminy Miłosław należy wdrożyć projekt utworzenia np. Dzienny Dom Pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych.

CZĘŚĆ STRATEGICZNA A

6. ZAŁOŻENIA DO STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY MIŁOŚŁAW

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miłosław zakłada zachowanie spójności tego dokumentu z przyjętymi w Unii Europejskiej standardami. Standardy obowiązujące w Unii to przede wszystkim:
 - zwiększony nacisk na wzrost znaczenia współpracy samorządów lokalnych i sektora obywatelskiego (w oparciu o zasadę pomocniczości),
 - dowartościowanie wolontariatu,
 - podnoszenie roli edukacji i więzi społecznych w budowaniu kapitału społecznego,
 - wzrost znaczenia sektora ekonomii społecznej i zatrudnienia socjalnego,
 - przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez udział w programach integracyjnych i reintegracyjnych,
 - dążenie do zrównoważonego rozwoju społecznego,
 - działania aktywizujące całe społeczności lokalne,
 - ograniczenie redystrybucyjnej funkcji programów socjalnych.
- Na szczeblu krajowym polityka społeczna i integracyjna znajduje dobre umocowanie w istniejących aktach prawnych oraz polityce Państwa. Powstające kolejno krajowe strategie, w tym Narodowa Strategia Spójności w ramach NSRO, czy Program Operacyjny Kapitał Ludzki są ważnymi instrumentami sterowania polityką społeczną.
- Dla gminy Miłosław pomoc społeczna stanowi jeden z istotnych elementów przezwyciężenia problemów społecznych i integracji lokalnych społeczności i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Zasoby infrastruktury społecznej nie pozwalają na realizację wszystkich form pomocy społecznej. Ważnym celem w tym przypadku jest dalsza rozbudowa infrastruktury publicznej i prywatnej w zakresie poszerzenia oferty tych usług i podniesienia ich jakości.
- Istnieje potrzeba stworzenia podstaw informacyjnych do podejmowania w ramach polityki społecznej decyzji strategicznych poprzez prowadzenie monitoringu zjawisk i problemów społecznych.
- Skuteczna realizacja polityki społecznej w gminie Miłosław musi być wspierana przez spójne i efektywne akcje promocyjne dobrych praktyk w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, których celem jest m. in. wzrost świadomości społecznej.
- Niezbędne jest interdyscyplinarne działanie wszystkich organizacji i instytucji działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w gminie Miłosław.

7. MISJA

Misja strategii rozwiązywania problemów społecznych dla gminy Miłosław odnosząca się do niniejszej *Strategii* nawiązuje w sposób bezpośredni do określeń sformułowanych w dokumentach opracowanych na szczeblu krajowym, a dotyczących zarówno polityki społecznej, jak i działań na rzecz integracji.

Priorytety Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miłosław zgodnie z przyjętymi założeniami zostały w części strategicznej powiązane z zapisami *Strategii Polityki Społecznej na lata 2007 – 2013*.

MISJA

POLITYKA SPOŁECZNA GMINY MIŁOSŁAW TO ZINTEGROWANY SYSTEM DZIAŁAŃ PODMIOTÓW POMOCY SPOŁECZNEJ MAJĄCY NA CELU PRZECIWDZIAŁANIE DEGRADACJI SPOŁECZNEJ OSÓB I RODZIN ZAMIESZKUJĄCYCH OBSZAR GMINY.

POMOC SPOŁECZNA ADEKWATNA DO POTRZEB SPOŁECZNYCH. ZINTEGROWANY SYSTEM WSPIERANIA DZIECI, MŁODZIEŻY, OSÓB SAMOTNYCH, ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W TRUDNEJ SYTUACJI MATERIALNEJ LUB OBCIĄŻONYCH NIEKORZYSTNYMI DLA ICH ROZWOJU ZJAWISKAMI SOCJOLOGICZNYMI.

Dla zbudowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miłosław na lata 2009-2015 konieczne jest sformułowanie priorytetów, celów szczegółowych wraz z kierunkami działań opartych na analizie uwarunkowań zewnętrznych otoczenia gminy Miłosław i uwarunkowaniach wewnętrznych gminy.

Część strategiczna niniejszego dokumentu została podzielona na kilka podrozdziałów.

Pierwszą część stanowi zestawienie tabelaryczne odnoszące się do poszczególnych priorytetów rozwoju, celów szczegółowych oraz do kierunków działań (Tab. 24-28). Cele szczegółowe generujące kierunki działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych są bezpośrednio powiązane z poniżej zapisanymi celami rozwoju ładu społecznego zawartymi w Strategii Rozwoju Gminy Miłosław.

Cel strategiczny pn.: Rozwój usług społecznych

Program 1.3. Gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa.

Projekt 1.3.1. Rozwój budownictwa mieszkaniowego.

Projekt 1.3.2. Organizacja mieszkań socjalnych na terenie Gminy.

Cel strategiczny pn.: Wspieranie rozwoju gospodarczego w gminie

Program 2.1. Wspieranie rozwoju turystyki.

Program 2.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.

Program 3.1. Oświata, kultura, sport.

Program 3.2. Zdrowie, pomoc społeczna, bezpieczeństwo.

Projekt 3.2.1. Rozwój specjalistycznej opieki zdrowotnej.

Projekt 3.2.2. Prowadzenie zdrowotnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.

Projekt 3.2.3. Pomoc dla osób niepełnosprawnych.

Projekt 3.2.4. Kontynuacja programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa i przeciwdziałaniu patologiom.

W niniejszym opracowaniu zastosowano następującą strukturę planu strategicznego:

Diagnoza przy uwzględnieniu przyjętej misji Strategii Pomocy Społecznej dla Gminy Miłosław na lata 2009 - 2015, stała się podstawą podjęcia prac nad częścią strategiczną opracowania i punktem odniesienia przy określaniu priorytetów i celów szczegółowych, które mają przybliżyć realizację misji.

Misja jest elementem, który ma motywować do podejmowania działań. Jednocześnie pełni funkcję integrującą dla różnych, często będących w sprzeczności interesów, środowisk życia gospodarczego i społecznego, skupionych wokół pewnej wiodącej dziedziny.

Priorytety rozwoju są to główne obszary działań, jakie powinny być podjęte w ciągu okresu objętego *Strategią*. Inaczej można powiedzieć, że są to „kamienie milowe”, na bazie, których powinna zostać zbudowana sfera działalności na rzecz skutecznej realizacji działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Cele szczegółowe pokazują działania, które odnoszą się do polityki średniookresowej (3-4 lata). Są drogowskazami popartymi narzędziami i sposobami wspierania polityki społecznej w gminie Miłosław

Kierunki działania wyznaczają sposób realizacji celów szczegółowych stanowiąc podstawę do formułowania konkretnych programów operacyjnych będących podstawą formułowania projektów i zadań z określonej dziedziny zagadnień społecznych i integracyjnych. Dla kierunków działania wyodrębniono wskaźniki produktu i rezultatu, które pozwolą na bieżąco dokonywać oceny i weryfikacji kierunków rozwoju przyjętych do realizacji przez Radę Miejską.

8. PRIORYTETY, CELE SZCZEGÓŁOWE, KIERUNKI DZIAŁANIA

Tabela 24 Priorytet EDUKACJA - cele szczegółowe i kierunki działania

PRIORYTET 1. EDUKACJA

Powiązanie ze Strategią Polityki Społecznej na lata 2007-2013: Priorytet 1 **Poprawa warunków dla powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci.** Priorytet 5 **Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych.** Priorytet 6 **Partnerstwo publiczno-społeczne jako podstawa rozwoju usług społecznych.**

CELE SZCZEGÓŁOWE	Kierunki działania / opis
1.1. Wzmocnić struktury oświaty w zakresie działań edukacyjnych i profilaktycznych.	1.1.1. Wydłużanie czasu pracy placówek oświatowych – organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży. <i>Opis: Kierunek zakłada tworzenie otwartych placówek oświatowych oferujących zajęcia edukacji pozaszkolnej, imprezy kulturalne i integracyjne dla dzieci i młodzieży.</i>
	1.1.2. Zwiększenie udziału pedagogów w działaniach edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej. <i>Opis: Kierunek zakłada tworzenie programów edukacyjnych, w tym o charakterze profilaktycznym skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej, realizowanych przy udziale pedagogów.</i>
	1.1.3. Dostosowanie infrastruktury szkolnej dla realizacji zadań z zakresu profilaktyki zdrowotnej. <i>Opis: Założeniem tego kierunku jest wzmocnienie struktur oświaty i jej infrastruktury w zakresie działań na rzecz profilaktyki zdrowotnej poprzez dostosowanie istniejącej infrastruktury szkolnej (sportowej i rekreacyjnej) do realizacji tej profilaktyki.</i>
	1.1.4. Wdrażanie własnych programów edukacyjnych realizowanych na poziomie szkół podstawowych i gimnazjalnych z zakresu profilaktyki. <i>Opis: Ideą tego kierunku jest tworzenie autorskich programów edukacyjnych z zakresu profilaktyki na poziomie szkół podstawowych i gimnazjalnych przez środowisko nauczycieli związanych z daną placówką oświatową. Programy autorskie, które mogą być w znacznej części sfinansowane przez Program Operacyjny Kapitał Ludzki winny stać się również podstawą organizacji zajęć pozalekcyjnych.</i>

CELE SZCZEGÓŁOWE	Kierunki działania / opis
1.2. Stwarzanie warunków do szerokiej dostępności do nauki i rozwoju wszystkim mieszkańcom gminy.	1.2.1. Dostosowanie bazy lokalowej placówek oświatowych. <i>Opis: Kierunek zakłada dostosowanie bazy lokalowej placówek oświatowych dla polepszenia warunków i jakości nauczania na terenie gminy Miłosław.</i>
	1.2.2. Rozwój oferty kształcenia na wszystkich poziomach edukacji. <i>Opis: Ideą tego kierunku jest rozwój oferty kształcenia na wszystkich poziomach edukacji dla zwiększenia dostępności do nauki i rozwoju wszystkim mieszkańcom gminy Miłosław.</i>
1.3. Podjąć działania w kierunku stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych.	1.3.1. Organizowanie i finansowanie szkoleń. <i>Opis: Ideą tego kierunku jest organizacja szkoleń wewnętrznych, jak i finansowanie udziału w szkoleniach zewnętrznych dla kadry rozwiązującej problemy społeczne na terenie gminy Miłosław z zakresu zagadnień bezpośrednio związanych z istotą występujących problemów społecznych i istniejącymi metodami ich rozwiązywania.</i>
	1.3.2. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zajmujących się problematyką społeczną w ramach studiów podyplomowych. <i>Opis: Głównym celem kierunku jest uczestnictwo osób zajmujących się problematyką społeczną w studiach podyplomowych organizowanych dla instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych na terenie gminy. Studia winny mieć również charakter integracyjny dla sektora publicznego i pozarządowego rozwiązującego te same lub podobne problemy społeczne.</i>
	1.3.3. Utworzenie i wprowadzenie systemu motywacji finansowych dla pracowników chcących poszerzać już posiadaną wiedzę i nabywać nowe umiejętności. <i>Opis: Założeniem tego kierunku jest podniesienie kwalifikacji zawodowych osób zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych dzięki utworzonemu systemowi motywacji finansowych. System motywacji wpłynąłby na zwiększenie ogólnej liczby pracowników pomocy społecznej o podniesionych kwalifikacjach.</i>

CELE SZCZEGÓŁOWE	Kierunki działania / opis
1.4. Działać na rzecz podnoszenia świadomości społecznej wśród mieszkańców gminy, w tym rozwijanie świadomości zagrożeń.	1.4.1. Zorganizowanie systemu edukacji nauczycieli i wychowawców z zakresu problematyki społecznej. <i>Opis: Założeniem tego kierunku jest stworzenie sprawnego systemu szkoleń o charakterze ustawicznym skierowanego do kadry nauczycielskiej i wychowawców, którego głównym celem jest przekaz najnowszych osiągnięć w zakresie pedagogiki szkolno – wychowawczej, resocjalizacyjnej, profilaktyki, rozwiązywania problemów społecznych itp.</i>
	1.4.2. Organizowanie warsztatów edukacyjnych dla osób dorosłych w oparciu o istniejącą infrastrukturę organizacji i instytucji zajmujących się problematyką społeczną oraz bazę placówek oświatowych. <i>Opis: Ideą tego kierunku jest organizowanie warsztatów edukacyjnych dla mieszkańców w oparciu o istniejącą infrastrukturę wraz z zaangażowaniem organizacji społecznych i instytucji zajmujących się problematyką społeczną.</i>

Tabela 25 Priorytet PROBLEMY SPOŁECZNE - cele szczegółowe i kierunki działania

PRIORYTET 2. PROBLEMY SPOŁECZNE
--

Powiązanie ze STRATEGIĄ POLITYKI SPOŁECZNEJ NA LATA 2007 – 2013 Priorytet 1 **Poprawa warunków dla powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci.** Priorytet 3 - **Kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych.** Priorytet 4 **Budowa systemu wsparcia dla osób w wieku poprodukcyjnym.**

CELE SZCZEGÓŁOWE	KIERUNKI DZIAŁANIA
2.1. Podejmowanie działań w kierunku stworzenie skutecznego systemu pomocy osobom niepełnosprawnym.	2.1.1. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych. <i>Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest podejmowanie działań na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych w zakresie ich aktywizacji społecznej i zawodowej, uzyskania większej samodzielności w życiu.</i>
	2.1.2. Współpraca z PUP w zakresie promocji i informacji dotyczących istniejących warunków zatrudniania osób niepełnosprawnych. <i>Opis: Głównym założeniem tego kierunku jest współpraca instytucji pomocy społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy we Wrześni w zakresie organizacji akcji promocyjno-informacyjnych skierowanych do lokalnych pracodawców dla zwiększenia poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych.</i>
	2.1.3. Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się wynikających z indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych. <i>Opis: Głównym zamierzeniem jest zlikwidowanie trudności w codziennym funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych.</i>
	2.1.4. Likwidacja barier architektonicznych w placówkach użyteczności publicznej. <i>Opis: Głównym zamierzeniem jest przebudowa istniejącej infrastruktury obiektów publicznych z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych.</i>
	2.1.5. Likwidacja barier komunikacyjnych. <i>Opis: Głównym zamierzeniem jest przebudowa ciągów komunikacyjnych z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych. Kierunek ten zakłada również działania edukacyjne mające na celu dostosowanie infrastruktury technicznej pod potrzeby osób niepełnosprawnych na etapie tworzenia koncepcji i projektów technicznych.</i>

CELE SZCZEGÓŁOWE	KIERUNKI DZIAŁANIA
2.2. Przeciwdziałać uzależnieniom.	2.2.1. Profilaktyka w szkołach podstawowych i gimnazjalnych. <i>Opis: Ideą tego kierunku jest wypracowanie różnych form (projekty o charakterze profilaktycznym) edukacji z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom skierowanych do dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjalnych m.in. poprzez realizację programów reedukacyjnych – interwencyjnych.</i>
	2.2.2. Profilaktyka i monitoring środowisk podwyższonego ryzyka. <i>Opis: Ideą tego kierunku jest stały monitoring środowisk podwyższonego ryzyka na terenie gminy Miłosław oraz realizacja projektów o charakterze profilaktycznym z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom wśród tych środowisk.</i>
	2.2.3. Realizacja założeń Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. <i>Opis: Ideą tego kierunku jest przeciwdziałanie uzależnieniom poprzez realizowanie zadań zawartych w programach cyklicznych.</i>
	2.2.4. Tworzenie i wspieranie działalności grup wsparcia. <i>Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest tworzenie i wspieranie działalności grup wsparcia na bazie świetlic na bazie świetlic wiejskich i nowo utworzonych świetlic socjoterapeutycznych na terenie gminy Miłosław.</i>
2.3. Podjąć działania w kierunku podniesienia bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy.	2.3.1. Identyfikacja źródeł zjawisk patologicznych wraz ze stałym monitoringiem środowisk patologicznych. <i>Opis: Założeniem tego kierunku jest podejmowanie działań z zakresu identyfikacji źródeł zjawisk patologicznych oraz tworzenia systemu monitoringu środowisk patologicznych, które winny być podstawą tworzenia systemowych rozwiązań przeciwdziałających zjawiskom patologicznym na terenie gminy Miłosław.</i>
	2.3.2. Stworzenie i wdrożenie sprawnego systemu współpracy instytucji publicznych z organizacjami pozarządowymi w zakresie tworzenia programów profilaktycznych dla środowisk zagrożonych. <i>Opis: Głównym założeniem tego kierunku jest sprawna współpraca publicznych instytucji z organizacjami pozarządowymi w zakresie tworzenia i realizacji programów profilaktycznych wśród środowisk zagrożonych, podwyższających poziom bezpieczeństwa publicznego mieszkańców gminy Miłosław.</i>

CELE SZCZEGÓŁOWE	KIERUNKI DZIAŁANIA
2.4. Podjąć działania w kierunku sprawnego docierania pomocy społecznej do osób żyjących w ubóstwie.	2.4.1. Dokonywanie oceny sytuacji, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej. <i>Opis: Ideą tego kierunku jest sprawne docieranie pomocy społecznej do osób żyjących w ubóstwie na terenie gminy Miłosław poprzez uzyskiwanie informacji o tych osobach ze środowiska.</i>
	2.4.2. Tworzenie systemu asekuracji i wyprzedzania w stosunku do rodzin zagrożonych ubóstwem. <i>Opis: Przesłaniem kierunku jest tworzenie projektów z zakresu asekuracji i wyprzedzania, których celem jest zmniejszanie poziomu zjawiska ubóstwa na terenie gminy Miłosław.</i>
	2.4.3. Niwelowanie patologii w rodzinie będącej jedną z bezpośrednich przyczyn ubóstwa. <i>Opis: Założeniem tego kierunku jest tworzenie systemu monitoringu pojawiających się patologii w rodzinie. Monitoring ten winien być podstawą tworzenia systemowych rozwiązań przeciwdziałających tym patologiom.</i>
2.5. Podjąć działania w kierunku sprawnego udzielania pomocy społecznej do osób starszych wiekiem.	2.5.1. Stworzenie osobom starszym wiekiem warunków do samodzielnego życia w rodzinie i środowisku lokalnym. <i>Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest podejmowanie działań na rzecz wsparcia seniorów w zakresie uzyskania większej samodzielności i aktywizacji społecznej oraz organizacja działań integracyjnych i edukacyjnych dla osób starszych.</i>
	2.5.2. Działanie na rzecz integracji osób starszych z otoczeniem aktywnym społecznie i gospodarczo. <i>Opis: Ideą tego kierunku jest tworzenie miejsc, płaszczyzn integracji osób starszych ze środowiskiem pracodawców i ze środowiskami nauki i kultury.</i>

Tabela 26 Priorytet FINANSE - cele szczegółowe i kierunki działania

PRIORYTET 3: FINANSE

Powiązanie ze STRATEGIĄ POLITYKI SPOŁECZNEJ NA LATA 2007 – 2013 - Priorytet 6 - **Partnerstwo publiczno-społeczne jako podstawa rozwoju usług społecznych.**

CELE SZCZEGÓŁOWE	KIERUNKI DZIAŁANIA
3.1. Podjąć działania w kierunku pozyskania pozabudżetowych środków finansowych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej gminy Miłosław.	3.1.1. Tworzenie i realizacja projektów współfinansowanych ze środków UE. <i>Opis: Założeniem tego kierunku jest tworzenie i realizacja projektów z zakresu rozwiązywania problemów społecznych współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, m.in. w ramach partnerstw publiczno-prywatnych i publiczno-społecznych.</i>
	3.1.2. Współorganizowanie sponsoringu na rzecz wspierania konkretnych projektów z zakresu problematyki społecznej. <i>Opis: Główną ideą tego kierunku jest promocja sponsoringu wśród lokalnych przedsiębiorców i inwestorów na rzecz podjętych inicjatyw i przedsięwzięć rozwiązujących konkretne problemy społeczne na terenie gminy Miłosław. Poszczególne działania w zakresie pomocy społecznej winny w pierwszej kolejności uzyskać poparcie ze strony polityków i decydentów dla wzmocnienia ich szans i wiarygodności w procesie pozyskiwania sponsora w części finansującego konkretne projekty i programy.</i>
	3.1.3. Aktywne uczestniczenie sektora publicznego w pracach stowarzyszeń i fundacji dla realizacji długookresowych programów z zakresu pomocy społecznej i rozwiązywania problemów społecznych. <i>Opis: Ideą tego kierunku jest aktywne uczestniczenie sektora publicznego w pracach fundacji i stowarzyszeń dla realizacji długookresowych programów związanych z rozwiązywaniem konkretnych problemów społecznych. Fundacje i stowarzyszenia mogą ubiegać się o dotacje celowe na realizację swoich założeń statutowych.</i>
	3.1.4. Realizowanie zadań w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne i publiczno-społeczne. <i>Opis: Założeniem tego kierunku jest stworzenie tzw. montażu finansowych dla realizacji konkretnych przedsięwzięć rozwiązujących konkretne problemy społeczne w ramach partnerstw publiczno-prywatnych i publiczno-społecznych. Montaż finansowy winny opierać się na: środkach własnych sektora publicznego, wkładzie własnym organizacji pozarządowych, środkach z funduszy strukturalnych UE, dotacjach pozaunijnych.</i>

CELE SZCZEGÓŁOWE	KIERUNKI DZIAŁANIA
3.2. Rozwijać różne formy wolontariatu dla obniżenia kosztów realizacji zadań pomocy społecznej.	3.2.1. Identyfikowanie obszarów pomocy społecznej zdolnych do przyjęcia wolontariatu. <i>Opis: Ideą kierunku jest identyfikacja obszarów pomocy społecznej zdolnych do przyjęcia wolontariatu, następnym etapem jest wspieranie wolontariatu na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem promowania jego idei wśród dzieci i młodzieży.</i>
	3.2.2. Promowanie mody na wolontariat. <i>Opis: Głównym zamierzeniem jest propagowanie idei wolontariatu wśród mieszkańców gminy, w tym w szczególności wśród młodzieży i osób starszych dla zmniejszenia kosztów realizacji zadań pomocy społecznej.</i>
	3.2.3. Organizowanie szkoleń dla wolontariuszy, w tym również pod potrzeby konkretnych placówek pomocy społecznej działających na terenie gminy. <i>Opis: Założeniem tego kierunku jest edukacja wolontariuszy w zakresie problematyki związanej z rozwiązywaniem konkretnych problemów społecznych.</i>
3.3. Podjąć działania w kierunku rozszerzenia oferty skierowanej do rodzin potrzebujących pomocy.	3.3.1. Wypracowanie i wdrożenie skutecznego systemu wsparcia finansowego osób niepełnosprawnych. <i>Opis: Założeniem tego kierunku jest organizacja systemu wsparcia materialnego i finansowego osób niepełnosprawnych zamieszkujących teren gminy Miłosław.</i>
	3.3.2. Wspieranie finansowe rodzin wielodzietnych, niepełnych, najuboższych i z problemem uzależnień i przemocy oraz wspieranie tych rodzin w podejmowaniu działań mających na celu zmianę dotychczasowej sytuacji życiowej. <i>Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest organizacja pomocy materialnej i finansowej, w tym stypendia, organizacja wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z rodzin wielodzietnych, niepełnych oraz najuboższych z terenu gminy Miłosław oraz wspieranie tych rodzin w podejmowaniu działań mających na celu zmianę dotychczasowej sytuacji życiowej.</i>

Tabela 27 Priorytet SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA – cele szczegółowe i kierunki działania

PRIORYTET 4 SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

Powiązanie ze STRATEGIĄ POLITYKI SPOŁECZNEJ NA LATA 2007 – 2013 Priorytet 1 **Poprawa warunków dla powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci.** Priorytet 3 – **Kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych.** Priorytet 4 **Budowa systemu wsparcia dla osób w wieku poprodukcyjnym.**

CELE SZCZEGÓŁOWE	KIERUNKI DZIAŁANIA
4.1. Stworzenie warunków dla współpracy trzech sektorów: publicznego, społecznego i prywatnego.	4.1.1. Umożliwienie współpracy instytucji publicznych i organizacji pozarządowych. <i>Opis: Istotą tego kierunku jest umożliwienie współpracy i tworzenie partnerstw publiczno – społecznych, których celem winno stać się wspólne rozwiązywanie problemów społecznych np. poprzez realizację Programu współpracy Gminy Miłosław z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami.</i>
	4.1.2. Wykorzystanie w sektorze pozarządowym wysokiego zaangażowania i kreatywności osób pracujących w obszarze polityki społecznej. <i>Opis: Idea tego kierunku jest włączenie sprawnie działających liderów organizacji pozarządowych w projekty i programy inicjowane i realizowane przez sektor publiczny dla zwiększenia efektywności działań w rozwiązywaniu konkretnych problemów społecznych.</i>
	4.1.3. Tworzenie, realizacja i propagowanie podstaw do realizacji projektów opartych o partnerstwo publiczno – społeczne. <i>Opis: Głównym zamierzeniem tego kierunku jest stworzenie podstaw (porad, szkoleń, przenoszenia dobrych praktyk) na rzecz tworzenia partnerstw publiczno- społecznych i realizacja Programu współpracy Gminy Miłosław z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami.</i>

CELE SZCZEGÓŁOWE	KIERUNKI DZIAŁANIA
4.2. Inspirowanie i wspieranie działań przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu osób starszych i niepełnosprawnych.	4.2.1. Edukacja społeczna w zakresie potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych. <i>Opis: Ideą tego kierunku jest propagowanie na wszelkie możliwe i dostępne sposoby potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych a jednocześnie promocja potencjału i możliwości osób starszych i niepełnosprawnych w zakresie spełniania przez nich funkcji społecznych i gospodarczych.</i>
	4.2.2. Stworzenie osobom niepełnosprawnym warunków do samodzielnego życia w rodzinie i środowisku lokalnym. <i>Opis: Przeciwdziałanie i zwalczanie bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych – tworzenie zakładów aktywności zawodowej i zakładów pracy chronionej to główne przesłanie tego kierunku wraz podjęciem działań w celu umożliwienia znalezienia pracy na tzw. wolnym rynku pracy i zapewnienia dostępu do rehabilitacji.</i>
	4.2.3. Działanie na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i starszych z otoczeniem aktywnym społecznie i gospodarczo. <i>Opis: Ideą tego kierunku jest tworzenie miejsc, płaszczyzn integracji osób niepełnosprawnych i osób starszych ze środowiskiem pracodawców i młodych ludzi aktywnych społecznie, ze środowiskiem kultury oraz przystosowanie osób niepełnosprawnych do życia w społeczności lokalnej poprzez realizację odpowiednich programów rehabilitacyjnych i doradczych.</i>

Tabela 28 Priorytet INFRASTRUKTURA – cele szczegółowe i kierunki działania

PRIORYTET 5: INFRASTRUKTURA

Powiązanie ze STRATEGIĄ POLITYKI SPOŁECZNEJ NA LATA 2007 – 2013 Priorytet 1 **Poprawa warunków dla powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci.** Priorytet 3 – **Kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych.** Priorytet 4 **Budowa systemu wsparcia dla osób w wieku poprodukcyjnym.**

CELE SZCZEGÓŁOWE	KIERUNKI DZIAŁANIA
5.1. Podjąć działania w kierunku tworzenia sprawnie funkcjonującej profilaktyki w oparciu o infrastrukturę społeczną.	5.1.1. Stworzenie warunków do rozwoju zaplecza sportowego i rehabilitacyjnego na terenie gminy Miłosław. <i>Opis: Ideą jest rozbudowa, przebudowa i budowa nowych obiektów dających możliwości realizacji programów rehabilitacyjnych oraz prowadzenia zajęć rekreacyjnych dla różnych grup wiekowych i typów schorzeń.</i>
	5.1.2. Utworzenie Dziennego Domu Pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych. <i>Opis: Założeniem tego przedsięwzięcia jest uruchomienie na terenie gminy Miłosław Dziennego Domu Pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych poprzez wdrażanie partnerstwa publiczno – prywatnego i publiczno – społecznego m.in. na rzecz budowy domu.</i>
	5.1.3. Utworzenie Centrum Integracji Społecznej. <i>Opis; Istotą jest utworzenie Centrum Integracji Społecznej dla osób zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym.</i>
	5.1.4. Wspieranie działań w zakresie realizacji zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów osób uzależnionych oraz przemocy domowej. <i>Opis: Istotą tego kierunku jest wypracowanie na poziomie gminy Miłosław systemów wsparcia w prowadzeniu działań profilaktycznych i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie np. punkty interwencji kryzysowej powiązane z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej.</i>
5.2. Efektywnie wykorzystać funkcjonowanie świetlic na terenie gminy Miłosław.	5.2.1. Działanie na rzecz tworzenia i poprawy infrastruktury świetlic opiekuńczo-wychowawczych, socjoterapeutycznych i środowiskowych. <i>Opis: Przede wszystkim założeniem tego kierunku tworzenie i ciągła poprawa infrastruktury świetlic opiekuńczo-wychowawczych, socjoterapeutycznych i środowiskowych dla skutecznej realizacji programów socjoterapeutycznych.</i>
5.3. Stworzyć warunki do rozwoju zaplecza sportowego i rehabilitacyjnego.	5.3.1. Modernizacja istniejących placówek oświatowych, sportowych, rekreacyjnych dla potrzeb ogółu mieszkańców, w tym osób niepełnosprawnych. <i>Opis: Istotą tego kierunku jest zwiększenie dostępności ogółu mieszkańców, w tym osób niepełnosprawnych do placówek oświatowych, sportowych obiektów otwartych i zamkniętych dających podstawy do rekreacji, uprawiania sportu i realizacji programów prozdrowotnych typu: zajęcia korekcyjne na basenie, aerobik oraz dających szansę na realizację programów rehabilitacyjnych.</i>
	5.3.2. Zwiększyć dostępność do istniejącego zaplecza rehabilitacyjnego. <i>Opis: Założeniem tego kierunku jest lepsze wykorzystanie istniejącego zaplecza rehabilitacyjnego poprzez przedłużenie czasu pracy placówek rehabilitacyjnych, zwiększenie ich oferty oraz poprzez rozbudowę i doposażenie tych placówek i ich otwartość na potrzeby lokalnej społeczności.</i>

CELE SZCZEGÓŁOWE	KIERUNKI DZIAŁANIA
5.4. Działania w kierunku powiększenia bazy mieszkalnictwa socjalnego i chronionego.	5.4.1. Adaptacja istniejących obiektów komunalnych na mieszkania chronione. <i>Opis: Ideą jest powiększanie bazy mieszkań chronionych, które są formą pomocy przygotowującą osoby tam przebywające do samodzielnego życia lub zastępują pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Pobyt tam ma na celu integrację ze społeczeństwem lokalnym np. poprzez adaptację istniejących obiektów komunalnych dla osób opuszczających domy dziecka lub rodziny zastępcze, placówki resocjalizujące i zakłady karne oraz dla osób niepełnosprawnych, samotnych i starszych.</i>
	5.4.2. Budowa mieszkań socjalnych w oparciu o dostępne pozabudżetowe środki finansowe w porozumieniu z partnerem prywatnym. <i>Opis: Ideą jest powiększanie bazy mieszkalnictwa socjalnego na terenie gminy Miłosław poprzez zawarcie stosownych porozumień i umów z partnerami prywatnymi oraz pozyskanie pozabudżetowych środków finansowych na budowę mieszkań socjalnych.</i>

9. WARUNKI REALIZACJI STRATEGII

Realizacja Strategii opierać się będzie na:

- podejmowaniu działań wynikających z założonych celów zgodnie z kompetencjami samorządu gminnego i podległych jemu jednostkom organizacyjnym bez względu na ich formę prawną,
- działaniach opartych na partnerstwie publiczno – społecznym (samorząd – organizacje pozarządowe),
- działaniach opartych na partnerstwie publiczno – publicznym (samorząd – samorząd, samorząd – rząd),
- działaniach opartych na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego (z udziałem prywatnych przedsiębiorców na zasadach ppp lub outsourcingu usług i świadczeń),
- działaniach opartych na zasadach partnerstwa publiczno-społeczno – prywatnego (samorząd – organizacje pozarządowe - kapitał prywatny),
- na koordynacji i aktywnym zaangażowaniu się w działaniach stricte prywatnych (kapitał prywatny) w przypadku realizacji zamierzeń wypełniających cele Strategii.

Warunki realizacji strategii:

- zachowanie i ochrona wartości społecznych, kulturowych beneficjentów pomocy społecznej,
- zachowanie istniejących więzi społecznych,
- stosowanie zasad zrównoważonego w procesie rozwiązywania problemów społecznych.

Struktura alokacji środków dla realizacji programów strategicznych.

Środki na realizację priorytetów, zadań i działań określonych w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miłosław na lata 2009 – 2015* podzielono na następujące źródła finansowania:

- 1) Środki własne (budżet gminy),
- 2) Skarb Państwa (środki celowe w poszczególnych ministerstwach, a w szczególności Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, w tym zarządzane przez te ministerstwa Programy Operacyjne),
- 3) Środki Unii Europejskiej (Fundusze Strukturalne, w tym przede wszystkim poprzez Program Operacyjny Kapitał Ludzki oraz Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny),
- 4) Środki własne organizacji pozarządowych i w montażu finansowym z sektorem publicznym (partnerstwo publiczno – społeczne),
- 5) Kapitał prywatny i środki własne (w ramach Partnerstwa Publiczno – Prywatnego),
- 6) Kapitał prywatny (środki inwestorów prywatnych).

W kolejnym rozdziale skupiono się szczególnie na omówieniu dostępnych środków wymienionych w pkt 2 i 3.

Przyjęto następującą chronologię omawiania środków:

1. Środki najbardziej dostępne w aktualnym systemie pomocy zewnętrznej – Program Operacyjny Kapitał Ludzki oraz Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny.

10.ZEWNĘTRZNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

10.1.Fundusze strukturalne UE na lata 2007 – 2013

10.1.1.Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Program opiera się na wsparciu kluczowych obszarów i najważniejszych sześciu problemów wymagających interwencji w zakresie zatrudnienia oraz podnoszenia jakości kapitału ludzkiego. Jednocześnie, kompleksowy charakter wsparcia został zaplanowany w taki sposób, aby umożliwić odpowiednie rozszerzanie zakresu dostępnej pomocy, zgodnie ze specyfiką problemów występujących na polskim rynku pracy.

Kluczowe dla polityki społecznej i działań na rzecz integracji priorytety podkreślono w poniższym zestawieniu priorytetów realizowanych centralnie:

- **Priorytet I: Zatrudnienie i integracja społeczna;**
- **Priorytet II: Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących;**
- Priorytet III: Wysoka jakość systemu oświaty;
- Priorytet IV: Szkolnictwo wyższe i nauka;
- Priorytet V: Dobre rządzenie,

oraz priorytetów realizowanych na szczeblu regionalnym:

- **Priorytet VI: Rynek pracy otwarty dla wszystkich;**
- **Priorytet VII: Promocja integracji społecznej;**
- Priorytet VIII: Regionalne kadry gospodarki;
- Priorytet IX: Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach.

Beneficjenci: sektor publiczny, pozarządowy, partnerstwa publiczno – społeczne, publiczno- prywatne.

10.1.2.Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013

Odpowiedzią na PO KL na szczeblu regionalnym jest priorytet Infrastruktura dla kapitału ludzkiego w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 -2013.

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013.

Priorytet V Infrastruktura dla kapitału ludzkiego.

Cel główny: Rozwój kapitału ludzkiego oraz wzmocnienie spójności społecznej regionu na rzecz wzrostu zatrudnienia.

Cel główny osiągany będzie poprzez następujące cele szczegółowe:

- Dostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy.
- Poprawa standardów opieki medycznej.
- Zmniejszenie poziomu zachorowalności na choroby społeczne.
- Wyrównywanie dysproporcji wewnątrzregionalnych w dostępie do infrastruktury społecznej.
- Wzmocnienie infrastruktury sektora pozarządowego.

Ze szczegółowego opisu priorytetów WRPO wynika, że w zakresie infrastruktury społecznej istotnym jest **Działanie 5.4. Wzmocnienie pozostałej infrastruktury społecznej.**

Przykładowe rodzaje projektów: budowa nowych, przebudowa, adaptacja i modernizacja obiektów świadczących usługi w zakresie pomocy społecznej (np. domy pomocy społecznej, hospicja, domy dziecka, świetlice środowiskowe, ośrodki pobytu dziennego, centra pomocy rodzinie, noclegownie dla bezdomnych, placówki opiekuńczo-wychowawcze i inne ośrodki wsparcia) łącznie z zakupem wyposażenia, budowa

nowych, przebudowa, adaptacja i modernizacja obiektów świadczących usługi z zakresu pozaszkolnych form integracji społecznej dzieci i młodzieży (np. świetlice socjoterapeutyczne, ogniska wychowawcze, kluby środowiskowe i inne ośrodki wsparcia), łącznie z zakupem wyposażenia, budowa nowych, przebudowa, adaptacja i modernizacja obiektów świadczących usługi z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnoprawnych (np. warsztaty terapii zajęciowej, ośrodki rehabilitacyjne, specjalistyczne ośrodki szkoleniowo-rehabilitacyjne i inne ośrodki wsparcia osób niepełnosprawnych), łącznie z zakupem wyposażenia, budowa nowych, przebudowa, adaptacja i modernizacja obiektów świadczących usługi z zakresu ekonomii społecznej (np. zakłady aktywności zawodowej, centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej, spółdzielnie socjalne i inne podmioty działające na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej), łącznie z zakupem wyposażenia.

Typ beneficjentów: jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego, posiadające osobowość prawną, kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje, jednostki sektora finansów publicznych. Poziom dofinansowania do 85 % kosztów kwalifikowanych planowanych inwestycji.

11.MONITORING STRATEGII

11.1. Wstęp

Ocena strategicznych dokumentów zawierających cele z kierunkami działania winna być dokonywana trzykrotnie: przed rozpoczęciem realizacji (ex-ante), w połowie okresu realizacji (mid-term) oraz po zakończeniu realizacji (ex-post).

Aby umożliwić pośrednie dokonywanie ocen mid-term i ex-post, należy określić powiązania pomiędzy strategią rozwiązywania problemów społecznych, a obecnymi i przyszłymi programami operacyjnymi. Ocena ex-post jest najbardziej istotna i miarodajna dla całościowej oceny polityki społecznej w długim okresie czasu oraz spełnia najwięcej funkcji. Wszelkie oceny oddziaływania podmiotów publicznych na procesy kierowania polityką społeczną i działaniami na rzecz integracji przeprowadzane są w kontekście społecznych potrzeb, celów i nakładów. Mierzone i oceniane są uzyskane produkty, wyniki, efekty i skutki. Działania i przedsięwzięcia służące realizacji celów strategicznych oceniane są na podstawie czterech kryteriów: skuteczności, celowości, efektywności, wydajności. Cały proces dodatkowo oceniany jest z punktu widzenia praworządności i gospodarności (oszczędności). Oceny wymagają podejścia uporządkowanego, obiektywnych kryteriów oraz stosowania zróżnicowanych i wyrafinowanych metod. Ocena realizacji strategii jest procesem wymagającym udziału społecznego, a przede wszystkim współdziałania podmiotów i uczestników strategicznego zarządzania polityką społeczną regionu.

Aby spełnić powyższe wymagania, każdy kierunek działania wymaga monitorowania. Wymóg monitorowania wynika również z przepisów regulujących finansowanie przedsięwzięć z funduszy strukturalnych UE. Monitorowaniem kierunku działania na poziomie celów winna zajmować się jednostka organizacyjna odpowiedzialna za jego sformułowanie, w tym wypadku – w imieniu Gminy – Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłosławiu. Obowiązek monitorowania poszczególnych zadań, których realizacja na poziomie lokalnego samorządu wynika z obecnie obowiązujących celów i kierunków działania spoczywa na jednostce realizującej dane zadanie.

Misja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miłosław sformułowana jest na tak ogólnym poziomie, że bezpośrednia ocena stopnia jej realizacji nie jest możliwa, dlatego należy oceniać stopień realizacji kierunków działania. Mają one na tyle konkretny charakter i są powiązane bezpośrednio z celami i istniejącymi programami, że można stosować bardziej wyspecjalizowane wskaźniki. W charakterystyce każdego z kierunków działania zawarto propozycje wskaźników produktów oraz rezultatów. Zestaw wskaźników dla celów monitorowania zawiera poniższa Tabela 29. Ich coroczne obliczenie rozpoczynając od roku bazowego 2009 (stan 31 grudnia – dane będą dostępne wiosną/latem 2010) umożliwi dokonanie w latach 2011, 2015 oceny realizacji *Strategii* pod kątem: skuteczności, celowości, efektywności, wydajności. Ośrodek Pomocy Społecznej i instytucje zewnętrzne odpowiedzialne za poszczególne zadania dokonywać będą bieżącej i okresowej (w 2011, 2015 r.) kontroli realizacji *Strategii*. Efektem kontroli może być konieczność zmodyfikowania *Strategii*.

Źródłami pozyskiwania danych do oceny realizacji *Strategii* mogą być:

1. Źródła pierwotne:
 - badania ankietowe za pomocą kwestionariusza – np. z wykorzystaniem Internetu, w formie drukowanej – skrzynka na opinie w OPS w Miłosławiu,
 - otwarte dla wszystkich Forum Internetowe (np. Gminny Portal Pomocy Społecznej), pozwalające na swobodną wypowiedź, wstępną ocenę inicjatyw społecznych, pozwalające znaleźć partnerów dla wspólnej realizacji projektów,
 - cykliczne, coroczne spotkania grup eksperckich oraz innych podmiotów działających w obszarze pomocy społecznej organizowane przez Urząd Gminy w Miłosławiu; inne.
2. Źródła wtórne:
 - raporty z badań zjawisk społecznych i opinii publicznych dokonywanych przez inne jednostki badawcze i ośrodki badań społecznych,
 - statystyki, w tym Urzędu Statystycznego oraz innych jednostek i instytucji,
 - informacje medialne oraz raporty, biuletyny, sprawozdania z działalności i in. pochodzące od środowisk zajmujących się problematyką społeczną i działaniami na rzecz integracji.

- inne.

Wybór źródeł informacji do oceny realizacji Strategii będzie każdorazowo weryfikowany, zgodnie z przyjętymi wskaźnikami.

Tabela 29 Wskaźniki monitoringu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miłosław na lata 2009-2015

Nr ker. Dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźnik	
		produktu	
		Rok bazowy 2009 lata	
1.	Priorytet 1. <i>Edukacja</i>		
1.1.	Cel 1.3 Wzmocnić struktury oświaty w zakresie działań edukacyjnych i profilaktycznych.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
1.1.1.	Wydłużanie czasu pracy placówek oświatowych – organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.	• liczba placówek oświatowych na terenie gminy o wydłużonym czasie pracy prowadzących zajęcia pozalekcyjne	
1.1.2.	Zwiększenie udziału pedagogów w działaniach edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej.	• liczba projektów z zakresu włączenia pedagogów w działania edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej	
1.1.3.	Dostosowanie infrastruktury szkolnej dla realizacji zadań z zakresu profilaktyki zdrowotnej.	• liczba projektów z zakresu dostosowania infrastruktury szkolnej dla realizacji zadań profilaktyki zdrowotnej	
1.1.4.	Wdrażanie własnych programów edukacyjnych realizowanych na poziomie szkół podstawowych i gimnazjalnych z zakresu profilaktyki.	• liczba utworzonych własnych programów edukacyjnych z zakresu profilaktyki realizowanych w szkołach podstawowych i gimnazjalnych	
1.2.	Cel 1.2. Stwarzanie warunków do szerokiej dostępności do nauki i rozwoju wszystkim mieszkańcom gminy		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
1.2.1.	Poprawa bazy lokalowej placówek oświatowych.	• liczba projektów z zakresu poprawy bazy lokalowej placówek oświatowych • liczba placówek oświatowych charakteryzujących się podwyższonym standardem bazy lokalowej	
1.2.2.	Rozwój oferty kształcenia na wszystkich poziomach edukacji.	• liczba projektów z zakresu utworzenia szerokiej oferty kształcenia na wszystkich poziomach edukacji	
1.3.	Cel 1.3. Podjąć działania w kierunku stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób zajmujących się społecznych.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
1.3.1.	Organizowanie i finansowanie szkoleń dla kadry rozwiązującej problemy społeczne.	• liczba przeprowadzonych na terenie gminy szkoleń dla kadry rozwiązującej problemy społeczne • wartość sfinansowanych na terenie gminy szkoleń zewnętrznych dla kadry rozwiązującej problemy społeczne	
1.3.2.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zajmujących się problematyką społeczną w ramach studiów podyplomowych.	• liczba kierunków studiów podyplomowych, w których naukę kontynuowały osoby zajmujące się problematyką społeczną	
1.3.3.	Utworzenie i wprowadzenie systemu motywacji finansowych dla pracowników chcących poszerzać już posiadaną wiedzę i nabywać nowe umiejętności.	• liczba projektów z zakresu tworzenia systemu motywacji finansowych dla pracowników chcących poszerzać posiadaną wiedzę i nabywać nowe umiejętności	
1.4.	Cel 1.4. Działać na rzecz podnoszenia świadomości społecznej wśród mieszkańców gminy, w tym rozwijać		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		

Nr ker. Dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaź	
		produktu	
		Rok bazowy 2009 lata	
1.	Priorytet 1. <i>Edukacja</i>		
1.1.	Cel 1.3 Wzmocnić struktury oświaty w zakresie działań edukacyjnych i profilaktycznych.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
1.4.1.	Zorganizowanie systemu edukacji nauczycieli i wychowawców z zakresu problematyki społecznej.	liczba przeprowadzonych na terenie gminy cyklicznych szkoleń nauczycieli i wychowawców z zakresu problematyki społecznej	
1.4.2.	Organizowanie warsztatów edukacyjnych dla osób dorosłych w oparciu o istniejącą infrastrukturę organizacji i instytucji zajmujących się problematyką społeczną oraz bazę placówek oświatowych.	liczba zorganizowanych warsztatów edukacyjnych dla osób dorosłych w oparciu o istniejącą infrastrukturę organizacji i instytucji zajmujących się problematyką społeczną oraz bazę placówek oświatowych	
2.	PRIORYTET 2. <i>Problemy Społeczne</i>		
2.1.	Cel. 2.1 Podejmowanie działań mających na celu stworzenie skutecznego systemu pomocy osobom niepełnosprawnym.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
2.1.1.	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.	- utworzenie systemu aktywizacji społecznej osób niepełnosprawnych - utworzenie systemu aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych	
2.1.2.	Współpraca z PUP w zakresie promocji i informacji dotyczących istniejących warunków zatrudniania osób niepełnosprawnych.	liczba zorganizowanych przy współpracy z PUP kampanii promocyjno-informacyjnych dotyczących zatrudniania osób niepełnosprawnych	
2.1.3.	Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się wynikających z indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych.	liczba utworzonych projektów z zakresu likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się wynikających z indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych	
2.1.4.	Likwidacja barier architektonicznych w placówkach użyteczności publicznej.	liczba zlikwidowanych barier architektonicznych w placówkach użyteczności publicznej	
2.1.5.	Likwidacja barier komunikacyjnych.	liczba zlikwidowanych barier komunikacyjnych na terenie gminy	
2.2.	Cel 2.2. Przeciwdziałać uzależnieniom.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
2.2.1.	Profilaktyka w szkołach podstawowych i gimnazjalnych.	liczba projektów z zakresu działalności profilaktycznej opartej o szeroko pojętą edukację na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum	
2.2.2.	Profilaktyka i monitoring środowisk podwyższonego ryzyka.	- liczba projektów z zakresu prowadzenia działalności profilaktycznej w środowiskach podwyższonego ryzyka - utworzenie systemu monitoringu środowisk podwyższonego ryzyka	

Nr ker. Dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaź	
		produktu	
		Rok bazowy 2009 lata	
1.	Priorytet 1. <i>Edukacja</i>		
1.1.	Cel 1.3 Wzmocnić struktury oświaty w zakresie działań edukacyjnych i profilaktycznych.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
2.2.3.	Realizacja założeń Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	liczba projektów mających na celu przeciwdziałanie alkoholizmowi zgodnych z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
2.2.4.	Tworzenie i wspieranie działalności grup wsparcia.	- liczba nowo utworzonych grup wsparcia na terenie gminy Miłosław - liczba projektów wspierających działalności grup wsparcia	
2.3	Cel 2.3. Podjąć działania w kierunku podniesienia bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
2.3.1.	Identyfikacja źródeł zjawisk patologicznych wraz ze stałym monitoringiem środowisk patologicznych.	- liczba projektów z zakresu identyfikacji źródeł zjawisk patologicznych - liczba projektów monitorujących środowiska patologiczne - liczba wywiadów środowiskowych ukierunkowanych na identyfikację środowisk patologicznych	
2.3.2.	Stworzenie programu wspierającego rodziny patologiczne oraz ich dzieci.	utworzenie programu wspierającego rodziny patologiczne oraz ich dzieci	
2.3.3.	Stworzenie i wdrożenie sprawnego systemu współpracy instytucji publicznych z organizacjami pozarządowymi w zakresie tworzenia programów profilaktycznych dla środowisk zagrożonych.	utworzenie systemu współpracy instytucji publicznych z organizacjami pozarządowymi w zakresie tworzenia programów profilaktycznych dla środowisk zagrożonych	
2.4.	Cel 2.4. Podjąć działania w kierunku sprawnego docierania pomocy społecznej do osób żyjących w ubóstwie		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
2.4.1.	Dokonywanie oceny sytuacji, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej.	liczba wywiadów środowiskowych ukierunkowanych na identyfikację potrzeb osób żyjących w ubóstwie	
2.4.2.	Tworzenie systemu asekuracji i wyprzedzania w stosunku do rodzin zagrożonych ubóstwem.	liczba projektów z zakresu tworzenia systemu asekuracji i wyprzedzania skierowanego do rodzin zagrożonych ubóstwem	
2.4.3	Niwelowanie patologii w rodzinie będącej jedną z bezpośrednich przyczyn ubóstwa.	liczba projektów z zakresu niwelowania patologii w rodzinie będącej bezpośrednią przyczyną ubóstwa	
2.5.	Cel 2.5. Podjąć działania w kierunku sprawnego docierania pomocy społecznej do osób starszych wiekiem		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		

Nr ker. Dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźnik	
		produktu	
		Rok bazowy 2009 lata	
1.	Priorytet 1. <i>Edukacja</i>		
1.1.	Cel 1.3 Wzmocnić struktury oświaty w zakresie działań edukacyjnych i profilaktycznych.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
2.5.1.	Stworzenie osobom starszym wiekiem warunków do samodzielnego życia w rodzinie i środowisku lokalnym.	liczba projektów zrealizowanych na terenie gminy Miłosław, których celem było stworzenie osobom starszym warunków do samodzielnego funkcjonowania w rodzinie i środowisku lokalnym	
2.5.2.	Działanie na rzecz integracji osób starszych z otoczeniem aktywnym społecznie i gospodarczo.	liczba projektów zrealizowanych na terenie gminy Miłosław, których celem było zintegrowanie osób starszych z otoczeniem aktywnym społecznie i gospodarczo	
3	PRIORYTET 3: <i>Finanse</i>		
3.1.	Cel 3.1. Podjąć działania w kierunku pozyskania pozabudżetowych środków finansowych na realizację społecznej gminy Miłosław.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
3.1.1.	Tworzenie i realizacja projektów współfinansowanych ze środków UE.	liczba utworzonych projektów pomocy społecznej kwalifikujących się do dofinansowania ze środków UE	
3.1.2.	Współorganizowanie sponsoringu na rzecz wspierania konkretnych projektów z zakresu problematyki społecznej.	liczba programów i projektów organizowanych na szczeblu lokalnym przez sektor publiczny i pozarządowy wspartych przez kapitał prywatny	
3.1.3.	Aktywne uczestniczenie sektora publicznego w pracach stowarzyszeń i fundacji dla realizacji długookresowych programów z zakresu pomocy społecznej i rozwiązywania problemów społecznych.	liczba długookresowych programów z zakresu pomocy społecznej realizowanych we współpracy sektora publicznego ze stowarzyszeniami i fundacjami	
3.1.4.	Realizowanie zadań w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne i publiczno-społeczne.	- liczba programów i projektów organizowanych na szczeblu lokalnym przez sektor publiczny i prywatny - liczba programów i projektów organizowanych na szczeblu lokalnym przez sektor publiczny i pozarządowy	
3.2.	Cel 3.2. Rozwijać różne formy wolontariatu dla obniżenia kosztów realizacji zadań pomocy społecznej.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
3.2.1.	Identyfikowanie obszarów pomocy społecznej zdolnych do przyjęcia wolontariatu.	liczba zidentyfikowanych obszarów pomocy społecznej zdolnych do przyjęcia wolontariatu	
3.2.2.	Promowanie mody na wolontariat.	liczba projektów promujących wolontariat wśród mieszkańców gminy	
3.2.3.	Organizowanie szkoleń dla wolontariuszy, w tym również pod potrzeby konkretnych placówek pomocy społecznej działających na terenie gminy.	liczba zorganizowanych szkoleń dla wolontariuszy	

Nr ker. Dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaź	
		produktu	
		Rok bazowy 2009 lata	
1.	Priorytet 1. <i>Edukacja</i>		
1.1.	Cel 1.3 Wzmocnić struktury oświaty w zakresie działań edukacyjnych i profilaktycznych.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
3.3.	Cel 3.3. Podjąć działania w kierunku rozszerzenia oferty skierowanej do rodzin potrzebujących pomocy.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
3.3.1.	Wypracowanie i wdrożenie skutecznego systemu wsparcia finansowego osób niepełnosprawnych.	liczba projektów z zakresu wsparcia finansowego osób niepełnosprawnych	
3.3.2.	Wspieranie finansowe rodzin wielodzietnych, niepełnych, najuboższych i z problemem uzależnień i przemocy oraz wspieranie tych rodzin w podejmowaniu działań mających na celu zmianę dotychczasowej sytuacji życiowej.	liczba projektów z zakresu wsparcia finansowego rodzin wielodzietnych, niepełnych, najuboższych oraz z problemem uzależnień i przemocy, a także wspieranie tych rodzin w podejmowaniu działań mających na celu zmianę dotychczasowej sytuacji życiowej	
4.	PRIORYTET 4: <i>Społeczność lokalna.</i>		
4.1.	Cel 4.1. Stworzenie warunków dla współpracy trzech sektorów: publicznego, społecznego i prywatnego.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
4.1.1.	Umożliwienie współpracy instytucji publicznych i organizacji pozarządowych.	liczba zawiązanych partnerstw (sieci współpracy) pomiędzy sektorem publicznym a organizacjami pozarządowymi	
4.1.2.	Wykorzystanie w sektorze pozarządowym wysokiego zaangażowania i kreatywności osób pracujących w obszarze polityki społecznej.	liczba projektów i programów do których sektor pozarządowy włączył zaangażowane i kreatywne osoby pracujące w obszarze polityki społecznej	
4.1.3.	Tworzenie, realizacja i propagowanie podstaw do realizacji projektów opartych o partnerstwo publiczno – społeczne.	liczba projektów i szkoleń propagujących zasady tworzenia partnerstw publiczno – społecznych, jak i możliwe formy prawne i instytucjonalne takiej współpracy	
4.2.	Cel 4.2. Inspirowanie i wspieranie działań przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu osób starszych		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
4.2.1.	Edukacja społeczna w zakresie potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.	liczba projektów przygotowujących instytucje publiczne dla potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych oraz projektów edukujących społeczność lokalne w zakresie wspierania osób starszych i niepełnosprawnych	

Nr ker. Dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaź	
		produktu	
		Rok bazowy 2009 lata	
1.	Priorytet 1. <i>Edukacja</i>		
1.1.	Cel 1.3 Wzmocnić struktury oświaty w zakresie działań edukacyjnych i profilaktycznych.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
4.2.2.	Stworzenie osobom niepełnosprawnym warunków do samodzielnego życia w rodzinie i środowisku lokalnym.	• liczba projektów przeciwdziałających i zwalczających bezrobocie wśród osób niepełnosprawnych • liczba projektów edukacyjnych umożliwiających znalezienie pracy na tzw. wolnym rynku pracy i zapewnienie dostępu do rehabilitacji	
4.2.3.	Działanie na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i starszych z otoczeniem aktywnym społecznie i gospodarczo.	• -liczba projektów zrealizowanych na terenie gminy Miłosław, których celem było zintegrowanie osób niepełnosprawnych i starszych z otoczeniem aktywnym społecznie i gospodarczo	
5.	PRIORYTET 5: <i>Infrastruktura.</i>		
5.1.	Cel 5.1. Utworzyć właściwą i o wysokim standardzie bazę dla realizacji zadań z zakresu rozwiązywania pr		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
5.1.1.	Stworzenie warunków do rozwoju zaplecza sportowego i rehabilitacyjnego na terenie gminy Miłosław.	• liczba projektów, których celem jest zwiększenie dostępności istniejącego zaplecza rehabilitacyjnego z jednoczesną rozbudową jego infrastruktury technicznej • liczba projektów, których celem jest uzupełnienie zaplecza sportowego w postaci otwartych boisk i terenów rekreacyjnych z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych	
5.1.2.	Utworzenie Dziennego Domu Pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych.	• powierzchnia w m² nowo utworzonego Dziennego Domu Pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych	
5.1.3.	Utworzenie Centrum Integracji Społecznej.	• utworzenie Centrum Integracji Społecznej dla osób zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym	
5.1.4.	Wspieranie działań w zakresie realizacji zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnionych oraz przemocy domowej.	• liczba projektów organizowanych na szczeblu gminy, w zakresie realizacji lokalnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy domowej	

Nr ker. Dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaź	
		produktu	
		Rok bazowy 2009 lata	
1.	Priorytet 1. <i>Edukacja</i>		
1.1.	Cel 1.3 Wzmocnić struktury oświaty w zakresie działań edukacyjnych i profilaktycznych.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
5.2.	Cel 5.2. Efektywnie wykorzystać funkcjonowanie świetlic na terenie gminy Miłosław.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
5.2.1.	Działanie na rzecz poprawy infrastruktury świetlic opiekuńczo-wychowawczych, socjoterapeutycznych, i środowiskowych.	liczba programów realizowanych na terenie gminy, których celem jest poprawa infrastruktury opiekuńczo-wychowawczych świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych	
5.3.	Cel 5.3. Stworzyć warunki do rozwoju zaplecza sportowego i rehabilitacyjnego.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
5.3.1.	Modernizacja istniejących placówek oświatowych, sportowych, rekreacyjnych dla potrzeb ogółu mieszkańców, w tym osób niepełnosprawnych.	liczba zmodernizowanych placówek oświatowych, sportowych, rekreacyjnych dla potrzeb ogółu mieszkańców, w tym osób niepełnosprawnych	
5.3.2.	Zwiększyć dostępność do istniejącego zaplecza rehabilitacyjnego.	powierzchnia w m² dostępnego zaplecza rehabilitacyjnego	
5.4.	Cel. 5.4. Działania w kierunku powiększenia bazy mieszkalnictwa socjalnego i chronionego.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
5.4.1.	Adaptacja istniejących obiektów komunalnych na mieszkania chronione.	liczba nowo utworzonych mieszkań chronionych na terenie gminy na bazie istniejących obiektów komunalnych	
5.4.2.	Budowa mieszkań socjalnych w oparciu o dostępne pozabudżetowe środki finansowe w porozumieniu z partnerem prywatnym.	liczba nowo utworzonych mieszkań socjalnych na terenie gminy dla osób potrzebujących w oparciu o dostępne pozabudżetowe środki finansowe w porozumieniu z partnerem prywatnym	

12.WYKAZ TABEL I WYKRESÓW

WYKAZ TABEL:

TABELA 1 DOKUMENTY UNII EUROPEJSKIEJ DOTYCZĄCE POLITYKI SPOŁECZNEJ.....	12
TABELA 2 NAJWAŻNIEJSZE AKTY PRAWNE ODNOSZĄCE SIĘ DO POLITYKI SPOŁECZNEJ– OBECNIE OBOWIĄZUJĄCE W POLSCE.....	14
TABELA 3 WAŻNIEJSZE DOKUMENTY STRATEGICZNE OBOWIĄZUJĄCE W WIELKOPOLSCE DOTYCZĄCE OBSZARU POLITYKI SPOŁECZNEJ.....	23
TABELA 4 WAŻNIEJSZE DOKUMENTY STRATEGICZNE OBOWIĄZUJĄCE NA TERENIE POWIATU WRZESIŃSKIEGO DOTYCZĄCE OBSZARU ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	31
TABELA 5 WAŻNIEJSZE DOKUMENTY STRATEGICZNE OBOWIĄZUJĄCE W GMINIE MIŁOŚŁAW DOTYCZĄCE OBSZARU ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	33
TABELA 6 PODSTAWOWE DANE DEMOGRAFICZNE – STAN NA 31.12.2007 R.....	36
TABELA 7 STAN LUDNOŚCI I RUCH NATURALNY GMINY MIŁOŚŁAW W LATACH 2005-2007	37
TABELA 8 LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH W GMINIE MIŁOŚŁAW W LATACH 2005-2007.....	42
TABELA 9 PODMIOTY GOSPODARCZE ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WG SEKCJI PKD	44
TABELA 10 LICZBA UCZNIÓW WG SZKÓŁ.....	46
TABELA 11 WYKAZ SZKÓŁ NA TERENIE GMINY MIŁOŚŁAW W ROKU SZKOLNYM 2006/2007.....	46
TABELA 12 PRZYCHODNIE SPECJALISTYCZNE NA TERENIE POWIATU WRZESIŃSKIEGO –STAN NA KONIEC 2008 ROKU.....	46
TABELA 13 SZPITALA NA TERENIE POWIATU WRZESIŃSKIEGO	48
TABELA 14 OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE W KRAJU, WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM I GMINIE MIŁOŚŁAW.....	49
TABELA 15 LICZBA BENEFICJENTÓW DOTKNIĘTYCH PROBLEMEM ALKOHOLIZMU KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W LATACH 2005 - 2007.....	53
TABELA 16 LUDNOŚĆ W GMINIE MIŁOŚŁAW WG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKOWYCH W LATACH 2005-2007.....	54
TABELA 17 WYKAZ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE GMINY MIŁOŚŁAW.....	57
TABELA 18 DANE DOTYCZĄCE ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH NA DZIEŃ 31.12.07 R.....	59
TABELA 19 ANALIZA SWOT – OBSZAR EDUKACJA.....	63

TABELA 20 ANALIZA SWOT – OBSZAR PROBLEMY SPOŁECZNE.....	64
TABELA 21 ANALIZA SWOT – OBSZAR FINANSE.....	70
TABELA 22 ANALIZA SWOT – OBSZAR SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA.....	71
TABELA 23 ANALIZA SWOT – OBSZAR INFRASTRUKTURA.....	73
TABELA 24 PRIORYTET EDUKACJA - CELE SZCZEGÓŁOWE I KIERUNKI DZIAŁANIA.....	84
TABELA 25 PRIORYTET PROBLEMY SPOŁECZNE - CELE SZCZEGÓŁOWE I KIERUNKI DZIAŁANIA.	86
TABELA 26 PRIORYTET FINANSE - CELE SZCZEGÓŁOWE I KIERUNKI DZIAŁANIA.....	90
TABELA 27 PRIORYTET SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA – CELE SZCZEGÓŁOWE I KIERUNKI DZIAŁANIA	92
TABELA 28 PRIORYTET INFRASTRUKTURA – CELE SZCZEGÓŁOWE I KIERUNKI DZIAŁANIA.....	93
TABELA 29 WSKAŹNIKI MONITORINGU STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY MIŁOŚLAW NA LATA 2009-2015.....	101

WYKAZ WYKRESÓW:

WYKRES 1 LUDNOŚCI GMINY MIŁOŚLAW W LATACH 2003-2007.....	37
WYKRES 2 STRUKTURA LUDNOŚCI WG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKOWYCH - STAN NA 31.12.07 R.....	38
WYKRES 3 LICZBA OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM PRZYPADAJĄCA NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM - STAN NA 31.12.07 R.....	39
WYKRES 4 URODZENIA ŻYWE W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH NA 1000 LUDNOŚCI - STAN NA 31.12.07 R.....	40
WYKRES 5 ZGONY W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH NA 1000 LUDNOŚCI – STAN NA 31.12.07 R....	41
WYKRES 6 PRZYROST NATURALNY W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH NA 1000 LUDNOŚCI - STAN NA 31.12.07 R.....	41
WYKRES 7 ODSETEK BEZROBOCIA W % - STAN NA 30 LISTOPADA 2008 R.....	42
WYKRES 8 STOPA BEZROBOCIA W LATACH 2004 – 30.11.2008	43
WYKRES 9 STRUKTURA PROCENTOWA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ.....	45
WYKRES 10 LICZBA OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM PRZYPADAJĄCA NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	54
WYKRES 11 PRZYROST NATURALNY LICZONY METODĄ: (URODZENIA ŻYWE - ZGONY): URODZENIA ŻYWE.	55